

Gheorghe Buzoianu

AGENDA CENUȘIE

Gheorghe Buzoianu

AGENDA CENUȘIE

Editura Eminescu
Colecția Clepsidra
București, 1971

Gheorghe Buzoianu

© 1971, « Agenda cenușie »

Editura Eminescu

Colecția Clepsidra

„O eroare este cu atât mai
primejdioasă cu cât conține
mai mult adevăr.”

H. F. AMIEL – *Jurnal intim*.

PERSONAJELE PRINCIPALE

Z. Alexe, maior, de la miliția judiciară din București.

Măruță Evelina 42 ani, funcționară în Ploiești.

Ghețea Virgil, 45 ani, inginer cu domiciliul în București.

Ghețea Adela, 50 ani, casnică, soția lui Ghețea Virgil.

Matache Filip, 51 de ani, mecanic auto, cu domiciliul în București.

Iacovan Violeta, 29 de ani, farmacistă, cu domiciliul în Galați.

Danciu Ilie, 38 ani, radiolog la o policlinică din București.

Necula Dumitru, 56 ani, prestidigitator, cu domiciliul în București.

Stamate Doina, 37 ani, casierică la un cinematograf din Constanța.

Mocanu Filofteia, 60 de ani, îngrijitoarea vilei Garofița.

Crăciun T., locotenent, de la miliția judiciară a unei localități climaterice de pe Valea Oltului.

Evenimentele relatate
sunt cu totul imagine, și
orice asemănare cu
persoane în viață nu
poate fi decât
întâmplătoare.

AUTORUL

Capitolul 1

Unul dintre cele mai încâlcite cazuri ivite în cariera maiorului Alexe de la miliția judiciară a Capitalei, o ciudată enigmă polițistă care îi dădu multă bătaie de cap, fu rezolvată de acesta în împrejurări ieșite din comun, împrejurări de care mai târziu avea să-și aducă aminte surâzând și să rămână câteva clipe îngândurat, cuprins de visare, ori de câte ori se pregătea să plece în concediu.

În anul acela, pe la sfârșitul lunii iulie, maiorul era hotărât să-și petreacă zilele concediului într-un loc cât mai izolat. Cu o lună mai înainte își făcuse planul să plece, ca de obicei, la Mamaia sau la Predeal, apoi renunțase, gândindu-se la posibilitatea întâlnirii cu prea mulți cunoscuți sau colegi. Lucrul acesta îl irita. Nu-și mai luase concediul de aproape doi ani, era peste măsură de obosit și abia aștepta să scape de zgomotul străzilor Capitalei, să doarmă ore în șir fără să fie deranjat de soneria enervantă a telefonului, să facă lungi plimbări pe jos în fiecare zi și să discute despre orice altceva în afară de anchete penale sau de psihologia infractorilor.

Din întâmplare, unul dintre colegii săi, maiorul Irimescu, îi povesti o seară întreagă amănunte încântătoare despre orașelul unde copilărise: o localitate climaterică situată pe Valea Oltului.

— Pe cuvântul meu, este nemaipomenit! Acolo ar trebui să pleci. Liniște câtă vrei și oameni foarte primitivi... Știu că ești un pescar pasionat. Oltul se află la numai câțiva pași de oraș. Și încă ceva: anul trecut s-a descoperit un izvor de apă minerală, tocmai bun pentru tine. Nu ți-ar strica de loc o cură. Prea fumezi mult... Și încă trabucuri din astea nenorocite!

— Și cum o să mă duc? îl întrerupse Alexe ispitit de cuvintele lui Irimescu. La noroc? Doar n-o să stau la hotel! Sunt sătul până peste cap de dormitul prin hoteluri. Îți dai seama, aș avea impresia că sunt în deplasare, plecat în vreo misiune. Și nici n-am chef să mă apuc să bat la toate ușile până găsesc vreo cameră liberă și convenabilă.

— Asta se poate rezolva. Îți dau eu o adresă. Am acolo o mătușă care m-a crescut. Este adevărat, există niște vile ale căror camere se închiriază prin O.N.T. dar îmi închipui că toate locurile sunt ocupate. Suntem în plin sezon. Cred că vei putea să stai la mătușa mea. Încercăm... Ce zici? Îi dau mâine un telefon...

— Nu știu ce să zic. Să n-o deranjez.

— Cum s-o deranjezi! Dacă te trimit eu nici nu poate fi vorba de așa ceva. Te va îngriji la fel ca pe mine. Vă veți înțelege de minune. Ehe! Știe să gătească niște ciorbă de pește...

— Bine, bine! M-ai convins, admise Alexe râzând. Sper că nu te voi blestema la întoarcere. Dă-i telefon!

— S-a făcut!

Așadar, hotărârea fusese luată...

Verifică bagajele încă o dată, adăugă o carte de probleme de șah, câteva cutii cu țigări de foi, pe urmă telefonă la stația Getax pentru a chema o mașină.

Până la Gara de Nord, schimbă două-trei fraze cu șoferul care transpira în permanență. O caniculă sufocantă se abătuse asupra Bucureștilor; era atât de cald încât simțeai pur și simplu că te înăbuși, de parcă te-ai fi aflat într-o baie de aburi pe care erai obligat s-o suporti îmbrăcat.

Trenul avea să pornească după șase minute. Se ghemui într-un colț al compartimentului, în care se afla numai un bătrân, și adormi imediat, toropit de căldură. Călătoria avea să dureze mai bine de o jumătate de zi.

Se trezi după vreo oră și constată că între timp se ocupaseră și celelalte locuri. Câteva minute fu martorul unei înfocate discuții în legătură cu campionatul de fotbal. Călătorii se împărțiseră în două tabere și fiecare dintre ele își susținea cu tărie echipa favorită, nevoind să admită absolut nicio concesie. Îi privi cu ochii pe jumătate închiși, încercând să ghicească ocupațiile lor. Uneori, în timpul călătoriilor se distra astfel. Era o deconectare a sistemului nervos, un fel de joc amuzant, deoarece, în majoritatea cazurilor, n-avea cum să verifice exactitatea presupunerilor sale.

În fața lui, ședea o femeie în jur de 35-40 de ani, cu părul negru ca pana corbului, bine făcută, cu forme sculpturale, foarte elegant îmbrăcată. „Greu de presupus care ar putea fi profesia ei”, își zise Alexe și privirile sale alunecară mai departe, la perechea de lângă ușa, un bărbat și o femeie, foarte tineri. După felul cum se uitau unul la altul și după cum se țineau de mână, deduse că sunt de curând căsătoriți. Pe urmă, din discuția lor află că nu se înșelase, călătoreau cu bilete în circuit, plecați în voiaj de nuntă. Bătrânul din imediata lor apropiere se exprima cu

ușurință, curgător, făcea gesturi largi, poseda o dicție clară și din când în când folosea câte un dicton latin. „Trebuie să fie un fost profesor sau un fost avocat.” Mai târziu, chiar bătrânul povesti cu lux de amănunte că, înainte de a ieși la pensie, lucrase la o mare uzină din Cluj, în calitate de jurisconsult. Se mai găsea în compartiment un bărbat între două vârste, scund, negricios. Avea mâini scurte, grase, bine îngrijite și o voce insinuantă, onctuoasă. „Ospătar”, îl catalogă maiorul, dar când brunetul se recomandă celor doi tineri și începu să explice cum se poate ajunge la cabana Padina, își dădu seama că greșise. Era administratorul unei case de odihnă din Sinaia.

Aprinse un trabuc și ieși pe culoar pentru a admira peisajul munților. Era bine dispus. Se gândea că timp de o lună de zile va alunga din minte toate infracțiunile penale anchetate în ultimii doi ani. La prima gară se dădu jos din tren și alergă la chioșcul de ziare. Cumpără un teanc de reviste pe care le răsfoi alene, apoi, până la destinație, dezlegă câteva careuri de cuvinte încrucișate.

Ieși din compartiment, salutându-i vesel pe toți. O dată cu el coborî și vecina din față, acea femeie superbă, cu părul negru ca pana corbului. Încercarea juristului de a o atrage în conversație se soldase cu un eșec lamentabil. Ea mormăise doar două-trei cuvinte, își rezemase capul de speteaza banchetei și șezuse nemișcată, cu ochii închiși, fără să doarmă. Uneori scotea din poșetă o minusculă agendă cu coperti de culoare cenușie, pe care o cerceta cu vădită satisfacție. În acele momente ochii i se luminau puternic, strângea agenda la piept ca pe o icoană și arunca împrejur priviri încărcate de susceptibilitate, furișe, temându-se parcă de un fapt neprevăzut.

„Curioasă ființă, reflectă Alexe. Tare aș vrea să știu ce se petrece îndărătul frunții ei. Pare să aibă ceva pe conștiință.”

O văzu pierzându-se în mulțimea de pe peron.

Localitatea în care maiorul avea de gând să-și petreacă zilele concediului era un vechi și pitoresc oraș ardelenesc, situat pe malul Oltului.

Începea să se însereze. Un vânt subțire plăcut, un fel de adiere, bătea dinspre lanurile de la marginea orașului. Răcoarea și liniștea îi aduceau o senzație de relaxare deplină. Traversă agale mica sală de așteptare și se urcă în unicul getax pe care-l găsi, o Pobedă hodorogită ce se clătina din toate încheieturile.

Cartierul unde locuia mătușa colegului său se afla la celălalt capăt al orașului, aproape de malul apei; un cartier mic, format din vreo cincisprezece vile cochete, construite în anii dintre cele două războaie. Vila Garofița era probabil cea mai spațioasă din toate având o curte mare, plină de flori, o clădire anexă unde pe vremuri locuise personalul de serviciu, și o alee bine îngrijită, presărată cu pietriș fin, ce se întindea de la poartă până în fața intrării principale care era dominată de o largă terasă.

Se îndreptă către clădirea anexă, ea însăși un fel de vilă în miniatură. În treacăt, zări câțiva locatari întinși pe șezlongurile și pe fotoliile de răchită de pe terasă, angrenați într-o discuție, desigur hazlie, pentru că, din când în când, liniștea serii de vară era întreruptă de hohote de râs și de bătaii din palme.

Mătușa maiorului Irimescu se agita lângă soba din bucătărie; o bătrână foarte scundă, grasă, cu obraji roșii ca para focului și cu niște ochi albaștri, neastâmpărați, care îl măsurară din cap până în picioare, îi ură bun venit, apoi îl invită în dormitorul de alături, o cameră mică, răcoroasă, strălucind de curățenie. De la bun început, privirea ei deschisă și simplitatea cu care i se adresă îl cuceriră definitiv pe maior, îl făcură să se simtă aproape un

copil în fața acestei femei modeste și extrem de comunicativă. În ciuda vârstei înaintate și a staturii mărunte, gesturile ei păreau să demonstreze că se simte încă în deplinătatea puterilor, deși mai avea numai un an și jumătate până să iasă la pensie.

— Îți place? îl întrebă ea îngrijorată parcă de eventualitatea unui răspuns negativ.

— Extraordinar! răspunse Alexe. Nici în vis nu mi-am dorit ceva mai bun. Dar dumneata unde vei locui?

— N-ai nicio grijă, eu oricum nu ședeam aici. În timpul sezonului dorm în vilă. Am o cămăruță de serviciu la demisol. Te rog să te simți ca la dumneata acasă. Dacă îți trebuie ceva, să-mi spui fără nicio jenă. Să mai aduc un umerăș?

— Nu, mulțumesc. Nu-i nevoie.

— Așa... alături este dușul...

— Perfect! Voi face o baie, pe urmă am să ies puțin să dau o raită prin împrejurimi. Aveți multă lume în vilă?

— Un singur loc neocupat. Trebuie să mai sosească astă seară sau mâine încă o persoană.

Se apropie de fereastra ce da spre curtea vilei și exclamă:

— Ah! Mi se pare că a și venit. Am plecat... Am uitat să te întreb unde vrei să mănânci. La cantina stațiunii sau aici, la mine?

— Dacă nu deranjez, aici, răspunse Alexe, amintindu-și entuziasmul cu care Irimescu lăudase talentul culinar al mătușii sale.

— Nici vorbă de așa ceva. Tot gătesc pentru mine. Am plecat... Te rog să te instalezi cât mai comod.

După ieșirea ei, se trânti pe pat abia stăpânindu-și un chiot de bucurie. Se simțea ca un școlar în prima zi de vacanță. Desfăcu valiza enormă și se apucă să-și aranjeze hainele în dulapul din care emana un ușor miros de levănțică. Constată cu uimire că pe

fundul geamantanului se afla servieta neagră de care nu se despărțea niciodată în cursul anchetelor. Desigur, fără să-și dea seama, din obișnuință, o pusese acolo în clipa când își făcuse bagajele. „Ei, fir-ai a naibii de jerpelitură, nici aici nu scap de tine! Semn rău!” izbucni el oarecum enervat. O prinse de un colț și o azvârli deasupra dulapului.

Afară se întunecase de-a binelea. Pe aleea din curte o văzu pe mătușa lui Irimescu îndreptându-se spre vilă, însoțită de frumoasa femeie brună cu care călătorise în același compartiment. „Deci voi avea plăcerea s-o admir în fiecare zi” își spuse el și intră în baie fluierând îngrozitor de fals un marș sportiv.

— Te-ai plimbat, nu glumă! Îl întâmpină gazda când se întoarse la vilă. Am uitat să te întreb la ce oră mănânci seara.

— De obicei, seara nu prea mănânc. Acum însă, aș bea un ceai. Își privi ceasul și exclamă:

— Vai de mine! Ce repede a trecut timpul. E aproape zece. Nu trebuia să stai să mă aștepti.

— Nu-i nimic. Nu mă culc niciodată mai devreme, îți fac ceaiul imediat. Cum a fost plimbarea?

— Minunată! Numai de n-ar ploua cât stau eu aici.

— N-o să plouă! decretă ea cu un ton atât de solemn încât Alexe nu se putu împiedica să zâmbească.

— Abia aștept să mă duc la pescuit. De unde pot să cumpăr niște cârlige de undiță?

— De la un magazin cu articole de sport din centrul orașului. Chiar lângă hotelul Excelsior. Ar trebui să mergi la pescuit

dincolo de pădurea Dumbrava, unde se ducea și Nuțu. Nu se întorcea niciodată cu mâna goală.

— Cine-i Nuțu?

— Cum, nu știi? Colegul dumatăle, Ion Irimescu. Așa îi spun eu de când era copil. În căsuța asta a crescut, oftă ea punând cana cu ceai pe masă. Eu am avut grijă de el, de pe vremea când avea mai puțin de opt ani. Părinții lui au murit într-un accident. Da, da... Eu l-am crescut, l-am îmbrăcat, i-am dat de mâncare, l-am ținut la școală...

— Poți să fii mândră de el! interveni Alexe cu gravitate. N-o să te facă niciodată de rușine.

— Chiar sunt!

Un timp nu vorbi nimeni. Se auzea numai trosnetul jarului ce se stingea în sobă și la intervale neregulate țârâitul anemic al unui greier ascuns undeva într-o crăpătură a peretelui. Alexe deschise ușa bucătăriei și se așeză pe prag, aprinzându-și un trabuc. Alături se înălța silueta zveltă a vilei, cufundată în tăcerea nopții; Doar două ferestre erau luminate. În cadrul uneia dintre ele, situată deasupra intrării principale, apărea din când în când conturul neclar al unui bărbat care fuma mereu, apoi dispărea brusc pentru a fi înlocuit de o femeie ce gesticula cu ambele brațe. Cealaltă fereastră, tot de la etaj, era luminată numai de lampa de noapte.

— Văd că mai sunt și alții care încă nu s-au culcat, remarcă Alexe arătând cu capul spre fațada vilei.

Gazda veni în spatele său și aruncă o privire scurtă spre ferestrele cu pricina.

— Da. Familia Ghețea și Evelina Măruță. De familia Ghețea nici nu mă mir. Ei întotdeauna sting lumina pe la miezul nopții. Probabil iar se ceartă.

— De ce se ceartă?

— Aaa... Ea este teribil de geloasă. Îl cicăle în fiecare seară. Când e ziua de mare îi face tot felul de observații și înainte de a adormi îi mai trage o porție de morală. Îl sâcâie încontinuu, are impresia că face curte tuturor femeilor.

— Poate are dreptate...

— Nu știu dacă are. Doar nu poate omul să stea nemișcat, ca o statuie. Nu? Trebuie să mai schimbe și el câte un cuvânt cu altcineva... Văd că nici duduia Măruță nu s-a culcat. Hm! Nu prea i-a plăcut camera, a insistat mult să-i dau alta, la parter. Numai că nu depinde de mine, nu eu repartizez camerele.

— Aha! se lămuri maiorul. E vorba de persoana care a sosit astă-seară. De la Ploiești, a călătorit în același compartiment cu mine. Din ce cauză voia să schimbe camera?

— Știi eu? Fiecare cu gusturile lui. Ce pot să fac? Acum toate camerele sunt ocupate, degeaba stăruie. Curioasă femeie! Cam mofturoasă... Tare mi-e teamă că n-o să mă prea înțeleg cu ea.

— Cum așa?

— Păi, în primul rând nu i-a convenit camera și nici nu a vrut să spună de ce. Pe urmă, s-a înfuriat când am rugat-o să lase cheia la tablou, de câte ori pleacă în oraș. Abia am convins-o. Slavă Domnului, nu s-a furat niciodată nimic. Și apoi, trebuie să fac curățenie. Nu? Nu există decât un rând de chei. Doamne ferește! Dacă se întâmplă să ia foc ceva și n-am cu ce descuia?

— Normal! Nu-ți mai face griji din cauza ei. A venit obosită de pe drum. Mâine dimineată își va schimba impresia. Sunt sigur, încheie el ridicându-se în picioare și înăbușindu-și un căscat. Oho! Mi s-a făcut somn...

— Eu sunt de vină. Te las. Ți-am împuiat capul cu pălăvrăgelile mele. Noapte bună.

— Am să dorm ca un prunc. Noapte bună!

A doua zi, pe la orele zece, după ce luă micul dejun, Alexe își aminti că trebuie să cumpere cârlige de undiță și cerneală pentru stilou.

Vremea era minunată. Pe cerul limpede nu se zărea nici măcar un strop de nor iar soarele ardea cu putere. Îmbrăcat în pantaloni scurți și bluză sport, părăsi camera perfect odihnit, strângând între dinți nelipsitu-i trabuc. Gazda venise mai de dimineață, călcând în vârful picioarelor și îi lăsase mâncarea pe colțul mesei din bucătărie.

Traversă curtea, spre poartă, dar în trecere observă câteva persoane pe terasă, grupate în jurul unei mese de șah. Urcă treptele terasei, atras de partidă, sperând în sinea sa că va găsi un partener redutabil pentru viitoarele zile. Se alătură tăcut celor trei privitori: o femeie și doi bărbați.

Jucătorii, un bărbat și o femeie, priveau cu încordare piesele și reflectau îndelung înainte de a le atinge. Spectatorii își exprimau gălăgios nemulțumirea sau satisfacția după fiecare mutare, fără ca cei doi adversari să protesteze. Femeia fuma calmă dintr-un lung ȕigaret de chihlimbar examinându-și din când în când adversarul pe sub sprâncenele frumos arcuite și atunci în ochii ei mari, migdalați, sclikea o licărire ironică iar în colțul buzelor i se ivea un fin surâs batjocoritor ce pierdea în clipa următoare. Părul bogat în care lucea ici, colo o șuviță argintie îi cădea pe umeri încadrând o față ovală, fără vârstă, cu nas acvilin și bărbie lungă, ascuțită. Bărbatul ședea aplecat peste masă, cu capul sprijinit în palme și deseori își umezea buzele uscate. Părea foarte înalt, avea tenul măsliniu și ochii verzi iar pe inelarul mâinii stângi îi strălucea un inel gros cu o imensă piatră vișinie.

Partida se apropia de sfârșit. După câteva mutări, bărbatul cu ten măsliniu ridică din umeri și înclină regele pe tablă, recunoscându-se învins.

— Cedezi, spuse el ridicându-se. M-ai bătut și de data aceasta. Jucați prea bine, văd că știți și teoria deschiderilor. Îmi pare rău, aveam impresia, la începutul partidei, că ședeam ceva mai bine. Nu-mi dau seama când am pierdut avantajul.

— Ce să mai discutăm! interveni unul dintre privitori, un bărbat de vreo 58 de ani, ras în cap, semănând a fost boxeur. Duduia Doina este imbatabilă, nu ne putem măsura puterile cu dânsa.

— Mai facem o partidă, tovarășe Necula? întrebă Doina.

Avea o voce subțire, tremurătoare. Necula își privi ceasul și răspunse:

— Bine, numai una. După partida asta plec în oraș. Și așa s-a făcut cam târziu. Aveți albele.

Aranjară piesele și începură să joace, încurajați în continuare de către cei dimprejurul lor. De data aceasta, Necula fu obligat să cedeze mult mai repede, după vreo cincisprezece mutări.

— M-ai bătut! își exprimă el regretul și desfăcu palmele neputincios. M-am grăbit, ar fi trebuit să mă gândesc mai mult. Propun să ne întâlnim deseară și să jucăm un meci-revanșă. Ce spuneți?

— Firește! acceptă Doina surâzând. Vă stau la dispoziție oricând doriți dumneavoastră. Îmi pare bine că am cu cine juca.

— Sunt gata să fac prinsoare, domnule Necula, că veți mânca bătaie din nou, zise celălalt bărbat – un tânăr palid, foarte slab, cu chelie pronunțată, îmbrăcat cu pantaloni golf. Te rog să mă ierți, dar asta-i situația! Eu unul nici nu mă încumet să joc cu duduia Doina. În prima zi m-a bătut de patru ori la rând și de atunci... Adio! M-am lecuit pentru tot restul concediului.

— Ei! Să vedem, să vedem, nu se știe niciodată, vorbi cea de a treia spectatoare.

Era o femeie de vreo treizeci de ani, grasă, cu părul roșcat, îmbrăcată în șort și asistase la joc rezemată de spătarul fotoliului de răchită pe care sta învingătoarea.

— Ce să mai vedem, domnișoară Violeta? se repezi bărbatul ras în cap. Duduia Doina știe șah, nu glumă!

— Vă rog, vă rog, interveni Doina cu un ton împăciuitoare, doar n-o să ne contrazicem acum pentru atâta lucru. Trebuie să recunoaștem, șahul este și rămâne numai un joc. Atât și nimic mai mult. Să refacem partida, tovarășe Necula, nu de altceva dar cel puțin să rămâi cu cugetul împăcat... Deci, eu am avut albele. Nu? Așa...

Mâinile ei albe circulau cu repeziciune și siguranță deasupra mesei. Ceilalți îi propuneau câte o mutare lui Necula, dar de fiecare dată erau nevoiți să admită că nu aleseseră cea mai potrivită variantă. Doina le demonstra prompt câștigul pieselor conduse de ea. Alexe schiță un gest involuntar spre sfârșitul partidei, când Necula era gata să comită o imprudență capitală căzând în cursa întinsă de adversara lui.

— Nu-i bine! Permiteți? Mutați calul aici și dați șah prin descoperire...

— Și pierd dama, se lamentă Necula.

— Nu-i nimic, în schimb obțineți remiza. Un moment, să vedem. Da, bineînțeles...

— Oho! se miră bărbatul ras în cap. În sfârșit, iată un brav adversar pentru neînvinsa noastră Doina.

Își frecă palmele satisfăcut de rezultatul intervenției noului venit și continuă:

— Se pare că de acum înainte vom asista la meciuri interesante.

— Nu trebuia să mă amestec, se scuză Alexe. Regret, am fost cam inoportun...

— Nu face nimic, zise Doina. Doar nu suntem la campionat, ne distrăm. Dacă nu mă înșel, mi se pare că sunteți nepotul tovarășei Mocanu. Nu?

— Da, ați ghicit, spuse maiorul amuzat în sinea sa de faptul că dintr-o dată se trezea înrudit cu Irimescu. Mă numesc Alexe.

Bărbatul ras în cap luă cuvântul în numele celorlalți:

— Ne pare bine de cunoștință. Numele meu este Matache Filip.

Îi recomandă și pe ceilalți întinzând brațele ceremonios către ei și execută câte o mică reverență în timp ce le pronunța numele. Alexe dădu mâna cu fiecare. Cu acest prilej află cum se numea și tânărul îmbrăcat în pantaloni golf: Danciu Ilie.

— Așadar, prezentările s-au făcut, rosti Matache. Sper că astăseară, când va avea loc meciul Necula-Doina, veți asista și dumneavoastră.

— Desigur. Cu cea mai mare plăcere. Sunt chiar curios.

Mai rămaseră împreună câteva minute plănuiind o excursie într-una din zilele viitoare, pe urmă se despărțiră. Violeta îi părăsi prima, urmată în curând de Doina care se ridică parcă ezitând de pe fotoliu și abia atunci Alexe constată dezamăgit că este cocoșată. Se mișcă încet, cu o demnitate oarecum caraghioasă, sprijinindu-se într-un baston cu mânerul de fildeș. De altfel, întreaga ei fizionomie se schimbă subit: privirea i se umbri și pe față i se așternu tristețea, acea tristețe umilă, caracteristică suferinzilor incurabili. Matache se întinse pe un șezlong cu o carte în mână. Danciu se repezi în cameră pentru a se întoarce imediat cu un aparat de fotografiat și se laudă că va face niște poze „extraordinaire” pe malul Oltului. Alexe ieși pe poartă, însoțit de Necula.

Trecură mai întâi prin partea de jos a orașului vechi, înconjurat de ruinele unor ziduri medievale. Tot aici se afla și o

vestită biserică fortificată ce atrăgea vizita a nenumărați turiști. Însoțitorul lui Alexe se lansă într-o serie de explicații în legătură cu istoricul urbei pe care o cunoștea la perfecție, pentru că de mai mulți ani obișnuia să vină în fiecare vară aici, atras, cum spunea el „de liniștea și frumusețea fără seamăn a locurilor”. Uneori saluta din mers câte un localnic. Era extrem de politicos și după puțin timp reuși să devină chiar simpatic. Din toată atitudinea lui răzbătea însă câteodată și o oarecare doză de prețiozitate. Vorbea neîncetat, ținea capul plecat spre umărul drept iar palmele tăiau aerul, părând că dirijează în permanență o invizibilă orchestră. Avea mâini lungi, puternice, cu degete deosebit de agile, cum au chirurgii sau pianistii. La o examinare mai atentă ceva din înfățișarea lui te făcea să bănuiești că degetele sale nu mânuiseră niciodată scalpелul și nici nu alergaseră pe clapele vreunui pian. „S-ar putea să fie actor”, presupuse maiorul, dar, mai târziu, îl observă cum aprinde țigara și își dădu seama că gesturile lui Necula aduceau cu cele ale unui scamator. „Da, așa este, cum de nu mi-a venit în minte din primul moment. Trebuia să mi-l imaginez pe o scenă, îmbrăcat în frac, agitând într-o mână o baghetă și în cealaltă un joben și explicând „iubiților spectatori” în ce constă arta prestidigitație! Fu atât de sigur de ipoteza sa încât aduse vorba despre spectacolele de circ și îi povesti cum asistase la Moscova la reprezentația celebrului iluzionist Kio.

Presupusul scamator ascultă cu interes apoi exclamă admirativ:

— Ehe! Kio... Un tip formidabil, domnule Alexe! Asemenea talente se nasc extrem de rar.

În continuare, mărturisi că se ocupă și el de prestidigitație. Tocmai pregătea un nou spectacol pentru Circul de Stat din București.

Încet-încet, pălăvrăgind, ajunseră pe strada principală și înaintară adăpostindu-se la umbra teilor stufoși aliniați la marginea trotuarului. Soarele ardea din ce în ce mai nemilos. Un piccolo îmbrăcat în smoking stropea grav și metodic asfaltul încins din fața restaurantului Timiș.

Lângă intrarea hotelului Excelsior se opri un imens autocar din care coborâra niște turiști străini și, imediat, însoțitoarea lor, o tânără energică, bronzată, îi strânse în jurul ei și începu să le explice ceva în limba engleză. Un afiș mare, lipit de panoul de lângă farmacie, anunța turneul unui teatru din Cluj.

Alexe se despărți de prestidigitator în dreptul unui magazin de textile în care acesta intră, după ce mai întâi se uitase cu interes la valurile de stofă etalate în vitrină.

Capitolul 2

În aceeași seară, puțin înainte de orele opt și jumătate, maiorul Alexe intră în vilă cu intenția de a asista la meciul de șah dintre Necula și Doina.

Patru fotolii joase, comode, flancau o măsuță rotundă plasată în partea stângă a intrării principale. În imediata apropiere a scării în formă de spirală, cu balustrada sculptată, se găsea masa de șah; în rest, două fotolii și o canapea, iar pe pereți câteva litografii în culori completau decorul holului vilei Garofița.

Prima partidă începuse de un sfert de ceas și acum se apropia, de final. După două-trei schimburi de piese, șansele ambilor jucători deveniră egale. Necula propuse remiză iar Doina acceptă după câteva minute de ezitare și numaidecât aranjă piesele pentru cea de a doua partidă. Aceasta fu câștigată de Necula.

Pe canapeaua de lângă masa de șah ședeau Violeta și Danciu, dar niciunul din ei nu prea se sinchisea de mersul partidei. Violeta era îmbrăcată într-o rochie neagră de seară și o broșă masivă scânteia la marginea adâncului ei decolteu, scoțând în evidență părul roșu, tapat de-a lungul obrajilor bucălați. Părea că

are o mare slăbiciune pentru bijuterii. Alexe se convinsese încă de la prima vedere că erau false. Catarama cordonului era încărcată de pietre strălucitoare, în jurul gâtului îi atârna un colier greu de perle iar în degete îi sclipeau mai multe inele. Ședea nemișcată, picior peste picior, cu mâinile încrucișate deasupra genunchilor și asculta surâzând cuvintele lui Danciu. El sta la celălalt capăt al canapelei, ușor aplecat spre interlocutoarea lui; îi vorbea aproape în șoaptă și în mâna stângă ținea un pahar cu coniac din care gusta uneori fără să-și dezlipească privirile de pe fața Violetei. Îi povestea ceva amuzant, sau îi făcea chiar un compliment, deoarece la un moment dat ea râse cu poftă, lăsă capul pe spate și își apăsă palmele pe pieptul opulent, cu un gest bine studiat. La auzul râsului ei sonor, sănătos, dar poate cam prea vulgar, Doina tresări imperceptibil și-i aruncă o privire fugitivă mușcându-și buzele palide.

Doar trei fotolii erau ocupate în jurul măsuței rotunde. Matache explica ceva, cu gesturi largi ca de obicei, fiind ascultat de un bărbat cu părul cărunt și de o femeie înaltă, uscată, de loc atrăgătoare. Alexe se apropie de grupul lor. Matache îl invită să ia loc. După ce îl prezintă familiei Ghețea.

Cu ochi iscoditori, femeia îl măsură din cap până în picioare, atât de insistent încât Alexe se simți stânjenit. De aproape, arăta și mai urâtă: un neg păros i se lăfăia în mijlocul bărbiei pătrate iar nasul ascuțit, ca un cioc de pasăre, cădea peste gura mare cu buze violent rujate. Îi sărută mâna, politicoș, și constată că acest gest o făcu să se întoarcă subit către bărbatul ei și să-l privească triumfătoare. Ghețea Virgil, sau Gil, cum îi spunea nevasta, povestea o întâmplare banală petrecută pe șantierul unde lucra în calitate de inginer constructor. Vocea lui profundă, de bas, răsună plăcut și fața bronzată păstra mereu o expresie visătoare. Chiar de la prima vedere, apărea cu totul inexplicabilă

comuniunea dintre el și acea femeie cu aspect de sperietoare, care îl păzea cu ochi de Argus de câte ori prin preajmă se ivea o persoană de sex feminin. Și, desigur, judecând din punctul ei de vedere, avea destule motive să-l păzească. Probabil că în prezența lui toate femeile își corectau involuntar ținuta, făceau tot posibilul pentru a atrage atenția asupra lor. Iar el semăna perfect cu unul din acei actori celebri, adulați, răsfățați, care, în sfârșit, s-a hotărât să coboare de pe ecran și să vină în mijlocul nenumăratelor admiratoare. Deși trecuse probabil de 50 de ani, era suplu, se mișca cu ușurință, cu multă agilitate și fiecare gest al său trăda o uimitoare stăpânire de sine, un calm desăvârșit.

Nu după mult timp, Matache se retrase într-una din încăperile de la parter spunând că i s-a făcut somn, iar Alexe rămase singur cu familia Ghețea. Doar o dată mai trecu în cealaltă parte a holului, la masa de șah, pentru a urmări disputa dintre Doina și Necula. Mai aveau de jucat o partidă care nu prezenta prea mare interes. Cei doi de pe canapeaua de alături discutau mereu cu voce scăzută.

Se uită la ceas, apoi reveni lângă familia Ghețea. Era. Abia nouă și zece minute. Se gândi cu regret că n-ar fi trebuit să se culce după-amiază. Se temea că nu va putea să doarmă noaptea. Încă de la București luase hotărârea să nu recurgă la niciun somnifer în timpul concediului.

— Vă este somn? se interesă Adela, observând cum Alexe se uită la ceas pentru a treia oară.

— Ah! Nu, dimpotrivă. Tocmai mă gândeam că n-o să pot adormi repede. După masa de prânz am tras un somn de două ceasuri. Măine n-am să mai fac prostia asta.

— Din păcate, explică Ghețea, noi ne-am obișnuit să ne culcăm întotdeauna după miezul nopții. Indiferent la ce oră ne sculăm dimineața.

— Firește, nu e prea sănătos, completă nevasta lui. Dar ne-am obișnuit.

Se întrerupse pentru a se uita intrigată la Danciu care se apropia pășind lent, cu mâinile la spate, zâmbind misterios.

— Sărut mâna, salută el când ajunsese în fața nevastei lui Ghețea.

Făcu un semn amical spre ceilalți doi și, după o pauză de efect, continuă:

— Vrem să vă invităm la o plimbare, pe toți trei. Noi ne-am hotărât să dăm o raită prin împrejurimi și pe urmă poate intrăm undeva, să bem ceva. Nu stăm prea mult. Ne-am gândit că poate vreți să ieșiți și dumneavoastră. Ce spuneți? Merg și ceilalți: Doina, Violeta, Necula.

Virgil se pregăti să-i răspundă, dar nevastă-sa vorbi repede:

— Vă mulțumim pentru invitație. Nu mergem... Suntem prea obosiți, astăzi am fost în excursie la Piatra Albă, abia ne mai ținem pe picioare.

— Păcat, regretă Danciu. Dumneavoastră ce ziceți, tovarășe Alexe?

— Ce să zic! M-ați luat pe nepregătite, dacă aș fi știut mai devreme... Nu pot să merg astă seară. Trebuie neapărat să scriu niște scrisori, să le trimit cu prima poștă. Cu altă ocazie n-am să vă refuz. Voi fi primul care va merge.

— Tot este ceva. Vom ține cont de promisiunea dumneavoastră.

Între timp, se apropiase și Necula. Meciul de șah se terminase cu un rezultat de egalitate. Mai flecăriră puțin, până când se întoarseră din camere Doina și Violeta. Doina își schimbase pantofii iar Violeta își pusese pe umeri un balonzaid ușor, de culoare albastră.

— Dar domnul Matache unde a dispărut atât de repede?! se miră Doina. Nu merge și dânsul?

— A plecat la culcare, zise Alexe.

— Dacă ar fi știut că aveți de gând să mergeți la plimbare, nu s-ar fi culcat așa devreme, își dădu cu părerea Virgil.

— N-ar strica s-o invităm și pe dudua care a venit ieri, propuse Doina. A stat toată ziua în cameră. Poate vrea să ia puțin aer. Am impresia că se simte cam stingheră. Să nu creadă că o ocolim...

— Noi nici n-am văzut-o, spuse nevasta lui Ghețea. Nu-i vorbă, ne-am întors numai de două ore din excursie. Cum arată?

— Abia am făcut cunoștință cu dânsa, replică Violeta. Cred că domnul Necula o cunoaște mai bine...

Zâmbi caustic și continuă:

— La prânz au mers împreună la cantină și au stat la aceeași masă. Eu nici nu-i mai rețin numele...

Necula surâse cu îngăduință și se pregăti să-i răspundă dar ea îl opri cu un gest ce se voia grațios și continuă aferată:

— Nu-mi spune! Un moment, să vedem dacă îmi mai aduc aminte... Are un nume care începe cu litera E.

Își duse mina la frunte, apoi pocni din degete, victorioasă:

— Aha! Acum știu. Evelina! Nu-i așa?

— Ați ghicit, confirmă Necula. Evelina Măruță, din Ploiești.

— Sunteți bolnav, domnule Ghețea, întrebă brusc Doina uitându-se îngrijorată către bărbatul Adelei.

Acesta ședea în fotoliu, cu spinarea încovoiată, și își strângea tâmplele între mâini, de parcă voia să le zdrobească. Părea că nici nu auzise întrebarea Doinei.

— Ce s-a întâmplat, dragă? îl chestionă nevastă-sa încruntată, punându-i mâna pe umăr. Te doare ceva?

El tresări, speriat, îi privi buimăcit pe toți apoi făcu un efort și încercă să zâmbească. De fapt, zâmbetul său aducea mai mult a rânjel, îi schimonosea fața îngrozitor, părea că îmbătrânise subit cu cinci-șase ani. Încet-încet își reveni, fără să-i dispară totuși paliditatea. Șopti cu voce tremurătoare:

— Cred că astăzi am fumat prea mult. Probabil am o intoxicație tabagică. Era cât pe-aici să leșin. Am s-o rog pe tovarășa îngrijitoare să-mi dea să beau puțin lapte.

Nevastă-sa răsuflă oarecum ușurată. Își apăsă mâinile osoase pe pieptul uscat și-i reproșă:

— Bravo, dragă! Știi prea bine ce ți-a recomandat medicul dar nu vrei să te conformezi în ruptul capului. Aprinzi țigară de la țigară, nu știu unde ai să ajungi cu metoda asta. Te distrugi sistematic, înțeleg să fumezi doar câteva țigări pe zi... Ai luat medicamentele?

— Le-am luat, le-am luat, repetă el mecanic cu aceeași mină obosită. Am să beau o cană cu lapte.

Se ridică în picioare și se întoarse spre Alexe pe care îl interpelă cu glas șovăitor:

— Credeți că la ora asta o deranjez pe tovarășa Mocanu? Nu-i prea târziu?

— N-o deranjați, trebuie să fie încă la bucatărie. Se culcă după ora zece.

— Mă duc eu să-i cer lapte, zise nevastă-sa. Tu stai liniștit, până mă întorc.

— Nu, nu, protestă el grăbit. Mă simt ceva mai bine. Și oricum, câțiva pași prin curte nu-mi vor strica...

— Totuși, poate ar fi mai nimerit să ieșiți cu noi la plimbare, sugerează Violeta. Veniți? Este o seară splendidă!

— Nu! declară categoric nevasta lui Ghețea. Nu mai insistați degeaba, în seara asta nu vom merge.

Violeta ridică din umeri cu indiferență, fără să se sinchisească de tonul cu care i se răspunsese și se depărtă o dată cu ceilalți. După ieșirea lor, câteva clipe se instaură tăcerea, apoi deodată Adela izbucni disprețuitoare:

— Asta-i bună! Mă mir că nu se jenează. Auzi! Să mergem cu ea la plimbare. Știi că are tupeu...

— Lasă dragă, te rog, caută s-o mai domolească Virgil, cu gândul aiurea – preocupat în continuare de o problemă ce nu-i da pace. N-are rost să te necăjești pentru atâta lucru. De fapt, dâșii au vrut să ne facă un bine.

— Dâșii? Hmmm!... crezi că sunt atât de naivă? Care dâșii? „Dânsa” a insistat. Nu ești de părere că este totuși cam prea îndrăzneță?

Bărbatu-său încruntă sprâncenele, vizibil stânjenit de scena la care asista și Alexe și, pentru a o curma, plecă s-o caute pe îngrijitoarea vilei.

— Ehe... tovarășe Alexe, se vaită Adela tot atât de indignată. N-aveți idee cât de periculoase pot fi asemenea femei. Dacă nu mă înșel, Danciu este căsătorit. Ați văzut și dumneavoastră cum se bagă în sufletul lui. Sunt gata să pariez că această irezistibilă domnișoară Violeta a pus la cale plimbarea, numai pentru a se vedea înconjurată de cât mai mulți bărbați. Își dădea ochii peste cap și suspina ca o actriță de mâna a șaptea. „Este o seară splendidă!” Hm... Și mă întreb cum de nu i-o fi rușine să umble în halul acesta, pe jumătate goală.

— Nu mai fiți și dumneavoastră atât de puritană. Avea o rochie destul de modernă, riscă Alexe mai mult pentru a se amuza pe socoteala interlocutoarei sale.

— Ei, bravo! Rochie modernă! Aveam impresia că ești singurul bărbat serios și acum uite unde am ajuns. Te pomenești că te-a dat gata și pe dumneata cu farmecele ei irezistibile.

Era atât de mânioasă, încât fără să vrea renunțase să se mai exprime la plural.

— Ah! Nu! se apăra maiorul surâzând. De ce să vă mint, nu este genul meu...

— Mă rog, mă rog... mormăi ea concesivă. Sunt tare curioasă s-o văd pe cealaltă, care a sosit ieri seară. Sper să fie o femeie cumsecade, la locul ei. O cunoașteți?

— Nu, n-o cunosc. Din întâmplare, când am venit în stațiune am călătorit în același compartiment, dar încă n-am avut cinstea să-i fiu prezentat.

Discuția se deplasă apoi spre alt subiect. Vorbiră despre filmele ce rula la cele două cinematografe din oraș. Soția lui Ghețea mărturisi că le-a văzut la București și acum, din păcate, era nevoită să aștepte până săptămâna viitoare când va sosi un film pe care îl scăpase în Capitală. Îi plăceau la nebunie filmele de aventuri.

Pe urmă se întoarse Virgil cu o cană de lapte pe care o bău încet, aproape în silă.

Pe la orele nouă și jumătate, coborî scara în spirală cea mai nouă locatară a vilei Garofița: Evelina Măruță. Purta un taior gri, strâns pe corp, care îi scotea în evidență la fiecare mișcare bustul zvelt, de balerină. O pereche de ochelari cu lentile mari, întunecate, îi masca ochii și jumătate din frunte. Părul negru, mătăsos, și-l împletise în două cozi groase, ceea ce îi împrumuta o înfățișare nostimă de elevă matură. Când ajunse în mijlocul holului se opri câteva momente, își scoase ochelarii cu un gest leneș și aruncă o privire nepăsătoare asupra micului grup format din familia Ghețea și Alexe, apoi porni mai departe. Se opri în fața canapelei din celălalt capăt al încăperii. Se așeză picior peste picior, scoase din enorma poșetă un aparat de radio cu tranzistori și-l manevră îndelung, în surdină, până găsi o muzică de jazz.

Alexe urmări cu atenție, pe fețele celor doi soți, reacția provocată de ivirea Evelinei Măruță. Adela o studie cu aviditate și încetul cu încetul în jurul gurii ei se formă un rictus feroce, viclean, care o urâți și mai mult. Părea o leoaică aflată în apropierea unei gazele pe care se pregătea s-o devoreze. Virgil o privi scurt pe noua venită și surâse enigmatic, pe urmă începu să bată toba cu ambele mâini pe brațele fotoliului. Niciunul dintre cei doi soți nu-și manifestară cu voce tare impresiile referitoare la Evelina, care acum asculta muzica stând cu capul aplecat, fără să se uite la ei.

— Urcăm în cameră? o întrebă Virgil pe nevastă-sa.

— Mai rămânem numai câteva minute, spuse ea înăbușindu-și cu discreție un căscat. Am făcut o excursie formidabilă, tovarășe Alexe. Cred că voi adormi îndată ce voi pune capul pe pernă. Ați fost vreodată la Piatra Albă?

— Niciodată. De altfel, vin pentru prima dată în localitatea asta. În cât timp se poate ajunge acolo?

— Cam în două ore și jumătate. Un drum minunat prin pădure și la capătul lui o cabană destul de bine dotată. Ceva mai sus de cabană se află o stâncă de pe care se poate admira panorama Văii Oltului.

— Voi merge neapărat într-una din zilele următoare, promise maiorul.

La orele zece familia Ghețea urcă în cameră iar el profită de plecarea lor pentru a-și aprinde o țigară de foi. Se lăsă pe speteaza fotoliului, relaxat, cu trabucul în gură și mâinile în buzunare și urmări distrat arabescurile plafonului. Era mulțumit de felul cum își petrecuse prima zi a concediului. Zâmbi, amintindu-și de grija ce i-o purta „mătușa Filofteia”. Își da toată silința pentru ca proaspătul ei nepot să se simtă cât mai bine. Era demnă de toată lauda.

Evelina renunțase să mai asculte muzică. O observă cu coada ochiului. Ținea în mână stângă agenda cenușie, zărită de el cu o zi în urmă în tren, iar în mână dreaptă avea un stilou cu care din când în când nota câte un cuvânt, părând foarte preocupată de ceva supărător. O cută adâncă i se săpase între sprâncenele fine.

Se gândi să-i ceară aparatul de radio pentru a asculta buletinul de știri. Câteva clipe șovăi apoi se ridică decis și porni spre ea. După ce o salută, se recomandă și îi aminti că șezuseră în același compartiment. O rugă în termeni extrem de politicoși să-i împrumute aparatul.

În primele momente ea îl ascultă cu aceeași expresie preocupată, aproape fără să-și dea seama de prezența lui. Brusc, surâse amabilă, închise agenda cu un zgomot sec și o strecură rapid în geanta deschisă.

— Da, desigur, zise ea.

Avea o voce plăcută, melodioasă, ușor nazală.

— Mă interesează și pe mine buletinul de știri. Și mai ales buletinul meteorologic. Luați loc, vă rog. Într-adevăr, acum îmi amintesc, ieri am călătorit în același compartiment...

După încheierea știrilor, mai stătură de vorbă vreo jumătate de ceas, apoi Alexe se despărți de ea urându-i noapte bună. Ea rămase în hol, dorind să asculte în continuare un concert de muzică preclasică italiană. Maiorul era din ce în ce mai convins că Evelina Măruță se teme de ceva sau de cineva, în cursul conversației se sculase de câteva ori de pe canapea, se apropiase de fereastră și privise neliniștită printre faldurile perdelelor, scrutând curtea vilei. Tresărise mereu la cel mai mic zgomot. Și zgomotele nu lipseau cu desăvârșire. Scara din lemn, veche, uscată, trosnea uneori emițând niște sunete stranii ce răsunau aproape lugubru, amplificate de liniștea nopții.

Găsi ceaiul pus la îndemână pe noptieră. Stinse trabucul și se așeză la masă pentru a scrie două scrisori: una către sora sa, profesoară la o școală din Bușteni, și alta către colegii de serviciu. Celei de a doua îi adăugă un lung post-scriptum adresat maiorului Irimescu prin a cărui bunăvoință putea să-și petreacă excelent concediul. Când lipi plicurile, aruncă o privire asupra ceasului și observă că trecuseră câteva minute peste orele 23. Auzi pașii celor patru locatari care se întorceau de la plimbare și vocile lor voalate. Distinse clar râsul agresiv al Violetei. Părea ușor amețită.

Apoi, liniștea învălui din nou curtea vilei și împrejurimile. Înainte de a stinge lumina, deschise fereastra și șezu vreo cinci minute rezemat de pervaz. Trăgea în piept cu nesaț aerul pur al nopții de vară. O lumină palidă sclipea la fereastra camerei de la etaj ocupată de familia Ghețea. Celelalte ferestre semănau cu niște pete mohorâte, stranii, risipite ca niște guri hâde pe fațada albă a vilei.

Se zvârcoli multă vreme în pat, fără ca somnul să i se lipească de pleoape. Trecuse probabil de miezul nopții, când reuși cu greu să adoarmă.

Se trezi pe neașteptate, datorită unui zgomot din curte.

Dispunea de facultatea de a se trezi din somn, cu toate simțurile intacte, de câte ori un zgomot neobișnuit îi tulbura liniștea din preajmă. De multe ori îi pizmuia pe oamenii care pot dormi ore în șir fără să fie stingheriți de disonanțele mai neînsemnate, și care se scoală numai atunci când timpanele le sunt deranjate de soneria unui deșteptător plasat cât mai aproape, sau, mai ales, când cineva îi zgâlțâie de umeri.

Prin fereastra deschisă se zărea cerul înstelat. Se săltă în coate încetișor și luă de pe noptieră ceasul de mână. Cadranul fosforescent indica orele trei fără douăzeci. Peste puțin timp

zgomotul se repetă. Deci nu se înșelase. Păși în vârful picioarelor pe lângă fereastră și cercetă încordat curtea vilei.

O siluetă neagră – bărbat, sau femeie? – ședea nemișcată în mijlocul curții, pe alee, și examina fațada vilei. Fiecare din cele trei camere de la parter erau luminate. Printre faldurile perdelelor se strecura o dâră subțire, gălbuie. „Curios”, murmură el uimit. După câte știa de la mătușa Filofteia, cele trei camere erau ocupate de Necula, Danciu și Matache. „Înseamnă că toți trei suferă de insomnie sau, mai curând, au o ocupație care nu le permite să doarmă.” În contrast cu parterul, etajul zăcea cufundat într-o beznă desăvârșită. Zâmbi amuzat. „Hm! Iată-mă deci trezit în plină aventură nocturnă. Ca într-un film de groază.” Silueta înaintă cu prudență spre treptele ce duceau la intrarea principală și înainte de a urca rămase câteva clipe cu piciorul drept suspendat în aer, apoi deodată se răzgândi și renunță să mai pună piciorul pe scară. Făcu stânga împrejur și se deplasă tot atât de tăcută, parcă nici nu atingea pământul, către intrarea de serviciu aflată în spatele casei.

Fără să stea prea mult pe gânduri, Alexe încalecă pervazul și-și dădu drumul în curte, în urmărirea mogâldeței care îl trezise din somn la o oră atât de nepotrivită. Din fericire, era îmbrăcat cu o pijama de culoare închisă și deci cu greu putea fi reperat în cazul când persoana dinaintea sa ar fi întors brusc capul. Ceea ce, de altfel, se și întâmplă. În clipa când păși peste pragul intrării secundare, cel din față se răsuci repede și scrută spațiul din urmă. Alexe își reținu răsufierea și se lipi de peretele clădirii anexe. Celălalt păru satisfăcut de pustietatea curții și, tot atât de prudent, se furișă în interiorul vilei. Maiorul reflectă. Poate că nu era vorba de un infractor ci numai de o întâlnire amoroasă pregătită cu minuțiozitate de cel sau cea care pătrunsese în hol.

Mai stătu puțin la îndoială, apoi curiozitatea învinse. Dorința de a cunoaște taina sau măcar identitatea ciudatului personaj îl îndemnă să pășească după el, cu urechile ciulite, pregătite pentru orice surpriză. Ușa rămăsese deschisă.

Vestibulul era învăluit într-o întunecime de nepătruns. Se folosisese o singură dată de intrarea de serviciu, dar topografia locului i se întipărise destul de bine în memorie. Avu grijă să nu izbească bancheta pe care o știa plasată undeva în stânga, aproape de ușa rabatabilă. Împinse canaturile ușii, pândi cu auzul încordat, pe urmă pipăi parchetul cu vârful piciorului până ce atinse covorul. Distinse vag contururile fotoliilor și ale mesei rotunde de lângă fereastra ce da spre curte.

În dreptul ferestrelor plutea o lumină difuză. Se strecură cu mers de pisică pe lângă balustrada scării până ajunse la un fotoliu adânc în care se așează. Spătarul înalt îl ferea de priviri indiscrete chiar dacă cineva ar fi aprins pe neașteptate vreuna din lămpi. Și în cazul când el ar fi avut nevoie să vadă ce se petrece în hol, ar fi fost de ajuns să întindă mâna spre un comutator de deasupra capului. După câte își amintea, treptele trosneau la cea mai mică apăsare; nu auzise nimic. Însemna că persoana urmărită se mai găsea în hol, dacă nu cumva intrase în una din camerele de la parter.

Deodată tresări. Timp de o clipă numai, zărise la celălalt capăt al holului o licărire firavă. Cineva ședea probabil pe canapea și fuma ținând țigara ascunsă în căușul palmei.

„...Hm... Interesant! Să vedem ce se va mai întâmpla”, își spuse el.

Nu trebui să aștepte prea mult. Auzi un zgomot straniu, asemănător cu fâlfăitul aripilor unei păsări mari, nocturne, și distinse lângă masa din mijloc o făptură a cărei formă aducea cu silueta ce străbătuse atât de precaut curtea vilei. Se îndrepta către

ferestra din stânga intrării principale. Razele lunii îi luminară câteva secunde profilul fin și Alexe abia își putu stăpâni un strigăt de uimire. O recunosc pe Măruță Evelina.

Acum sta în fața ferestrei cu mâinile încrucișate pe piept, și se uita cu atenție afară. Părul lung îi cădea pe umeri, accentuând parcă ovalul delicat al chipului nefiresc de palid. Părea o statuie de ceară. Se scurseseră două-trei minute, exasperant de lungi, apoi dinspre canapeaua unde apăruse sclipirea țigării se auzi o voce bărbătească, ironică:

— Admiri luna?

Femeia se întoarse cu o mișcare rapidă, introduse mâna în nelipsita poșetă ce-i atârna pe brațul stâng și în clipa următoare o lanternă puternică aruncă un fascicol de raze spre nișă, descoperind obrazul lui Ghețea Virgil. Acesta ridică palmele, ferindu-și ochii de razele supărătoare și spuse:

— Stinge-o, te rog. Ai să mă orbești. Vino lângă mine...

— Așadar, tu erai, murmură cu dispreț Evelina și stinse lanterna.

Se apropie cu pași leneși de Ghețea. Acesta se ridică, aprinse aplicile de deasupra canapelei și-i făcu semn Evelinei să ia loc lângă el. Îi oferă o țigară, pe care ea o refuză cu un gest obosit al capului, apoi se așeză alături de el, strângând poșeta la piept. Se examină gânditori, până când el întrerupse tăcerea:

— Îmi cer iertare! Dacă te-am speriat...

— Nu. Nu m-ai speriat. Tu nici n-ai putea să mă sperii.

Ghețea întinse mâna și-i atinse părul cu vârful degetelor. Ea înălță din umeri cu indiferență, fără să-și retragă capul, îl privi drept în ochi și întrebă:

— De când ești aici, în hol?

— De vreo zece minute. Am o insomnie păcătoasă. N-am reușit cu niciun chip să ațipesc și am coborât să fumez o țigară...

Mă gândeam chiar să fac doi-trei pași prin curtea vilei... Dar tu? Cum de nu te-ai culcat până la ora asta? E trei și jumătate.

— Eu?! Cred că și eu sufăr, de insomnie... Am fost în oraș, la un bar... Curios?

— Ce ți se pare atât de curios?

— Am avut impresia că la întoarcere mă urmărește cineva. N-ai văzut pe nimeni ieșind din vilă?

— De când stau eu aici, pe nimeni. Și de ce crezi că trebuia să te urmărească tocmai cineva din vila noastră?

— Poate erai chiar tu, Virgil, zise ea sculându-se în picioare.

— Doar n-am înnebunit, să ies la trei dimineața în pijama și să hoinăresc pe străzile orașului!

— Ai dreptate... și totuși nu se poate să mă fi înșelat. Tot timpul aveam senzația neplăcută că mă pândește cineva. Te las... Noapte bună!

— Stai puțin! Aș vrea să te rog ceva, Eva.

Îi prinse brațul și o trase spre el. Ea zâmbi iarăși, cu același zâmbet, pe jumătate indiferent, pe jumătate obosit și fără să opună vreo rezistență îi vorbi:

— Spune mai repede! Dacă apare cineva și ne vede împreună...

— Tocmai! Chiar asta voiam să subliniez eu. Aș dori să nu știe nimeni că ne cunoaștem, și, mai ales, că ne-am văzut aici, în cursul nopții.

— Bineînțeles! Nici nu era nevoie să-mi amintești lucrul acesta. Ai rămas același tip fricos, Virgil... Sărmanul meu Gil...

Alexe se ghemui în fotoliu pentru a nu fi zărit de ea când urcă scările.

„Vasăzică, se cunosc, își zise el. Probabil se cunosc de multă vreme. Și eu care speram să descopăr cine știe ce mister formidabil... Când colo, numai o biată întâlnire întâmplătoare și

banală! Așa-mi trebuie! Acum sunt obligat să stau încremenit aici până pleacă și el.”

Nu putea risca să părăsească holul atâta timp cât Ghețea nu stinge lumina. După câteva minute Virgil se ridică, stinse țigara și căscă zgomotos. Se părea că se hotărâse, în sfârșit, să meargă la culcare. Dar plecarea lui fu amânată din cauza sosirii în vilă a unui nou personaj. Ușa principală se deschise încetișor și în pragul ei își făcu apariția Matache. Când îl zări pe Ghețea vru să se retragă, dar acesta îi făcu un semn amical și strigă:

— Ce faci, stimabile, la ora asta? Mi se pare că și dumneata suferi de insomnie. Aseară te-ai dus la culcare prea devreme. Te plângeai că ți-e somn. Ce s-a întâmplat?

— După câteva ore m-am trezit și pe urmă mi-a fost imposibil să mai ațipesc. M-am îmbrăcat și am ieșit să dau o raită pe malul Oltului. Dumneata de când stai aici?

— Am coborât adineauri să fumez o țigară.

Matache fu oarecum decepționat de răspunsul primit. Întrebă cu interes:

— N-ai văzut pe nimeni, intrând sau ieșind din vilă?

— Nu. Pe cine să văd?

— Ei, n-are importanță. Mă interesam și eu așa... Mai rămâi?

— Mă duc la culcare. Noapte bună!

— Somn ușor!

Matache intră în camera sa iar Ghețea urcă scările fără grabă, trăgând din țigară, foarte îngândurat.

Alexe clătină din cap, nedumerit, și porni în vârful picioarelor către ieșirea de serviciu.

Cerul își schimbase culoarea iar stelele începeau să pălească. În curând avea să se lumineze de ziuă. De data aceasta, numai în camera lui Matache era aprinsă lampa și prin perdeaua subțire se

zăreau două siluete agitându-se în permanență, semănând cu niște umbre chinezești..

„Vasăzică, cineva l-a așteptat în cameră”, conchise maiorul. Nu-și putuse da seama cine este cea de a doua persoană și de fapt nici nu prea îl interesa. Era de părere că deja acordase prea multă importanță episoadelor de până atunci.

Escaladă pervazul ferestrei și pași în cameră zgribulit de frig și furios pe sine însuși. Execută câteva mișcări de înviorare pentru a-și alunga amorțeala și frigul din corp. Somnul îi dispăruse cu desăvârșire. Trecu alături, în bucătărie, și după ce aprinse focul își aduse aminte că în bufet se afla o sticlă cu țuică de prune din care mătușa Filofteia îi dăduse să bea câteva păhărele la masa de prânz. Își aprinse un trabuc și scotoci în bufet până găsi sticla.

Își turnă o porție serioasă într-o cană de lut și se așază la fereastră, gândindu-se la cei trei locatari ai vilei pe care îi văzuse în hol la o oră atât de neobișnuită. De fapt, regreta sincer că se lăsase mânat de curiozitate. Se lansase în urmărirea Evelinei, înainte de a ști cine este, îndemnat probabil și de instinctul său profesional. Și această urmărire fără niciun rezultat îi stricase tot cheful de somn. Duse cana la gură și sorbi o înghițitură zdravănă. Era o țuică ardelenască, veche, de culoare gălbuie, cu un gust foarte plăcut. Simți o înțepătură în stomac, apoi o căldură moleșitoare îl cuprinse încetul cu încetul.

Afară, cerul împrumutase treptat culoarea purpurei. Peste puțin timp avea să răsară soarele. Din întâmplare, ridică privirile spre vilă și constată că pe terasa unei camere de la etaj se afla o femeie. Era Stamate Doina. Ședea într-un fotoliu de răchită. Picior peste picior și, dacă uneori n-ar fi dus cu o mișcare leneșă țigaretul lung la buze, s-ar fi putut afirma că s-a transformat într-o stană de piatră, atât de inertă, de lipsită de viață părea.

„Să fiu al naibii dacă mai pricep ceva!” își spuse Alexe. „Am impresia că în noaptea asta s-au pândit unii pe alții, că n-a dormit nimeni. Oare de când stă pe terasă? Sper că nu m-a zărit când am pornit, desculț, și în pijama, în urmărirea Evelinei. Nu de altceva, dar n-aș dori să se spună cine știe ce...”

Se luminase bine de ziuă dar somnul tot nu i se lipea de pleoape. În schimb, îl legăna o toropeală ușoară care îl îndemna spre visare.

Pe la orele patru și jumătate se săltă de pe scaun, cu oarecare regret, și începu să se îmbrace. Se hotărâse să pornească la pescuit. O privire fugară spre terasă îl asigură că Doina ședea în continuare acolo, nemișcată. Trecu în bucătărie și în același timp auzi scârțâitul porții. Intrigat se apropie de fereastra ce da tot spre curte și o zări pe domnișoara Violeta Iacoban.

Avea aruncată pe umeri un fel de manta lungă, cauciucată, ce-i trecea de genunchi, dându-i o înfățișare caraghioasă. Manșetele pantalonilor de doc erau din belșug pătate cu noroi. Călca grăbită, cu pași vioi și fluiera o melodie săltărească.

„Formidabil!” exclamă Alexe în culmea uimirii. „Asta-i prea exagerat, le întrece pe toate. Aproape că nu-mi vine să cred. Aș fi în stare să pariez pe orice că dacă ar fi întrebată de ce a ieșit, ar răspunde și ea, la fel ca ceilalți, că suferă de insomnie. Foarte ciudat! S-ar părea că a izbucnit o epidemie de insomnii printre toți locatarii vilei Garofița”, conchise el, jumătate în glumă, jumătate în serios.

Lăsă un bilet pe masă, în care explică mătușii Filofteia că a pornit devreme pe malul Oltului, pentru a-și încerca norocul la pescuit și că se va întoarce înainte de orele zece. Își luă uneltele la subțioară și ieși. Ajuns la poartă, întoarse capul și cercetă atent terasa de la etaj. Doina nu se mai afla la postul ei de observație.

Capitolul 3

Deși nu prinsese decât un singur pește, se întoarse de la pescuit bine dispus. Se lungise pe nisip, la umbra unui arin și trăsesse un somn zdravăn, ferit de razele puternice ale soarelui de dimineață.

Pe veranda vilei o zări pe Stamate Doina. Sta într-un fotoliu și răsfoia o revistă, dusă pe gânduri. Mătușa Filofteia îl luă la rost de cum intră pe ușă:

— Mi se pare că ai plecat la pescuit fără să mănânci nimic?

— Ai ghicit, răspunse Alexe zâmbind. În schimb, voi mânca acum cu o poftă de lup.

— Vai de păcatele mele! Așa ceva n-am mai pomenit. Trebuia să cauți în cămară și să-ți faci un pachet. Treci la masă! Îți pregătesc ceva la iuțeală... Sunt sigură că te-ai sculat cu noaptea în cap. N-ai putut să dormi?

— Nu prea, dar tot mi-am făcut porția de somn pe malul Oltului. Ce mai fac prietenii noștri din vilă?

— Oho! De ei nu mă plâng... dorm duși. Afară de familia Ghețea care a plecat la plajă adineaori, ceilalți nu s-au trezit încă. Profită din plin de concediu!

„Curat concediu!” își spuse maiorul amintindu-și purtările lor ciudate din cursul nopții.

— Numai dumneata îți bați joc de odihnă și te scoli ca un huhurez dis-de-dimineată.

— Îmi iau angajamentul că altă dată n-am să mai fac prostia asta, zise Alexe cu un ton solemn.

Se așază la masă în fața farfuriei cu ouă prăjite din care se ridica un abur apetisant. Îi venira din nou în minte insomniile locatarilor de alături, precum și atitudinea lor neobișnuită. Alungă însă repede din gând aceste imagini.

După ce mănca, mai flecări câteva minute cu mătușa Filofteia în timp ce ea îi călca o cămașă, pe urmă se bărbieri și ieși în oraș.

Hoinări până la ora prânzului pe străzile orașelului, fericit că poate să se îndrepte în orice direcție vrea, fără să țină seama de un anumit program. Nu făcea parte din categoria oamenilor care caută cu tot dinadinsul singurătatea dar, în anumite momente ale vieții, dorea să fie lăsat singur cu gândurile sale. Această dorință era susținută poate și de faptul că în tot cursul anului, prin natura profesiei sale, era obligat să scormonească în cele mai tainice unghere ale sufletului omenesc, să vină în contact cu diverse categorii de indivizi și uneori să scoată la iveală pasiuni meschine, josnice, care îi împingeau pe anumiți inși spre delapidare și chiar spre crimă. Într-un fel, profesia lui, pe care și-o alesese de bunăvoie și căreia i se dedicase cu pasiune, se asemena cu cea a confesorilor; exista, bineînțeles, o diferență. El era dator să stea încordat în permanență, să pândească cele mai mărunte gesturi, să se folosească de cele mai mărunte probe spre a descoperi adevărul, pentru că niciun vinovat nu i se destăinuia

de la bun început. Poate tocmai din această pricină, în zilele concediului de odihnă dorea să rupă orice legătură dintre el și profesiunea sa, să se țină cât mai departe de persoanele care îi aduceau aminte de anchete penale.

În ultima vreme se gândise destul la acest concediu, mai cu seamă în serile când se întorcea de la birou istovit și nervos se gândise cu tot dinadinsul să plece într-un loc mai izolat. Acum se felicita că urmasse sfatul maiorului Irimescu. Putea fi sigur că aici nu va întâlni vreun cunoscut. Își aduse aminte că într-una din verile trecute se nimerise să fie cu mai mulți colegi în aceeași perioadă. Vrând-nevrând, spre ghinionul și necazul său, se întâlnea cu ceilalți pe plajă sau la hotel. Și aproape involuntar, câte unul din ei aducea vorba despre anchete sau despre rezolvarea câte unui caz mai dificil, în ciuda faptului că se hotărâseră să alunge asemenea subiecte din discuțiile lor. Instituiseră chiar un fel de regulă: cine pomeneste astfel de chestiuni trebuie să depună în mod automat zece lei la un arbitru dinainte ales. Alexe zâmbi, amintindu-și că la sfârșitul aceluși concediu estival se adunase o sumă destul de frumoasă (la care contribuise desigur și el) cu care trăsese un chef strașnic în ajunul întoarcerii la București.

Înainte de a porni către vilă, trecu pe la librărie și se aprovizionă cu câteva cărți.

Mătușa Filofteia întrecuse toate așteptările. Pregătise o ciorbă grozavă din peștele pescuit de el de dimineață.

— Asemenea minunație n-am mâncat de când sunt, o lăudă maiorul făcându-i semn să-i mai umple o farfurie. Am să mă duc în fiecare zi la pescuit. Apropo! Bine că mi-am adus aminte... Familia Ghețea mi-a vorbit aseară despre cabana Piatra Albă. Au fost în excursie acolo. Aș vrea să mă duc și eu duminică.

— Să mergi neapărat. Numai că ei s-au dus și s-au întors cu o mașină. Asta nu se mai poate numi excursie. N-are niciun farmec.

— Bineînțeles! Nici nu mă gândeam să merg cu mașina... Am de gând să fac cât mai multă mișcare. Azi e miercuri... Am să plec totuși sâmbătă și am să rămân patru-cinci zile la cabană... Mi se pare că bate cineva la ușă.

Gazda trecu alături, în bucătărie, și când se reîntoarse îi explică:

— Era domnișoara Violeta. M-a rugat să-i împrumut niște ceai de mușetel. O doare o măsea, crede că are o nevralgie. Păi, de! Ce să-i fac eu? Dacă umblă ca un huhurez pe toate coclaurile...

— Da, da, ai dreptate, confirmă Alexe. Am zărit-o azi dimineață înainte de a pleca la pescuit. Se întorcea din oraș.

— Din oraș? se miră ea. Minciuna asta să o spună altcuiva, nu mie. I-am văzut hainele când am făcut curățenie în camera ei. Erau pline de noroi de sus până jos. Numai în oraș n-a fost! Și pantofii la fel... Erau într-un hal! Țasta-i noroi amestecat cu nisip de pe malul râului.

— Poate a avut o întâlnire, sugeră Alexe. E plăcut să te plimbi noaptea în doi, mai ales când e lună plină.

— Da. Dar nu te plimbi pe unde este noroiul mai adânc. În niciun caz!

— Sau poate nu i-a fost somn, încheie el discuția ridicându-se de la masă. Mă duc să stau pe verandă.

— Cel mai bun lucru ar fi să te culci, îl sfătui ea.

După amiaza se scurse lent, într-o totală pasivitate, fără să se întâmple nimic deosebit. Seara însă, pe la orele nouă, Alexe asistă la un incident supărător care tulbură armonia de până atunci a locatarilor vilei Garofița.

Pe canapeaua din nișă, Evelina și Doina conversau cu voce scăzută. Matache și Danciu jucau table asistați de domnișoara Iacoban, iar ceilalți, adică familia Ghețea și Necula, erau așezați pe fotoliile din jurul măsuței rotunde de lângă intrarea principală. Alexe se lipi de ultimul grup, îndemnat de nevasta lui Ghețea care cum îl zări i se adresă:

— Domnule Alexe, ia loc te rog, aici. Avem nevoie de ajutorul dumitale. Poate dumneata vei reduși să-l convingi pe domnul Necula să ne arate niște scamatorii. Eu îl rog de vreo jumătate de oră și n-am de loc succes.

— Se poate, tovarășe Necula?! interveni Alexe cu voce gravă în ciuda faptului că zâmbea în sinea sa. Nu m-aș fi așteptat la așa ceva. De obicei, artiștii sunt simțitori la rugămințile femeilor.

— Bine, bine, mormăi Necula concesiv. Dacă intervii și dumneata n-am încotro...

Urmă o pauză intenționată, apoi prestidigitatorul zâmbi sigur de sine și continuă cu voce profesională:

— Are cineva un pachet cu cărți de joc? Nu vreau să le folosesc pe ale mele. Veți spune că sunt truate.

— Du-te, dragă, și adu cărțile noastre, ordonă Adela bărbatului ei. Vino repede, să nu care cumva să se răzgândească. Ah! Domnule Necula, mor de curiozitate.

În următoarele minute, Alexe fu nevoit să admită că Necula era un om extraordinar de abil. Își cunoștea meseria la perfecție. Virgil trăgea cu coada ochiului fără să emită vreun comentariu, părănd aproape plictisit. În schimb, nevastă-sa îl urmărea pe

prestidigitator cu ochii larg deschiși și cu gura căscată iar după execuția fiecărui tur ducea mâna la pieptul uscat minunându-se:

— Colosal! Sunteți un as, domnule Necula!

Din păcate, demonstrația scamatorului fu întreruptă de cearta izbucnită între Matache și Danciu. Acesta din urmă se sculă de pe scaun, bătu cu pumnul în cutia de table și strigă înfierbântat:

— ...și cu îți spun că n-ai dreptate! Am dat patru-patru. Trebuia să lași zarurile jos, până mut...

— Îmi pare nespun de rău, tovarășe Danciu, zise Matache cu voce aspră. Am văzut clar: ai dat patru-trei! Să ne spună și domnișoara Iacoban. Cred că a observat și dânsa.

— N-am fost prea atentă, rosti ea cu regret. Asta nu înseamnă însă că trebuie să vă certați pentru un fleac. Zău. N-are niciun rost, domnule Danciu. Mai arunci încă o dată cu zarurile și gata.

— Nu! țipă Danciu din ce în ce mai furios. N-am să mai dau, îmi joc zarul meu. Patru-patru! Și cu asta basta, câștig linia și partida. Mai aveam nevoie de o singură linie. Asta e!

— Nu admit! replică Matache sculându-se la rândul său de pe scaun. Aveam impresia că joc cu un om cinstit.

Urmă o scurtă pauză penibilă. Discuțiile încetaseră și toate privirile erau ațintite spre ei. Danciu rupse tăcerea:

— Vasăzică, mă faci necinstit?

— Îmi pare rău, dar cu cârcotași nu mai joc în viața mea. Ar fi trebuit să-mi dau seama de la prima linie cu cine am de-a face.

Danciu se aplecă spre adversarul său și-i trase o palmă violentă și scurtă ce răsună ca o plesnitură de bici în liniștea mormântală din hol. Matache nu se lasă mai prejos. Repezi mâna dreaptă înainte și-l izbi pe fostul său partener de joc în plină figură. Domnișoara Violeta își duse palmele la ochi și strigă îngrozită:

— Vai! Dar așa ceva nu este permis. Nu-i lăsați să se bată!

Alexe, ajutat de Ghețea, sări să-i despartă. Reușiră cu mare dificultate, deoarece ei se smuceau din brațele lor și schimbau lovitură după lovitură, fără să se sinchisească de prezența celorlalți. În cele din urmă, Alexe îl imobiliză pe Danciu și îl trase la o parte, iar Ghețea procedă la fel cu Matache. Pentru a curma insultele pe care cei doi și le aruncau reciproc, Necula interveni împăciuator:

— Hai, gata! Sunteți oameni în toată firea, ce naiba! E cazul să vă împăcați. Hai strângeți-vă mâna și cereți-vă iertare.

— Niciodată! țipară amândoi, la unison, indignați.

— Mă rog, oftă prestidigitatorul. Cum credeți... În definitiv, vă privește. Părerea mea este să nu vă stricați concediul din cauza unei partide de table. Dacă ar fi fost vorba de ceva serios, mai înțelegeam... Dar așa...

Danciu își aranjă cravata, își bombă pieptul și păși țăntoș printre ei, fără să pronunțe un singur cuvânt. Matache se uită la el cu dispreț, își trecu palmele peste craniul lucios și, înainte de a părăsi holul, se înclină ceremonios spunând:

— Vă rog să mă iertați. Noapte bună!

După plecarea lor nevasta lui Ghețea își dădu toată silința să reînvie atmosfera plăcută dinaintea penibilei neînțelegeri, dar nu izbuti. Se retraseră pe rând în camere cu excepția Doinei care ieși din nișă și veni să se așeze lângă Alexe, ghemuindu-se în fotoliu.

— Poate ar fi mai bine să mutăm fotoliile lângă calorifer, propuse maiorul. Vă e frig, nu?

— Puțin, mărturisi ea zâmbind. E curent. S-ar putea să fie vreo fereastră deschisă la etaj.

Își strânse șalul împrejurul umerilor și reluă cu glas obosit:

— E îngrozitor... Nu i-am înțeles niciodată pe oamenii care se ceartă dintr-o nimica toată. Am oroare de violență. M-au indispus.

— Nu trebuie să dați importanță unui incident mărunț. Amândoi sunt impulsivi. Sunt sigur că până mâine vor uita cearta și vor deveni buni prieteni.

— Credeți? Eu nu sunt atât de convinsă. Matache este mult prea mândru pentru a ceda, iar Danciu este încredințat că a avut dreptate și în niciun caz nu va face primul pas pe calea împăcării. Se vor dușmăni multă vreme... Din nefericire, locuiesc amândoi aici și nu se vor putea evita. N-ar fi exclus ca în zilele următoare să asistăm și la alte certuri.

— Ne vom strădui să-i împăcăm.

— Ar fi bine.

— Nu vreți să jucați o partidă de șah? propuse Alexe cu intenția de a schimba subiectul discuției.

— Îmi pare rău dar astă seară nu mă simt în stare de niciun efort intelectual. Sunt prea obosită. Voi încerca să citesc două-trei pagini înainte de a adormi.

— Ce citiți?

— Am început azi dimineață un roman polițist de Agatha Christie. *Crima din Orient Express*¹. Extrem de interesant. De ce zâmbiți? Nu vă plac romanele polițiste?

— Cum să nu, se grăbi el să afirme. Îmi plac. Din când în când, citesc și eu ceva în genul acesta. Numai că, după părerea mea, în realitate, vreau să spun în viața de toate zilele, faptele nu se întâmplă tocmai așa cum sunt descrise într-un roman polițist.

— Credeți că nu există crimă perfectă?

— Ha, ha, râse Alexe cu poftă.

„Așadar, gândi el, bravo mie. Iată-mă din nou antrenat într-o conversație în care este vorba de asasinat. Bravo! Așa-mi trebuie dacă nu sunt în stare să ocolesc asemenea subiecte.”

---

¹ Murder on the Orient Express, 1934. (n. hy.)

— De ce râdeți? Întrebă ea nedumerită.

— Stimată duduie, crimele perfecte nu există decât în cărțile autorilor de enigme polițiste. Adică numai pe hârtie. Să admitem, pentru un moment, că s-a comis un astfel de delict. Ei bine, dacă el este descris, în ce mod miraculos a reușit scriitorul să-l cunoască? I l-a povestit oare asasinul? Infracțiunea se numește „crimă perfectă” și fiind perfectă înseamnă că numai asasinul este la curent cu fapta lui. Nu?

— Poate că într-un anumit fel aveți dreptate.

— Mai curând sau mai târziu, orice asasinat este descoperit. Dar mai bine este să vorbim despre altceva. Hm! Nu e prea nimerit să discutăm acum în toiul nopții despre criminali.

— Nu cumva vă este frică?

— Frică? Nu, nicidecum. Dar e neplăcut...

„Mare tâmpenie!” își spuse el. „Fata asta bătrână și refulată ar fi capabilă să mă țină aici până mâine dimineață și să-mi explice cum devine cazul cu asasinii. Trebuie să fie o psihopată. Cred că dacă s-ar pomeni lângă un cadavru ar leșina numaidecât. S-o șterg mai repede la culcare...”

— Îmi cer scuze, zise ea ca și cum i-ar fi ghicit gândurile. Eu am început să amintesc prima despre crime. Mă pasionează orice mister și mai cu seamă enigmele polițiste. De câte ori citesc o carte mă străduiesc să descopăr vinovatul înaintea detectivului. De cele mai multe ori reușesc. Lucrul acesta îmi dă o satisfacție enormă. Mă amuz pe seama anchetatorului, știindu-mă mai inteligentă decât el. Bineînțeles, în finalul cărții, criminalul este arestat sau, mă rog, pedepsit într-un fel oarecare. Uneori, mă gândesc că eu aș proceda altfel dacă aș fi în locul asasinului. Cu totul altfel! Mai ales când este vorba de o crimă premeditată... Sau când este vorba de mai multe delictе succesive, comise de același individ. E ridicol să întrebuițezi a doua sau a nu știu câta

oară, aceeași metodă. Infracțorii nu-și dau seama că procedând în felul acesta sunt mult mai ușor de reperat... Vedeți... să luăm, de pildă, cazul unui spărgător de case de bani care operează în anumite locuri, la anumite ore și cu anumite unelte. Mă urmăriți?

— Firește! Cu cea mai mare atenție.

— Procedând în modul acesta, spărgătorul nostru – fără să-și dea seama – creează o anumită metodă, un „stil”, care îl va caracteriza și într-o bună zi îl va duce la pierzanie. El își închipuie că dacă nu a fost descoperit după prima infracțiune, procedeul său este infailibil și ca atare îl folosește fără nicio grijă în continuare...

„Totuși este inteligentă”, gândi maiorul înăbușindu-și cu discreție un căscat. Începea să-i fie somn.

— Vă las să citiți romanul. La revedere, domnișoară Stamate.

— Plecați?! se miră ea cu părere de rău. Vom continua discuția cu alt prilej. Dacă nu vă deranjează...

— Neapărat! îi răspunse el gândindu-se în același timp că pe viitor va trebui s-o ocolească de câte ori o va vedea singură. Noapte bună!

A doua zi, după un somn excelent, plecă la pescuit pe la orele opt. Mătușa Filofteia nu se lăsă până nu-i puse în geantă un pachet cu merinde. De data aceasta avu mai mult succes la pescuit.

În timpul mesei de prânz, ca de obicei, gazda se învârti în jurul lui, atentă, serviabilă, vorbind într-una:

— Am auzit că ai fost în hol când s-a bătut Danciu cu Matache. Mai mare rușinea, zău așa! Niciodată n-am avut astfel de oameni în vilă. Toată lumea se silește să-i împace și ei nici nu vor să audă de așa ceva... Matache vrea să se ducă la administrația caselor de odihnă.

— De ce?

— Păi, zice că nu poate să mai rămână în vila noastră din cauza lui Danciu. Spune despre el că-i un individ scârbos...

— Ei! Chiar până aici au ajuns? se miră Alexe. De unde și până unde a dedus el că Danciu este scârbos?

— Chiar așa s-a exprimat. Ține cu tot dinadinsul să se mute la altă vilă.

— Și Danciu? N-a zis nimic?

— Mi-a povestit tovarășul Ghețea că a fost în mod special la el, azi-dimineață, și i-a propus să se împace cu Matache. Ce credeți că a răspuns?

— N-am idee, zise Alexe înălțând din umeri neputincios. Probabil, nici el nu vrea să se împace.

— Așa-i! A fost chiar nemulțumit de intervenția lui Ghețea... Și, colac peste pupăză, s-a mai întâmplat și alt necaz, urmă îngrijitoarea cu glas plin de indignare. Parcă-i un făcut, zău așa?

— Ce necaz? întrebă maiorul mai mult din politețe, fără să manifeste prea mare interes.

— Am spus eu din prima zi că n-o să mă înțeleg cu domnișoara Evelina. Astăzi mi-a făcut un scandal îngrozitor. A fost plecată în oraș vreo trei ore și, când s-a întors, m-a chemat în camera ei și m-a luat la rost de parcă eu aș fi vinovată.

— Dar ce i s-a întâmplat?

— Bănuiește că i-a răscolit cineva camera în absența ei. Doamne ferește! Asta mai lipsea acum.

— I s-a furat ceva?

— Nu. Din fericire, nu-i lipsește nimic, dar este convinsă că cineva i-a coto băit prin lucruri. De fapt, știu eu ce să mai zic? S-ar putea să aibă dreptate. Mi s-a părut și mie curios... De dimineață, după ce am făcut curățenie, am dus cheia la tabloul de lângă intrarea principală. Pe urmă, am coborât să fac camerele de la parter, am venit și aici, mă rog, ca de obicei am făcut curățenie

în toată vila. Doar nu era să stau să păzesc odaia ei! Când s-a întors din oraș m-a chemat sus și mi-a arătat...

— Ce anume?

— Păi... dulapul și fotoliul fuseseră mutate de la locul lor. Mi-am dat seama imediat că domnișoara Măruță nu minte. Cineva a intrat acolo în lipsa ei. Dulapul fusese urnit cu câțiva centimetri de la perete, iar fotoliul adus de la fereastră tocmai în mijlocul camerei.

— Ciudat! exclamă Alexe intrigat. Spui că nu s-a furat nimic?

— Nimic. A controlat cu cea mai mare atenție. Era foc de furioasă... M-a întrebat cine a rămas în vilă după plecarea ei în oraș. Cu excepția dumatăle, toți ceilalți se aflau aici. Ce, parcă eu am stat să-i păzesc, să observ cine intră sau iese din odaia ei?

— Poate a vrut cineva să-i facă o farsă. Bine că nu i-a dispărut nimic. Asta-i principalul! N-are rost să-ți faci sânge rău pentru atâta lucru. La drept vorbind, cine ar fi putut să intre în camera ei? Unde erau ceilalți?

— Dacă stau să mă gândesc bine, oricare dintre ei avea posibilitatea să se strecoare în odaia domnișoarei Evelina. Familia Ghețea a rămas în cameră toată dimineața. Au coborât abia la prânz. Sunt vecini cu ea. Duduia Stamate, de asemenea, locuiește la etaj. Când am ieșit din vilă, Danciu stătea de vorbă cu domnișoara Iacoban pe verandă. Ah, era să uit: în timp ce coboram scara, Necula urca la etaj cu un prosop pe braț. Spunea că baia de la parter e ocupată, voia să facă un duș la etaj. Îmi închipui că baia de jos era ocupată de tovarășul Matache. Altcineva n-avea cine să fie.

— Eu zic să nu-ți mai faci griji.

— Din nenorocire, au aflat toți. Mi-e teamă să nu izbucnească un alt scandal. Nu știu cum, dar au aflat. Am impresia că nevasta lui Ghețea a tras cu urechea la ușă când discutam cu domnișoara

Evelina. Acum toți sunt supărați. Mai ales nevasta lui Ghețea A strigat în gura mare că ăsta nu-i loc de odihnă ci casă de nebuni și că n-o să-și mai petreacă niciodată concediul în vila aceasta.

— O să-i treacă... În ceea ce mă privește, eu m-am hotărât să plec sâmbătă în excursie.

— Îmi pare rău că s-au ivit necazurile astea tocmai acum, când ești dumneata aici. Niciodată nu mi s-a întâmplat așa ceva. În fiecare an am avut parte numai de oameni foarte liniștiți...

— Lasă-i în pace, o îndemnă Alexe căutând s-o calmeze. Până mă întorc de la Piatra Albă se vor potoli.

— Tare mi-e teamă că nu va fi chiar așa. Nu știu ce să mai cred dar am impresia că toate necazurile au început o dată cu venirea Evelinei Măruță.

— Crezi?

— Înainte de sosirea ei, se împăcau atât de bine! Azi mă gândeam că poate Danciu s-a certat cu Matache din cauza ei. Ieri sau alaltăieri, nu mai țin minte precis, am fost de față când Danciu a invitat-o la cinema. S-au și dus, în aceeași după-amiază.

— Nu mi se pare de loc anormal.

— Cu vreo jumătate de oră mai devreme o invitasese și Matache dar ea n-a acceptat.

— Înseamnă că n-a știut s-o convingă, remarcă Alexe zâmbind. În definitiv, are dreptul să se ducă la cinema cu cine crede ea de cuviință.

— Sigur! Însă Matache a aflat că Evelina îl preferă pe Danciu. Poate din cauza asta s-a certat cu el, din gelozie. Și s-a mai întâmplat ceva: mi-a spus duduia Stamate că azi-noapte l-a văzut pe Ghețea ieșind din camera Evelinei. Îți închipui ce scandal iese dacă aude nevastă-sa!

— Îmi închipui! Într-adevăr ar fi extrem de neplăcut pentru domnișoara Evelina. Adela ar fi în stare să-i smulgă părul din cap...

Mătușa Filofteia ridică brațele disperată și părăsi odaia fără să mai facă vreun comentariu. Alexe trecu alături și se apucă să serie câteva ilustrate. După ce termină, atenția îi fu atrasă de pușca de vânătoare cu două țevi care atârna pe perete, deasupra patului său. Era un model destul de vechi, dar mai putea fi încă folosită cu succes în special la vânatul iepurilor. Regreta că nu-și luase permisul de vânătoare. Tot pe perete, lângă armă, se afla un cuțit. Îl scoase din teacă și-i încearcă tăișul strălucitor cu buricul degetului mare. Tăia ca briciul. Avea niște plăsele masive, din corn, și lama ușor curbată semănând mai mult a pumnal. Era o armă grea, deosebit de eficace. Când îl agăță în palmă, gânditor, apoi îl agăță la locul său, pe suportul de pe perete, alături de pușcă.

Ieși în curte, luă un șezlong de pe verandă și-l duse la umbră, apoi, până se întunecă, termină de citit unul din romanele pe care le cumpărase cu o zi mai înainte.

Capitolul 4

În dimineața zilei de sâmbătă se trezi pe la orele cinci, făcu un duș rece apoi începu pregătirile pentru plecarea în excursie. Deși cerul era puțin cam întunecat, nu renunță, la hotărârea de a porni la Piatra Albă.

Peste câteva minute își făcu apariția în bucătărie mătușa Filofteia pe care maiorul o întâmpină clătinând din cap muștrător:

— Nu înțeleg de ce te-ai sculat atât de devreme!

— Să-ți pregătesc un pachet cu merinde și să-ți fac o cafea înainte de plecare...

— O să ne certăm! Cafeaua puteam să mi-o fac și singur, iar pachetul nu știu, dacă este cazul să-l iau. Voi mânca la restaurantul cabanei. Trebuia să mai dormi, toată ziua alergi de colo până colo încât mă mir cum de mai reziști.

— M-am obișnuit. Să-ți fac o cafea, sau un ceai?

— Mai bine o cafea mare.

În timp ce bău cafeaua se gândi iarăși că fusese bine inspirat urmând sfatul lui Irimescu de a locui la mătușa lui. Se simțea într-o dispoziție excelentă.

„Când termin concediul, trebuie să-i fac neapărat un cadou”, își spuse el privind statura mărunță a bătrânei și mâinile ei îndemânate în continuă mișcare. „Un cadou deosebit. Am să-i telefonez lui Irimescu, să-i cer părerea.”

Bătrâna vru să-l însoțească până la poartă, dar el se opuse categoric. În ciuda protestelor ei, o luă de umeri și o împinse încetisor spre ușă, trimitând-o să se odihnească.

La orele șase fără un sfert ieși pe poarta vilei. Aruncă o ultimă privire înapoi. Își săltă rucsacul în spinare și porni cu pași mari către colinele din stânga Oltului, trăgând în piept cu nesaț aerul proaspăt și rece al dimineții.

Străbătu străzile înguste ale periferiei orașului, aproape pustii la acea oră și în scurtă vreme ajunse la marginea pădurii prin care avea de mers mai bine de două ceasuri. Călca apăsător, cu pași rari și egali.

După vreo jumătate de oră se întâlni cu câțiva tineri a căror ținută era aceeași cabană. Se alătură grupului lor și parcurseră împreună restul distanței ce-i separa de Piatra Albă. După-amiaza și-o petrecu pe malul lacului din apropiere iar seara stătu la taifas cu tinerii întâlniți pe drum și luă parte la câteva jocuri de societate, amuzante.

În ziua următoare se sculă de la orele opt și plecă într-o plimbare mai lungă. În ajun discutase cu cabanierul și acesta îi confirmase presupunerile. De obicei, duminica năvăleau o mulțime de excursioniști cu mașinile și umpleau până la refuz pajiștile dimprejurul cabanei și lacului. În general, în astfel de ocazii cabana căpăta aspectul unei cetăți luate cu asalt de o armată gălăgioasă. Trebuia să aștepți cu răbdare pentru a obține

un loc liber la restaurant, iar dacă reușeai să pui mâna pe câteva sticle de bere însemna că ai executat un adevărat tur de forță.

Așadar, părăsi cabana fără nicio remușcare, apucând-o pe cărarea marcată ce ducea la un refugiu alpin, unde avea de gând să rămână tot restul zilei. Soarele ardea cu putere.

„Cred că diseară va ploua!” strigase cabanierul în urma lui. „Să vă întoarceți mai devreme.”

O bună bucată de drum o parcurse fără cămașă. Abia după ce începu să-l usture pielea își dădu seama că n-ar fi trebuit, să se dezbrace. Fu nevoit să care rucsacul în mână. Din pricina arsurii de pe umeri chiar cămașa devenise o povară. Toată ziua se lăfăi într-o minunată lipsă de program, hoinărind la întâmplare prin pădure și bucurându-se ca un copil de fiecare vietate întâlnită în cale. La refugiul alpin se împrietenii cu o echipă de geologi și luă masa de prânz împreună cu ei.

Spre seară, când se întorcea la cabană, ușor amețit de paharele cu vermut golite la masa geologilor, își aduse aminte de sfatul cabanierului. Cerul se întunecă dintr-o dată și după numai un minut începu să cadă o ploaie torențială însoțită de tunete și fulgere. Se dezlănțui o furtună în toată regula. O luă la fugă prin pădure și ajunse la cabană istovit și ud până la piele dar bine dispus.

Din cauza furtunii care doborâse un copac peste firele electrice, întreaga cabană era cufundată în întuneric. Doar sala de la parter era slab luminată de o lampă cu gaz, atârnată în plafonul căptușit cu grinzi și sub ea trei turiști jucau poker cu cabanierul, așezați lângă sobă. Flacăra lămpii pâlpâia, aruncând pe pereți și pe chipurile jucătorilor umbre stranii iar gesturile lor păreau atât de nefirești încât maiorul se opri o clipă în prag, uimit, având impresia că nimerise într-un loc necunoscut și bizar.

Cabanierul puse cărțile încetișor pe masă, oftă zgomotos, răspunse la salutul lui Alexe cu un semn al capului și spuse:

— Ați fost căutat la telefon, pe la orele 12, îi comunică el cu voce gravă mângâind cărțile cu vârful degetelor.

— La telefon! De cine? Întrebă Alexe nedumerit lipindu-se cu spatele de soba caldă.

— Nu mai țin minte precis, dar am notat undeva. Vă spun îndată.

Se ridică de la masă fără grabă și pășind cu mâinile în buzunare trecu în spatele teighelei. După ce scotoci într-un sertar, scoase o fițuică de pe care silabisi:

— Așa... tovarășa Mocanu Filofteia, de la vila Garofița...

— De ce m-a căutat?

— Vă roagă foarte mult să vă întoarceți urgent la vilă.

Alexe se posomorî brusc. Cabanierul făcu un gest leneș tăind aerul cu palmele lui late și continuă:

— A zis că nu trebuie să fiți îngrijorat...

— Pot să dau un telefon?

— Nu funcționează nici telefonul... Îmi pare rău... Doar n-aveți de gând să plecați acum? se miră el văzându-l că deschide fereastra și examinează încruntat cerul.

— De ce nu?

— Pe furtuna asta! Ar fi un risc prea mare... Așteptați până mâine dimineață. Există un drum mult mai scurt dar acum, pe întuneric, este impracticabil. Mâine veți coborî cărarea abruptă din spatele cabanei și într-un sfert de oră veți ajunge la un drum forestier pe unde trec mașinile șantierului de la cota 800. Vă suiți într-un camion și în zece minute vă duce până la gară. De acolo – cu trenul, într-o jumătate de oră sunteți la vilă... În felul acesta câștigați aproape două ore.

— E-n regulă! se resemnă Alexe. Dă-mi un coniac mare.

Înghiți repede băutura, apoi intră în dormitor zgribulit de frig. Se dezbracă și începuse să se frece pe tot corpul cu un prosop aspru. Din când în când, strănuta zdravăn. Pielea de pe umeri devenise extrem de sensibilă. „Așa-mi trebuie”, se mustră el. „Va trebui să mă duc la policlinică să-mi prescrie o alifie.”

Se înfășură cu un cearceaf și cu câteva pleduri apoi se întinse pe patul din imediata apropiere a sobei. Toată noaptea se zvârcoli în așternut și avu o mulțime de vise ciudate. Se făcea că stă legat, fără cămașă, cu spinarea în sus pe masa din mijlocul holului vilei Garofița, că în jurul lui dansează ținându-se de mână toți locatarii vilei și că fiecare poartă pe figură o mască de carton care reprezintă diverse capete de animale: un lup, un iepure, un mistreț... Uneori, câte unul se desprindea din horă, se apropia cu pași săltăreți și-și plimba degetele pe spinarea sa. El se căznea să se dezlege, făcea eforturi extraordinare, se zbătea, dar nu reușea să obțină eliberarea. Iar mătușa Filofteia prezida toată această sarabandă de sabat, stând nemișcată, cu brațele încrucișate pe piept, într-un fotoliu impozant.

A doua zi, urmă traseul indicat de cabanier și după o oră se dădu jos din tren pe peronul gării în care sosise cu zece zile mai înainte.

Se gândea în permanență la apelul telefonic primit din partea îngrijitoarei de vilă, își frământa creierii în fel și chip, încercând să ghicească de ce este chemat. Zadarnic însă! La un moment dat se temuse că ar putea fi vorba de o farsă. Alungase imediat gândul acesta. Nu, imposibil! Ar fi fost o glumă de prost-gust, și apoi, în orașelul acesta nu cunoștea pe nimeni care și-ar fi putut permite o asemenea stupiditate. Mesajul primit la cabană devenise un fel de obsesie, îl persecuta fără încetare.

„Tovarășa Mocanu Filofteia, vă roagă foarte mult să vă întoarceți urgent la vilă.”

Se urcă în taxi și se trânti obosit pe bancheta încinsă, comunicând scurt șoferului:

— La vila Garofița!

Șoferul manevră volanul cu dibăcie pentru, a ocoli gropile din spatele gării și când apucă pe strada principală se întoarce pe jumătate spunând:

— Tot eu v-am dus și data trecută.

— Se poate, admise maiorul cu gândul aiurea.

— Se vede că veniți de pe munte. Sunteți foarte bronzat. Lipsiți de multă vreme din oraș?

— De sâmbătă, răspunse maiorul fără chef de discuție.

Era toropit de arșiță și abia aștepta să ajungă la vilă pentru a vedea de ce fusese chemat pe neașteptate. Șoferul aprinse o țigară și reluă cu voce târăgănată:

— Aveți noroc. Bine că nu v-a apucat ziua de ieri la Garofița. A fost. Un tâmbălău! Ca în filme, zău așa! De necrezut...

— A? S-a întâmplat? Întrebă Alexe înviorat deodată.

— Ehe! O să rămâneți cu gura căscată, nu alta... Au găsit într-una din camere o femeie moartă. Se pare că a fost înjunghiată.

— Înjunghiată?! O femeie... Ce femeie?

— Asta nu mai știu.

Spre satisfacția șoferului, clientul său fluieră prelung fără să-și poată stăpâni uimirea.

„M-am ars, gândi maiorul. S-a dus dracului concediul: Vasăzică din cauza asta am fost chemat.” Și, în același moment, îi trecură prin minte chipurile celor patru femei care locuiau la vila Garofița. Întrebându-se care din ele fusese omorâtă.

Vila părea pustie. Niciun zgomot nu tulbura liniștea parcă neobișnuită a curții, iar ferestrele zăvorâte dădeau impresia supărătoare că toate camerele au fost părăsite în mare grabă sau că locatarii s-au încuiat de teama unei primejdii nevăzute.

Cheia de la ușa clădirii anexe o găsi, ca de obicei, sub ștergătorul de picioare. Descuie și intră în bucătăria care începuse să-i devină familiară. Se spală la repezeală apoi trecu în dormitor pentru a-și schimba hainele. O singură dată se uită spre intrarea principală a vilei. Nu se observă nicio mișcare. În timp ce-și punea butonii la cămașă, își plimbă privirile pe peretele de lângă pat și brusc scăpă o exclamație de nedumerire. Pușca de vânătoare se găsea la locul ei, dar cuțitul lipsea. Oftă furios și e grăbi să termine îmbrăcatul.

„Urâtă afacere”, murmură el pentru sine, bănuind, că acel cuțit fusese întrebuințat de asasin.

Străbătu curtea gânditor, cu capul aplecat și abia când urcă pe verandă văzu că unul din șezlonguri era ocupat de Necula care se ridică alene, îi întinse mâna și spuse cu voce moale:

— Așadar, v-ați întors din excursie... Am aflat că sunteți criminalist. Ce ziceți de sărmana noastră Evelina? Probabil ați și auzit. Tot orașul vorbește numai de întâmplarea asta...

Maiorul înălță din umeri și-l privi cu încordare pe prestidigitator, de parcă atunci l-ar fi întâlnit pentru prima dată. Aprinse un trabuc, aruncă în aer o spirală de fum fără să-l scape din ochi pe Necula și vorbi:

— Evelina... Evelina Măruță... De ce tocmai ea?

— Nu știu! Se presupune că asasinul ar fi una din persoanele care locuiesc în vila noastră. Îngrozitor! Ah, iată-l și pe tovarășul anchetator Crăciun.

Alexe întoarse capul și se găsi față în față cu un locotenent de miliție de statură mijlocie, cu obraji palizi și sprâncene stufoase. Cuta adâncă de la rădăcina nasului și privirile-i sumbre trădau îngrijorarea de care era cuprins. În spatele lui se ivi mătușa Filofteia, gârbovită, cu ochii înroșiți de plâns și cu părul în

dezordine. Zărindu-l pe Alexe se repezi la el, îl trase de mânecă și-i spuse printre suspine:

— Mi-era teamă că nu vei veni. Să știi că i-am telefonat ieri lui Nuțu, la București. El m-a sfătuit să te chem numaidecât pe dumneata.

— Bine ai făcut... spuse maiorul încetișor.

Făcu o pauză de câteva momente, îi zâmbi dus pe gânduri, o luă de braț și după ce coborâra treptele, urmă:

— Uite că am venit! Nu fii necăjită. Să mergem dincolo, în camera mea.

La mijlocul aleii se întoarse către ofițerul care mergea în spatele lor și zise:

— Scuză-mă, te rog. Cu zăpăceala asta am și uitat să mă recomand: maior Alexe, de la Miliția judiciară a Capitalei.

Locotenentul rămase o clipă nemișcat apoi salută și exclamă jumătate surprins, jumătate bucuros:

— Dumneavoastră! Tovarășul maior Alexe... Parcă nu-mi vine să cred! În cazul acesta...

— Îmi imaginez ce vrei să spui, tovarășe locotenent, îl întrerupse maiorul. Deocamdată să intrăm la mine.

Închise fereastra, apoi se așeză pe pat invitându-l cu un gest scurt pe Crăciun să ia loc la masă. Gazda ședea în picioare, sprijinită de tocul ușii și se uita la amândoi la fel de abătută.

— Poate ne faci câte o cafea, o rugă maiorul. De acord, tovarășe locotenent?

— Nu vă refuz deși am mai băut două de azi dimineață. Deci, dumneavoastră sunteți maiorul Alexe... Colegii mei vor fi încântați să vă cunoască. La un instructaj ni s-a vorbit de unul din cazurile pe care le-ați rezolvat în numai trei zile. Un caz foarte dificil!

— Am avut noroc...

— Sunt bucuros că vă aflați aici. Veți prelua probabil conducerea cercetărilor...

— Stai puțin! Să ne înțelegem de la bun început. Am venit aici pentru a-mi petrece concediul de odihnă. Dacă aș fi știut... Viitorul concediu am să-l fac într-o peșteră, undeva în creierul munților. Dumneata vei ancheta, cazul Evelinei Măruță, iar eu te voi ajuta, atât cât îmi va sta în putință. Acum e prea târziu să mai dispar. Ne-am lămurit, nu?

— Eu speram... În sfârșit! Tot e bine că vă aflați aici.

— E-n regulă! Și mie îmi pare bine că am căzut la învoială. Mai întâi, relatează-mi tot ce se cunoaște despre crimă până în momentul de față. Apropo! Adineaori, unul din locatari, și anume Necula, îmi spunea că asasinul ar fi unul din cei ce locuiesc alături. Cum de s-a ajuns la concluzia asta?

— Este o afacere extrem de încâlcită. Am să vă expun faptele cât mai amănunțit. Poate veți înțelege mai mult decât mine. Eu, unul...

Oftă îngândurat și înălță din umeri lăsând fraza neterminată.

— Cine a descoperit cadavrul?

— Îngrijitoarea vilei, împreună cu Matache. Cel mai nimerit lucru ar fi să-i dăm ei cuvântul. Uite că ne-a adus și cafelele!

Mătușa Filofteia puse tava pe masă, apoi, la rugămintea lui Alexe, își trase un scaun pe care se așeză încet și începu să vorbească:

— Ieri dimineață s-au trezit toți ceva mai devreme decât duminica trecută. Unii s-au dus la plajă pe malul Oltului, alții prin oraș...

— N-a rămas nimeni aici? se interesă maiorul.

— Ba da, confirmă ea înăbușindu-și cu greu un suspin. Domnișoara Evelina, Matache, Necula și Danciu. Și eu, bineînțeles... La ora șapte, am intrat aici în bucătărie. Pe ceilalți

patru i-am văzut când au ieșit pe poarta vilei: pe Ghețea cu nevastă-sa, pe Violeta și pe duduia Stamate. Danciu mi-a cerut cheia garajului, voia să developeze niște poze. Era cu aparatul de fotografiat în mână, mi-aduc aminte că a așteptat câteva minute la ușă. N-a intrat imediat din cauza lui Matache care se afla aici, sta de vorbă cu mine.

— Tot nu s-au împăcat?

— Nu. Abia mai târziu, după vreo două ore, când am găsit-o moartă pe Evelina, au schimbat câteva cuvinte... Așa... Cum vă spuneam, Danciu a luat cheia și s-a încuiat în garaj.

— L-ai văzut când a intrat acolo?

— Cum să nu! Am ieșit după el în curte și l-am văzut cu ochii mei intrând în garaj. Zicea că garajul este cea mai bună cameră obscură. De fapt, a mai lucrat acolo și săptămâna trecută. Matache a adus un șezlong de pe verandă și l-a pus în curte. A stat întins pe el și a citit. L-am văzut tot timpul. Lăsasem fereastra deschisă, fereastra bucătăriei, și din când în când mai discutam câte ceva cu el. O dată, chiar a intrat și mi-a cerut un pahar cu apă. Cred că domnul Necula a stat în cameră, nu l-am zărit de loc. Așa... mai târziu, nu știu ce oră era, domnișoara Evelina a deschis geamul și m-a strigat. Știți, ferestrele camerei sale dau spre curte. M-a rugat să-i fac două cafele mari și să i le duc sus la ora unsprezece...

— Deci nu știi cât era ceasul când a comandat cafelele? Întrebă Alexe preocupat de o idee care nu-i da pace.

— Puțin înainte de nouă.

Locotenentul răsfoi un carnețel, apoi interveni:

— Matache Filip precizează că trebuie să fi fost nouă fără un sfert.

— Buun! Să admitem în principiu că la acea oră Evelina Măruță mai trăia. Ce s-a întâmplat după aceea?

— Păi, eu mi-am văzut de treburile mele, răspunse îngrijitoarea oftând din nou.

— Ai uitat-o pe Stamate Doina, îi aminti Crăciun.

— Ah! da... Puțin timp după ce m-a strigat Evelina, a intrat în vilă domnișoara Doina dar n-a rămas acolo decât vreo câteva minute. Mi-aduc aminte că a discutat puțin cu domnul Matache. Pe urmă, eu am făcut cafelele, le-am pus pe tavă și am urcat scările...

Vocea îi devenise din ce în ce mai șoptită. Își ascunse fața în mâini și izbucni în hohote de plâns. Locotenentul încruntă sprâncenele-i stufoase și aprinse o țigară pentru a-și înfrâna nerăbdarea. Alexe se ridică de pe pat, făcu cinci-șase pași prin încăpere apoi puse mâna pe umerii firavi ai bătrânei, spunând:

— N-are niciun rost să plângi. Liniștește-te.

Femeia își șterse lacrimile cu colțul șorțului și reluă ceva mai calmă:

— Am bătut la ușa dar nu mi-a răspuns nimeni. Mi s-a făcut frică, nu știu de ce dar parcă bănuiam că s-a întâmplat ceva urât... Ușa era încuiată și cheia se afla în broască, pe dinăuntru. Am lăsat tava pe măsuta de pe culoar și am alergat pe scări până în curte, să-i cer părerea tovarășului Matache...

— Și el ce a spus?

— I s-a părut suspect, a zis că ar fi trebuit să încercăm să deschidem ușa. Se temea să nu i se fi făcut rău domnișoarei Evelina. A propus să-l chemăm și pe Danciu, că poate el, fiind radiolog, se pricepe să dea primul ajutor. A bătut la ușa garajului și i-a strigat să vină imediat la etaj. Apoi m-a întrebat dacă n-am cumva un șperaclu. Aveam.

L-am luat din bucătărie și i l-am dat. În fața camerei, a mai strigat-o și dânsul de câteva ori și a apăsat pe clanță. Nici de data aceasta nu s-a auzit nimic. S-a folosit de limba mică a briceagului

pentru a împinge cheia din broască, pe urmă a descuiat cu șperaclul. Când am intrat...

Izbucni iarăși în plâns. Maiorul așteaptă să se domolească.

— Era... era întinsă pe covor, lângă fotoliu, cu fața în jos. Cu umerii lac de sânge și cu un cuțit înfipt în spate... În primul moment nu mi-am dat seama că era cuțitul de vânătoare, cel pe care l-ai văzut agățat aici, deasupra patului.

— Mi-am închipuit, murmură Alexe întunecat.

— Abia mai târziu l-am recunoscut, când mi l-a arătat tovarășul locotenent Crăciun.

— Dar teacă? Întrebă el adresându-se locotenentului. Cuțitul avea o teacă din piele de porc.

— N-am descoperit nicio teacă.

— Cine a intrat primul în cameră?

— Întâi Matache și numaidecât după el, și eu. Când am văzut-o pe Evelina zăcând am țipat cât am putut de tare... Am vrut să mă reped să o întorc cu fața în sus dar Matache m-a oprit, a zis că nu avem voie să ne atingem de nimic până la sosirea miliției... De fapt, el i-a luat pulsul și a constatat că murise, că nu o mai puteam ajuta... Am coborât amândoi în hol și am telefonat miliției. În timp ce vorbeam la telefon, a apărut în hol și Danciu. Auzind că Evelina a fost omorâtă s-a îngălbenit ca lămâia și a leșinat... Doamne ferește! A trebuit să-l întindem pe canapea și să-l stropim cu apă rece. Și-a revenit când a sosit tovarășul locotenent...

— Așa-i, întări Crăciun. Când am intrat împreună cu toată echipa, dâșii se aflau toți în holul vriei. Ceilalți erau plecați. Cheile se găseau la tabloul de lângă intrarea principală. Am cercetat absolut toate încăperile. Și dependințele, bineînțeles. Afară de Matache, de Danciu și de dânsa, nu mai exista nimeni în incinta vilei. De altfel, plutonierul Florescu, pe care l-am lăsat de

pază la poartă, a notat ora precisă a întoarcerii fiecărui locatar. Dacă vreți să citiți raportul plutonierului...

— Încă nu. Mai târziu. Totuși nu înțeleg cum de a dispărut Necula. Spuneai că mai devreme se afla și el în vilă, nu?

— A declarat că în jurul orelor nouă a părăsit vila ieșind pe poarta din spate. S-a dus în oraș.

— Deci oricine avea posibilitatea să intre, sau să iasă, pe ușa de serviciu?

— Hm! Într-un fel, aveți dreptate. Oricine putea intra sau ieși pe acolo fără să fie zărit de Matache sau de îngrijitoare, dar nu putea să intre sau să iasă fără să fie observat de altcineva.

— Cum adică? Întrebă Alexe nedumerit.

— Să vă explic: după cum știți, vila este înconjurată de un zid de piatră, înalt de doi metri, și singurele căi de acces către vilă sunt cele două porți, cea mare din față, și cealaltă, situată peste drum de ușa de serviciu din spatele clădirii. Poarta mare se afla în câmpul vizual al tovarășei Mocanu și al lui Matache, dar cea mică nu putea fi observată din locul unde ședeau ei. Pe malul râului, la vreo douăzeci de metri de porțiță, este amenajată o plajă care a fost ocupată toată dimineața de un grup de copii de la tabăra de pionieri, însoțiți de patru educatori. Am stat de vorbă cu ei și m-au asigurat că numai o singură persoană a fost văzută ieșind din vilă.

— Cine?

— Persoana descrisă de ei corespunde perfect cu Necula Dumitru. Și asta s-a petrecut, cu aproximație, pe la orele nouă, ceea ce se potrivea cu declarația lui.

— N-au mai văzut pe nimeni intrând sau ieșind de la Garofița?

— Pe absolut nimeni. Și putem avea deplină încredere în corectitudinea mărturiilor lor.

— Vasăzică, asasinul s-a volatilizat pur și simplu, conchise maiorul zâmbind ironic. Aș dori să examinez camera moartei.

— Cheia este la mine.

— Perfect! Să urcăm imediat dacă n-ai nimic împotrivă.

Ieșiră din clădirea anexă și se îndreptară către vilă. Pe verandă, alături de Necula acum ședea și Doina și se părea că încearcă să-l convingă pe prestidigitator de un anumit fapt, fără să reușească însă. I se auzea glasul subțire și monoton, dar nu se distingea ce spune. Mâinile i se agitau involuntar strângând măciulia bastonului depus pe masa dintre ei. Scamatorul clătină capul de la stânga la dreapta, într-o permanentă negație, lăsând impresia că puțin îi pasă de cuvintele ei. O dată cu apropierea celor doi anchetatori, monologul Doinei încetă brusc. Necula își încrucișă brațele pe piept, rămânând într-o poziție foarte rigidă, iar ea se repezi să-l întâmpine pe locotenent și-i vorbi precipitat:

— Tovarășe locotenent, v-aș fi recunoscătoare dacă mi-ați spune când voi primi permisiunea să părăsesc localitatea.

Crăciun se încruntă, ușor agasat de tonul ei insinuant, își trecu mâna prin părul aspru și-i răspunse politicos:

— Domnișoară Stamate, ceea ce v-am anunțat ieri, este valabil și astăzi. Deocamdată, nu puteți pleca. În interesul cercetărilor, sunteți nevoită să rămâneți la dispoziția noastră. Sunteți în concediu, nu? Oricum, aveți de gând să ședeți aici până la sfârșitul săptămânii viitoare.

— Nu oricum. În condițiile acestea nu-mi este indiferent dacă stau aici, sau dacă plec acasă, la Constanța!

Întoarse spatele în mod ostentativ și se așeză din nou, picior peste picior, într-o atitudine teatrală ce nu i se potrivea nicidecum.

În hol se aflau numai farmacistul și Danciu și amândoi îi făcură semn cu mâna lui Alexe și îi surâseră.

— S-au audiat locatarii? se interesă maiorul în timp ce urca scările.

— O primă audiere. După-amiază va avea loc cea de a doua. Veți asista, nu?

— Neapărat! Care este rezultatul autopsiei?

— Raportul medico-legal îl vom primi mâine. După părerea medicului, în această privință nu vor interveni elemente substanțiale. Chiar de la prima examinare a cadavrului, efectuată la locul crimei, legistul a fost cât se poate de categoric: decesul s-a produs în jurul orelor 9-9:30 ca urmare a unei lovituri de pumnal aplicată în regiunea omoplaților. A fost atinsă inima. Susține că victima a murit fulgerător... Am ajuns!

Desfăcu sigiliile și împinse ușa încet. Fotoliul ei plasat la un metru distanță de dulapul înalt ale cărui uși larg deschise lăsau să se vadă dezordinea dinăuntru. Câteva perechi de ciorapi erau amestece cu rochiile aruncate la întâmplare, iar pe polița de deasupra atârna un prosop peste care zăcea aparatul de radio cu tranzistori. Capacul radioului fusese demontat. Dormeza era urnită cu câțiva centimetri de la perete iar salteaua spintecată dădea la iveală smocuri de lână cenușie. Sertarele mesei erau pe jumătate trase afară, covorul stătea strâmb și pe masă era aruncată o valiză din piele neagră al cărui interior fusese scotocit cu minuțiozitate. Nelipsita poșetă, pe care Alexe o văzuse de fiecare dată când Evelina apăruse în hol, era azvârlită undeva în colțul camerei. La picioarele fotoliului se zărea un contur desenat cu creta, marcând locul unde zăcuse moarta în momentul descoperirii cadavrului.

Mayorul începu prin a cerceta fiecare metru pătrat al încăperii, acordând o deosebită atenție sertarelor, valizei și poșetei. Locotenentul Crăciun sta în picioare și îl privea ca un elev sânguinos, fără să scape niciun gest al maiorului. Investigația

lui Alexe fu întreruptă din când în când de mici exclamații de surpriză. O singură dată, când căută în poșetă, în ochi i se aprinse o licărire fugară și întrebă:

— După părerea dumatăle, care este mobilul crimei?

— Dezordinea din odaie duce la concluzia că asasinul voia să pună mâna pe un anume obiect. Din păcate, până în prezent n-am putut descoperi despre ce fel de obiect era vorba. Totuși, n-ar fi de loc exclus ca persoana care a comis crima să fi răvășit dinadins camera, cu intenția de a ne deruta, de a ne îndrepta pe o pistă falsă. Unele indicii mă fac să cred că avem de-a face cu un individ extrem de viclean. Sub cadavru am găsit un nasture care s-a dovedit a fi de la haina lui Ghețea Virgil.

— E un început...

— Dacă ar fi numai atâta! Am impresia că criminalul a vrut să-și bată joc de noi. În scrumiera de pe noptieră am găsit un muc de țigară *Specialitate*. Numai două persoane din vilă fumează acest fel de țigări: Necula și Stamate Doina. Amândoi se găseau în vilă în jurul orei când s-a comis omorul. Alt indiciu: lângă pat, pe parchet, s-a găsit un batic al Violetei Iacoban. A recunoscut că-i aparține dar nu-și poate explica modul în care a ajuns aici. După cum vedeți, din ce în ce mai multe „indicii”, care în loc să simplifice enigma, mai rău o complică. E limpede că ne aflăm în fața unui asasinat premeditat.

— De acord, murmură maiorul așezându-se pe un scaun după ce înlătură de pe el un capot și o pereche de sandale.

— Și dacă planul a fost pregătit cu atâta grijă, este ridicol să ne închipuim că asasinul a uitat, din neglijență, un nasture, un rest de țigară sau un batic.

— Dar nu avem voie să înlăturăm definitiv nici aceste elemente. Ele fac parte din psihologia criminalului.

— Desigur. M-ați întrebat ce părere am despre mobil. Până în prezent, nu am izbutit să descopăr de ce a fost ucisă Evelina Măruță, sau, mai bine zis, ce obiect căuta asasinul. Jaful l-am exclus încă de prima oară. Bani i-au fost lăsați, precum și cele câteva bijuterii. În geantă am găsit cinci sute de lei. De altfel, este greu de presupus comiterea unui astfel de omor numai pentru câteva sute de lei. Să fi avut asupra ei alte obiecte mult mai prețioase?

— Ce se știe despre victimă?

— Vă spun îndată...

Scoase un carnet, răsoi fără prea mare entuziasm câteva file apoi citi cu voce monotonă:

— Măruță Evelina, 42 de ani, cu domiciliul în Ploiești, funcționară, salariată la o cooperativă. Divorțată de opt ani, fără copii. Nu are nicio rudă apropiată. La drept vorbind, n-am avut cui anunța moartea ei. Atât...

— Hm! Cam puțin, constată Alexe dezamăgit.

— Aveți dreptate, mâine sau poimâine, vom primi și rezultatul anchetei efectuate la locuința victimei, în Ploiești.

Maiorul își încrucișă brațele pe piept și începu să măsoare încăperea cu pași rari. Se opri în fața ferestrei, își aprinse un trabuc și rosti răspicat:

— Cred că știu de ce a fost ucisă.

Locotenentul înălță brațele uimit:

— .. Cum așa! Atât de repede! Abia v-ați întors din excursie. Sunteți...

— Te rog, te rog! Fără complimente gratuite. N-am niciun merit deosebit. Avantajul meu constă în faptul că am călătorit în același tren cu victima în ziua sosirii în localitate și că, mai bine de o săptămână, am locuit în preajma ei. Evelina Măruță poseda

un obiect de care nu se despărțea niciodată. O agendă veche cu coperti cenușii.

— O agendă?! repetă Crăciun și mai mirat.

— Da. Avea probabil o valoare foarte mare din moment ce s-a ajuns până la comiterea unei crime pentru a fi capturată...

Îi descrie în amănunțime aspectul agendei precum și o serie de fapte care duceau la concluzia că victima păstrase cu grijă acest obiect. Nu uită să menționeze nici percheziția efectuată cu câteva zile în urmă în camera Evelinei de către una sau mai multe persoane necunoscute.

— Așadar, conchise Crăciun, în clipa când vom descoperi ce însemnări conținea agenda cenușie, vom afla probabil amănunte prețioase care ne vor conduce către identitatea ucigașului.

— La acest lucru mă gândeam și eu. Pe urmă, trebuie să-ți spun încă ceva. Când vom ști adevărata cauză a epidemiei de insomnie declanșată săptămâna trecută, în noaptea de miercuri spre joi, vom face un mare pas înainte. Sunt mai mult decât convins că insomniile locatarilor vilei au o legătură oarecare cu cazul pe care îl anchetăm.

— Nu mai înțeleg nimic, ripostă locotenentul.

— În noaptea aceea, majoritatea locatarilor au fost treji iar unii dintre ei au plecat în oraș. La prima vedere nu pare un fapt neobișnuit, fiecare avea dreptul să se plimbe sau să doarmă dus. Dacă i-ai fi văzut!

Îi povestii, de asemenea, cum fusese trezit din somn de apariția în curte a viitoarei victime și tot ce se întâmplase în continuare. Încheie cu cuvintele:

— Evelina Măruță era foarte neliniștită. Da, abia acum îmi dau seama... Îi era frică de ceva sau de cineva. Se știa urmărită și poate că avea dreptate să se teamă.

— Deci, Ghețea o cunoaște de mai multă vreme?

— Mai mult ca sigur. Erau foarte intimi. Să vedem ce va spune când îl vom audia a doua oară. Cum au decurs cercetările până la venirea mea? Povestește-mi tot ce se știe până în prezent.

— Ultimele persoane care au văzut-o pe Măruță sunt Matache și Mocanu Filofteia. Aceasta s-a întâmplat în momentul când viitoarea victimă deschidea fereastra și o striga pe îngrijitoare, rugând-o să-i aducă două cafele mari la orele 11. Putem presupune că în acel moment în camera Evelinei se găsea încă o persoană, necunoscută de noi. Faptul este oarecum confirmat și de declarația Doinei Stamate. Ea a intrat în vilă și a rămas aici de la nouă fără un sfert până la nouă și zece minute. Asupra acestei informații vom reveni. Mai știm că se afla în vilă și Necula Dumitru. Crima a fost comisă cu un cuțit de vânatoare care aparține îngrijitoarei. În noaptea de sâmbătă spre duminică oricine din vilă putea să intre în clădirea anexă și să ia cuțitul. Am examinat broasca ușii, se poate descuria cu șperaclul. Dacă dumneavoastră ați fi dormit acolo, infractorul ar fi întrebuințat, probabil, altă armă. Cadavrul a fost descoperit de către îngrijitoare împreună cu Matache. Ușa era încuiată, iar cheia era introdusă în broască pe dinăuntru. Este exclusă posibilitatea dispariției asasinului pe altă cale de acces decât cea normală, adică ușa. Ambele ferestre erau bine închise și nu există nicio ieșire secretă. Pe mânerul cuțitului nu s-a găsit nicio amprentă. Așadar, ucigașul a purtat mănuși. Pe celelalte obiecte s-au identificat amprente de victimă și ale tovarășei Mocanu care intra în fiecare zi în odaie pentru a face curățenie. Am descoperit următoarele obiecte străine: sub cadavru un nasture al hainei lui Ghețea Virgil, pe parchet, lângă pat, un batic al Violetei Iacoban și, în scrumiera de pe noptieră, un rest de țigară marca Specialitate. Victima nu fuma. Din păcate, nu cunoaștem modul în care criminalul a reușit să iasă din cameră, după omor. Dacă aș

crede în minuni, aș fi tentat să bănuiesc cine știe ce... M-am gândit și la altă variantă: să presupunem că în momentul când Matache și îngrijitoarea au intrat aici, asasinul s-ar mai fi aflat în încăpere. După cum vedeți, nu există nicio ascunzătoare care poate fi luată serios în considerație. Singurele locuri unde ai fi putut sta sunt dulapul și cutia dormezei. Dulapul era cu ușa dată de perete, iar dormeza era ridicată pe jumătate. Amândoi martorii au confirmat că nu se găsea nimeni în interiorul suportului dormezei. De altfel, praful depus acolo susține cu prisosință afirmația lor. Să admitem și altă ipoteză... După crimă, asasinul iese din odaie și folosindu-se de un clește special sucește cheia în broască, apoi dispare. Expertul nostru a cercetat cheia la microscop cu cea mai mare atenție fără să observe vreo zgârietură suspectă. A încercat el însuși această manevră și n-a ajuns la niciun rezultat. Chiar pe dinăuntru, fără clește, ușa se încuie cu oarecare dificultate. Trebuie să împingi cu umărul în ea, să ridici puțin clanța, apoi să învârtești cheia. Asta este tot în ceea ce privește camera... Vă voi face și un rezumat al audierii locatarilor.

Capitolul 5

Își dresе vocea, apropiе scaunul de masă și scoase dintr-o mapă un dosar anemic pe care îl răsfoi cu un aer încruntat, apoi începu să citească grav:

Ghețea Virgil: 45 de ani, căsătorit, inginer cu domiciliul în București. Duminică dimineața părăsește vila după orele 7, împreună cu soția sa, Ghețea Adela. Se duc la plajă, pe malul Oltului. La orele 8:30 el pleacă singur în oraș, să cumpere bilete de film pentru unul din spectacolele de după amiază. Se întoarce la locul unde-și lăsase nevasta pe la orele 12, fără bilete. Afirmă că era aglomerație la casa cinematografului și că n-a mai avut răbdare să stea la rând. Fiind întrebat cum și-a petrecut timpul după aceea, adică până la ora întoarcerii la plajă, declară că s-a plimbat prin oraș. Alibi neconfirmat de nimeni. Reintră în vilă, împreună cu soția, la 13:30. Recunoaște că nasturele găsit în camera moartei este de la haina lui, dar nu poate explica în ce fel a ajuns acolo. Susține că l-a pierdut sâmbătă seara, când se afla în hol. Nu l-a mai găsit deși la căutarea lui au participat mai multe persoane: nevastă-sa, Necula și Matache.

Ghețea Adela: 50 de ani, casnică, domiciliată în București, soția lui Ghețea Virgil. Până la orele 8:30 stă cu soțul în locul amintit mai sus, iar după plecarea lui Virgil se mută puțin mai departe, alăturându-se unui grup de prieteni de la o vilă învecinată. Rămâne cu ei până revine bărbatul din oraș. Alibi confirmat de mai multe persoane demne de încredere. Se întoarce la vilă la orele 13:30. Cred că o putem șterge de pe lista suspectilor.

— Așa s-ar părea, murmură Alexe. Continuă, te rog.

Iacoban Violeta: are 29 de ani, este de profesie farmacistă și lucrează la o farmacie din Galați. Locuiește în același oraș. Iese pe poarta vilei puțin înainte de orele 8 și se reîntoarce la unu fără un sfert. Susține că s-a plimbat toată dimineața prin pădurea Dumbrava, dar acolo n-a fost văzută de nimeni care ar putea eventual depune mărturie în favoarea ei. Nu știe cum a ajuns baticul său la locul crimei.

Matache Filip: 51 de ani, necăsătorit, domiciliat în București, fost aviator, în prezent mecanic auto. Are cazier.

— Hm! Ce a făcut?

— A trecut mult timp de atunci. Între anii 1948-1950, a suferit o condamnare penală pentru contrabandă. N-a ascuns acest fapt, a ținut să ni-l aducă la cunoștință încă de la începutul depoziției sale. A spus că știe ce înseamnă o mărturie falsă și totodată a stăruit să cerem referințe despre comportarea lui după ce și-a ispășit pedeapsa. Am și dat dispoziții în sensul acesta.

— Foarte bine.

— Așaa... La câteva minute după ora 8, Matache iese în curtea vilei. Stă la soare, întins pe șezlong și citește. De la această oră până la 10:30, când se constată moartea Evelinei Măruță, este văzut în permanență de îngrijitoare, cu care de altfel discută din când în când. În câmpul său vizual se afla poarta principală, ușa

garajului în care se găsește Danciu, precum și clădirea anexă în a cărei bucatărie era tovarășa Mocanu. Confirmă spusele îngrijitoarei cu privire la victimă. Apreciază că era nouă fără un sfert când Măruță Evelina a deschis fereastra și a strigat femeia de serviciu rugând-o să-i aducă două cafele la ora 11. Tot el ne aduce la cunoștință că, la câteva minute după cererea Evelinei, își face apariția Doina Stamate care se întorcea de la plajă. Ea intră în vilă și rămâne înăuntru circa cinci-șase minute. La ieșire, trecând din nou pe lângă Matache, schimbă câteva cuvinte cu el. Până în prezent, alibiul lui Matache Filip se dovedește a fi cel mai solid.

Stamate Doina: 37 de ani, necăsătorită, domiciliată în Constanța, casierită la un cinematograf. În dimineața crimei iese din vilă după ora 7 și se duce să facă plajă într-un loc unde nu este văzută de nimeni. În jurul orei 9 se reîntoarce la vilă. Rămâne aici, cum vă spuneam adineauri, cinci-șase minute sau chiar mai mult. Fiind întrebată de ce s-a reîntors ne declară că își uitase țigările. Este vecină cu Măruță. Trecând prin fața ușii Evelinei o aude discutând cu cineva...

— Aha! exclamă maiorul înviorat. Iată ceva interesant!

— Eu unul sunt cam sceptic. N-am încredere în spusele ei. S-ar putea să ne inducă în eroare cu bună știință. Nu știe cu cine vorbea Evelina. A auzit doar glasul ei, nu și pe cel al vizitatorului sau vizitatoarei.

— Nu-și amintește ce cuvinte a pronunțat?

— O frază oarecare. Sau, mai bine zis, un fragment de frază: „... dacă mă gândesc bine, cred că n-ar trebui să fiu atât de speriată...” Ce ziceți?

— Eu știu? S-ar putea, într-adevăr, să fi fost o discuție cu totul nevinovată. Numai din aceste câteva cuvinte nu putem deduce

cine se găsea la ea. De fapt, nu este exclusă nici posibilitatea ca această frază să fie pur și simplu o născocire a Doinei Stamate.

— În niciun caz nu o putem elimina de pe lista suspectilor. Este una dintre puținele persoane despre care știm că se găseau cu siguranță în vilă în jurul orei când s-a comis crima. De asemenea, restul de țigară Specialitate din scrumieră atrage oarecum atenția asupra ei. Spun „oarecum” întrucât și Necula fumează aceleași țigări. Țin să subliniez că în timpul interogatoriului ea a avut o comportare ciudată. Și dacă nu este vinovată atunci ne ascunde niște fapte care ar putea duce la descoperirea ucigașului. Părea neliniștită, nervoasă, parcă se temea de ceva.

Danciu Ilie: 38 ani, necăsătorit, cu domiciliul în București, de profesie radiolog. La ora opt intră în garaj pentru a developa niște filme și rămâne acolo până când este chemat, adică puțin după orele 11. Apare în hol tocmai când îngrijitoarea ne anunța crima. Alibiul său este confirmat de Mocanu Filofteia și de Matache Filip.

Necula Dumitru: 56 ani, necăsătorit, locuiește în București și este prestidigitator. În dimineața zilei de ieri părăsește vila în jurul orei 9, ieșind pe poarta de serviciu. Se întâlnește cu o prietenă la restaurantul Apuseni. Se întoarce la vilă la orele 14. L-am trecut în fruntea listei suspectilor. Avea posibilitatea, nu numai teoretic dar și practic, să urce în camera victimei. Până acum nimic nu ne dovedește că a stat doar în camera lui de la parter înainte de a pleca în oraș. Dacă este chiar el acela cu care discuta Evelina?

— Într-adevăr poate fi considerat suspectul nr. 1. Cum s-a comportat la prima audiere.

— Am avut vaga impresie că este contrariat de ceva.

— Contrariat?! se miră Alexe.

— Da. Părea că aștepta să-i pun o anumită întrebare. Nu era de loc speriat, dar când s-a terminat audierea a răsuflat ușurat. Dacă lăsăm la o parte mukul de țigară găsit în scrumiera de pe noptieră, nu dispunem de nicio probă categorică împotriva prestidigitatorului. Purtarea lui în dimineața crimei mi se pare însă cel puțin nefirească... Dacă admitem spusele sale, înseamnă că faptele s-ar fi petrecut în modul următor: încuie ușa și parcurge holul pentru a depune cheia la tabloul de lângă intrarea principală, apoi se îndreaptă spre ieșirea de serviciu, trecând iarăși prin hol. Un ocol evident! Mi se pare anormal să procedeze în felul acesta dacă țin seama că Necula este un bărbat extrem de pedant și că în acea zi urma să se întâlnească puțin mai târziu cu o prietenă la un restaurant luxos. Era îmbrăcat elegant, cu un costum aproape nou și când a ieșit din cameră avea desigur pantofii lustruiți cu grijă, ca întotdeauna. Știți cum arată drumul din spatele casei?

— Cum să nu! De fapt, nici nu poate fi numit drum. Este o cărăruie îngustă, năpădită de buruieni și mărăcini.

— Exact! zise locotenentul cu satisfacție. Tocmai din această cauză purtarea lui devine ciudată. Era mult mai firesc să treacă pe aleea din curte și apoi să ajungă la drumul asfaltat din fața Garofiței, fără să se murdărească de nisip și de praf pe pantofi și fără să-și agațe pantalonii în mărăcinii din spatele clădirii. De ce a preferat să aleagă această cale? Îi era teamă să nu dea ochi cu cei care s-ar fi aflat în curte? De la fereastra lui se vede perfect toată curtea. Voia oare să-l evite pe Matache care ședea pe șezlong în apropierea aleii? Sunt numai câteva întrebări din cele la care deocamdată nu pot da răspunsuri precise... Să sperăm că al doilea interogatoriu va lămurii aceste probleme. Am dat dispoziție ca Necula să fie supravegheat cu strășnicie.

— Ai procedat corect. Atitudinea lui este bizară. Totuși... să admitem că el ar fi asasinul. În cazul acesta, nu era mai nimerit să treacă prin curte? Adică să se poarte ca de obicei, să pară cât mai calm, cât mai indiferent. Ieșind pe porțița din spatele casei a văzut desigur că pe malul Oltului existau o mulțime de persoane și că apariția lui nu va trece neobservată.

— Probabil era prea tulburat...

— Posibil. În general, un criminal, oricare i-ar fi crima și oricine ar fi el, imediat după ce a săvârșit-o este mai mult sau mai puțin emoționat. Să nu uităm însă că aici avem de-a face cu un caz mai aparte. Se pare că ne vom măsura puterile cu un individ foarte inteligent care și-a pregătit cea mai mică mișcare cu o deosebită grijă... Urâtă afacere! Și blestemata asta de ușa care a fost găsită încuiată și cheia în broască, pe dinăuntru, complică enorm lucrurile... Tare mi-e teamă că voi fi nevoit să-mi prelungesc șederea aici și să lucrez din răspuțeri în loc să mă odihnesc. S-a zis cu liniștea! De pescuit nici nu mai vorbesc!

Își stinse trabucul apoi se lăsă cu toată greutatea pe spetează scaunului dar în clipa următoare tresări și pe față îi apărură o grimasă de durere.

— Vă e rău? Întrebă Crăciun îngrijorat.

— Mă ustură pielea de pe spinare. Am făcut prostia să stau la soare mai mult decât trebuia. Continuă, te rog. Mi se pare că ne-a mai rămas o singură persoană.

— N-am scăpat pe nimeni! I-am amintit pe toți.

— Ai uitat-o pe îngrijitoare...

— Pe tovarășa Mocanu? Doar nu vă închipuiți...

— Nu! Fii liniștit! Dar este necesar să știm ce a făcut și ea până la ora când s-a constatat omorul. O formalitate care trebuie îndeplinită.

— A intrat înainte de ora 7 în clădirea anexă și a stat tot timpul acolo vorbind din când în când, prin fereastra deschisă, cu Matache. Atâta tot.

— Parcă spuneai că a mai intrat o dată în vilă, pentru a duce cafelele comandate de Evelina.

— Aveți dreptate! strigă locotenentul surprins. Oh! Ar fi prea exagerat să ne gândim la... Nu... Nu! Credeți că...

— Nu cred nimic! Sărmana! Ar fi absurd s-o bănuim de-o crimă atât de odioasă, comisă cu prea mult sânge rece. Nu! Cu neputință! Îmi închipui că n-a dormit toată noaptea așteptând întoarcerea mea de la Piatra Albă. Sper că nu o voi dezamăgi. Ia vezi, ne caută cineva...

Se auziră câteva ciocănituri slabe în ușă, la care locotenentul răspunse cu glas poruncitor:

— Intră!

Urmă o pauză destul de lungă, apoi bătăile răsunară din nou, la fel de încet. Maiorul se ridică de pe scaun, ocoli masa în vârful picioarelor și se repezi la ușă, deschizând-o brusc. Spre surprinderea lor, zăriră în prag statura mărunță a îngrijitoarei. Era foarte emoționată. La invitația maiorului de a pași în odaie răspunse cu un gest mut și se retrase cu n pas, clătinând din cap îngrozită. Alexe îi zâmbi încurajator, o luă de umeri și își reînnoi invitația:

— Te rog, te rog! Sunt numai eu și tovarășul locotenent. N-ai de ce să te sperii. Mi se pare că s-a mai întâmplat ceva, nu?

Bătrâna se hotărî, în sfârșit, să intre. Privi în treacăt desenul de pe parchet, îl ocoli cu băgare de seamă și oftă din toate puterile. Parcă se întreba dacă trebuie să le spună de ce îi deranjează. După câteva clipe de ezitare, vorbi:

— Vedeți... eu... am fost adineauri să sting focul la cazanul de la subsol. Am simțit un miros urât, de ars... Cineva aruncase un

pachet în foc. Ceva învelit în ziar. Încă nu arsesese în întregime și-l am tras afară cu cleștele. Era teaca de piele a cuțitului pe care... pe care îl țineam deasupra patului, lângă pușcă...

— Adică teaca din piele de mistreț?

— Da. A mai rămas numai o bucățică, dar eu o recunosc...

— Ai făcut foarte bine că ai venit numaidecât să ne anunți. Tovarășe locotenent, coboară chiar acum și ia măsuri să nu se atingă nimeni de resturile calcinate. Vor trebui analizate cu grijă.

După ieșirea locotenentului, o îndemnă pe mătușa Filofteia să se așeze și o întreabă:

— Spune-mi, te rog, ce impresie ți-a făcut Evelina? Discutai cu ea în fiecare zi, nu?

— Păi, suspină ea, doar știi. La început nu ne-am înțeles prea bine. Nu era de loc vorbăreață. În primele zile am schimbat numai câteva cuvinte. Îți aduci aminte... nu voia să lase cheia la tablou. Pe urmă s-a ivit povestea aceea neplăcută, când cineva i-a răscolit camera.

— Era neliniștită?

— Nu. Mai degrabă mirată... probabil nu se aștepta la așa ceva, cel puțin, asta a fost impresia mea. Țin minte că la un moment dat a murmurat: „Tâmpiții! Își imaginează că sunt chiar atât de proastă!” Am observat că după această întâmplare devenise mai bănuitoare, parcă nu mai avea încredere în nimeni de aici. Și, slavă Domnului, toți bărbații îi dădeau târcoale. Ghețea, Matache, Necula, Danciu... Ce-i drept, trebuie să recunoaștem, era foarte frumoasă!

— Avea preferințe pentru cineva?

— La început, o conducea la masă domnul Necula, apoi nu i-am mai văzut împreună. Matache se folosea de orice ocazie pentru a sta în preajma ei, dar ea îl ocolea fățiș. O dată a invitat-o

la cinema și ea i-a râs în față: „Nu este cazul să te ostenești, domnule Matache, încearcă-ți norocul cu domnișoara Violeta”.

— Dar Danciu?

— În ultimele zile, o vedeam tot mai des cu el. Sunt sigură că ceilalți îl invidiau. Poate din cauza asta s-a certat el cu Matache. Ghețea s-a interesat o singură dată de Evelina.

— Cu ce prilej?

— Asta s-a întâmplat a doua zi după sosirea ei la vilă. Ședeai toți în hol și el a venit să-mi ceară o cană cu lapte. Zicea că i s-a făcut rău din cauza țigărilor. Avea intoxicație tabagică. A discutat foarte puțin cu mine. Auzise în hol că ar mai fi sosit cineva și m-a rugat insistent să-i duc un bilețel noii venite. Nu știu ce i-o fi scris, nu l-am citit. A stăruit să nu afle nimeni, zicea că-i vorba de un pariu. I l-am dus, bineînțeles.

— Povestește-mi cât mai exact cu putință ce a spus Evelina când i-ai dat bilețul.

— Păi, nu prea am cine știe ce de povestit. Am bătut la ușă, am așteptat să deschidă și i l-am întins. L-a citit într-o clipită și a spus: „Da, e-n regulă, mulțumesc”.

— Altceva nimic?

— Numai atât.

— Îmi spuneai într-o dimineață că Doina Stamate l-ar fi zărit pe Ghețea ieșind din camera Evelinei.

— Așa zicea dânsa. Într-o noapte n-a putut să doarmă și pe la ora două s-a dus la baie să facă un duș fierbinte. A auzit pași pe culoar și l-a văzut pe domnul Ghețea intrând în odaia asta.

Alexe notă câteva cuvinte în carnețel, după care spuse:

— Îți mulțumesc, mătușă Filofteia. Dacă îți mai aduci aminte de ceva în legătură cu Evelina, te-aș ruga să vii numaidecât la mine sau la tovarășul locotenent Crăciun.

— Săraca... Am mai discutat puțin cu ea sâmbătă, înainte de a se duce la cantină. Cine ar fi crezut că se va întâmpla una ca asta! Era mai veselă ca de obicei. Dacă ar fi știut ce o așteaptă... Am întrebat-o cum se simte la noi, dacă îi place orașul nostru.

— Și ce-a răspuns?

— Păi, chiar m-a mirat răspunsul ei... Zicea că s-a simțit minunat și că ziua aceea este poate cca mai importantă din viața ei. Pe urmă a spus că luni dimineața are de gând să se întoarcă la Ploiești. Am întrebat-o: „De ce să plecați? Ați stat la noi doar o săptămână. Vi s-a terminat concediul?” A râs. S-a întins pe pat, cu mâinile sub cap și a vorbit încet fără să mă privească: „Trebuie. Am venit aici să lucrez și aproape am terminat ce aveam de făcut. N-are rost să pierd vremea de pomană tocmai acum”.

— Și chiar lucra?

— Am văzut-o de câteva ori stând aici la masă și scriind de zor într-un caiet. La început am bănuir că ar fi ingineră. Făcea și niște desene, și niște socoteli. Nu era de loc mulțumită... Trăgea într-una tot felul de linii pe caietul acela și uneori rupea foile și le arunca în sobă. În fiecare zi trebuia să curăț și soba. Era plină de hârtii arse.

— Interesant, murmură maiorul cu voce scăzută. Păcat că n-ai putut să vezi ce scria în caietul acela.

— Asta nu știu. Se uita pe un carnețel, îl răsfoia mereu și pe urmă trăgea niște linii pe caiet.

— Un carnețel zici? Ce fel de carnețel?

— Unul mic și murdar, cu coperti cenușii. Păr foarte vechi, parcă îl găsisse în gunoi. Eu, una, n-aș fi pus mâna pe el să mă tai, atât de jegos arăta.

Convorbirea fu întreruptă de întoarcerea locotenentului. Acesta se așeză pe pat, lângă maior. Zise:

— Am trimis resturile calcinate la analiză. Îi câteva ore vom primi rezultatul.

Maiorul îl puse la curent cu relatările mătușii Filofteia care tocmai se pregătea să părăsească încăperea. De data aceasta bătrâna nu mai era atât de speriată, își venise oarecum în fire. Întârzie totuși, nehotărâtă, împinse cu vârful degetelor o șuviță de păr ce alunecase de sub basma, apoi vorbi alegându-și cuvintele cu grijă:

— Știți, ar mai fi ceva... Am văzut poșeta ei și mi-a venit în minte o întâmplare. Poate n-are nicio legătură cu moartea Evelinei...

— Ce întâmplare? întrebare amândoi deodată.

— În prima dimineață, când am intrat aici să fac curățenie, pe noptieră se afla o fotografie. Era rezemată de lampa de noapte. O fotografie cât o carte poștală. Reprezenta o fetiță cu un ghiozdan în spinare, ținută de mână de un bărbat înalt, solid, puțin adus de spate. Cu toate că n-aveam ochelarii la mine aș fi fost în stare să jur că îl știam de undeva pe bărbatul acela. Îl mai văzusem cândva, dar nu-mi aminteam de loc, unde și când. I-am și spus acest lucru domnișoarei Evelina.

— Care a fost reacția ei? întrebă locotenentul luând de pe masă poșeta moartei.

— Zicea că mă înșel, că n-am de unde să-l cunosc. A luat fotografia și a ascuns-o în poșetă.

— Și de atunci, ai mai văzut-o vreodată pe noptieră?

— Niciodată!

Crăciun scoase un teanc de fotografii, le trie în grabă, apoi întinse una din ele îngrijitoarei.

— Asta este? Te rog să te uiți cu atenție la ea.

Bătrâna se apropie de fereastră pentru a avea mai multă lumină, examinează încruntată poza, apropiind-o și depărtând-o de ochi, apoi zise:

— Da. M-am tot gândit eu cine ar putea să fie bărbatul ăsta dar n-a fost chip să-mi amintesc. Sunt sigură că l-am mai întâlnit undeva.

— Unde?

— Nu-mi amintesc și pace!

— Păcat! exclamă Crăciun cu regret. Dacă îți aduci cumva aminte să ne anunți.

Bătrâna încuviință printr-un semn al capului și părăsi odaia în tăcere.

— Nu va fi prea dificil să descoperim cine este individul din poză, spuse locotenentul întinzând-o lui Alexe.

— Desigur. Numai că va dura. Este cu totul altceva dacă știm acum, la începutul cercetărilor. E posibil ca acest bărbat să aibă o legătură oarecare cu sfârșitul tragic al Evelinei Măruță.

— Credeți?

— Sunt incredințat. Altfel, cum s-ar explica reacția rapidă a Evelinei. Iritarea ei demonstrează că există o taină legată de identitatea individului, taină pe care ea nu voia s-o dea în vileag.

Se uită la ceas și întreabă grăbit:

— Când intenționezi să începi cea de a doua audiere? Este trecut de 11 și la 13:30 toată lumea se duce la masă. Am avea puțin timp. Ce zici?

— Vom trece numaidecât la cel de al doilea interogatoriu. Să mergem în camera de la demisol, cea în care locuiește îngrijitoarea. Aveți vreo preferință în ceea ce privește ordinea audierilor?

— Am. S-o chemăm întâi pe Ghețea Adela. Și vreau să mai pun o condiție, adăugă el zâmbind. Să trecem mai bine în

clădirea anexă, în camera mea. N-ar fi exclus ca vreunul din ei să reacționeze într-un anume fel când se va uita la locul unde era agățat cuțitul de vânătoare.

Ghețea Adela făcea impresia că se străduiește să fie deosebit de atentă la cel mai mic amănunt. Avansă cu mișcări precaute către scaunul oferit de locotenent și, înainte de a se așeza, înălță capul și adulmecă aerul cu nasul ei mare, încovoiat. Semăna mai mult ca oricând cu o pasăre de pradă. Își sprijini coatele de masă și, aplecându-se către locotenent, care se găsea de cealaltă parte, vorbi pe nerăsuflăte:

— Mi s-a transmis să vin aici și m-am conformat, bineînțeles. Vă stau la dispoziție cu cea mai mare plăcere. Dacă fiecare cetățean și-ar face datoria așa cum înțeleg eu să mi-o fac, n-ar mai...

— Dorim să vă cerem câteva lămuriri suplimentare, o întrerupse Crăciun, trăgându-și totodată scaunul mai în spate, ferindu-se parcă de avalanșa verbală a Adelei. La ce oră ați plecat din vilă, duminică dimineața?

— La șapte. Ora nici nu poate fi pusă la îndoială. De câte ori mergem în concediu, luăm cu noi și ceasul deșteptător. L-am pus să sune la șase. Trebuia să ne ducem într-o excursie dar până la urmă ne-am răzgândit, am fost la Olt. Chiar m-am certat cu Gil...

— V-ați certat?

— Ei! Ne-am ciondănit puțin, n-avea chef să se scoale, voia să-l las să mai doarmă vreo două ore. S-a făcut un leneș de când am venit aici! Nu-i vorbă, de obicei ne culcăm după miezul nopții. Ne-am îmbrăcat, am luat o gustare în cameră și, la șapte, am

plecat. Și foarte bine am făcut că am șters-o mai devreme! Nu-i așa? Am fost inspirați. Parcă aș fi avut o presimțire că se va întâmpla nenorocirea asta. Noi am lipsit din vilă, astfel că n-avem niciun amestec în... ne-am întors împreună pe la unu și jumătate. Am rămas cu gura căscată când am auzit de moartea domnișoarei Măruță. O tragedie, nu altceva!

— Ați stat singuri la plajă?

— Ah! Nu pot spune că eram numai noi doi. Duminica, știți care este situația. Toată lumea iese la plimbare. Pe la opt au început să se ivească și alții, mai ales cei de la vila alăturată, de la Clăbucet. Pe câțiva îi cunoșteam, mai discutasem cu ei la cantină, sau pe plajă. De pildă, familia Marinescu. Niște oameni cât se poate de cumsecade și de politicoși. Doi bătrâni simpatici.

— Ați vorbit cu ei?

— Le-am făcut semn cu mina, ei ședeau la vreo cincizeci de metri de noi. Când a plecat bărbatu-meu, m-am mutat lângă ei. N-aveam poftă să stau singură, să mă acosteze cine știe ce golan. Gil s-a repezit în oraș să ia bilete la film. Rulează un film de aventuri... Adică a fost până duminică seara. Astăzi s-a schimbat programul. Știți, eu mă topesc după filmele de aventuri, fac tot posibilul să nu scap niciunul. Am și eu o pasiune, nu? Fiecare om cu gusturile lui! Îmi venea să mor de necaz când Gil mi-a spus că n-a reușit să obțină bilete. Mai bine mă duceam eu, femeile se descurcă mai ușor în asemenea situații. Un film extraordinar: „*Coplan își asumă riscul*”².

— Cât era ceasul când s-a oferit soțul dumneavoastră să meargă la bilete?

---

² Coplan prend des risques – film de spionaj, coproducție franco-italo-belgiană, 1964. (n. hy.)

— Cât era? Un moment, să mă gândesc. Ah, da! Chiar după ce am ieșit pe poarta vilei. Voia să plece în oraș la orele 8:30. L-am și întrebat: „Ce să cauți în oraș? Doar n-o să mă lași singură tocmai duminica?

— Ce v-a răspuns? interveni Alexe privind-o cu atenție.

— A început să se bâlbâie. Probabil avea de gând să-mi facă o surpriză. Știe cât de mult îmi plac filmele de aventuri. În cele din urmă a fost nevoit să mărturisească adevărul. I-am permis să plece. Nu cumva bănuieți că are vreun amestec în asasinarea Evelinei! Săracul! N-ar fi în stare să ucidă nici măcar o muscă. La București, de câte ori trebuie să tai o găină sunt nevoită să apelez la un vecin. Lui Gil i se face rău când vede sânge. Nu! Ar fi absurd. Nici să nu vă închipuiți așa ceva!

— I-a trebuit cam mult timp pentru a face rost de două bilete, remarcă locotenentul. Câteva ore...

— Aveți perfectă dreptate! Lăsați că i-am tras eu un perdaf, să mă țină minte cât o trăi. M-a făcut de rușine față de familia Marinescu. Din minut în minut mă uitam la ceas, dar Gil tot nu mai apărea. Mi-a spus că a dat o raită prin oraș. Parcă pot să-l cred!? Sunt convinsă că s-a încurcat pe la vreun restaurant. Așa pătesc și la București, de câte ori îl scap din mână. S-a întors la ora unu, v-am explicat, mă uitam mereu la ceas așa că pot să vă spun cu precizie când a venit.

Crăciun oftă încetișor, își dresе vocea și continuă:

— Veniți pentru prima dată în această localitate?

— Da. Dar nu și pentru ultima oară. De acum înainte ne vom petrece vacanța numai aici. Și dacă va fi posibil, tot la vila Garofița. E formidabilă. Ne simțim minunat, ce să mai discutăm...

Locotenentul închise ochii câteva clipe. Își trecu palmele peste obraz și-i spuse:

— Vă mulțumim pentru ajutorul dat. Probabil vom mai avea nevoie de dumneavoastră.

— Cu cea mai mare plăcere, răspunse Adela fără să se ridice de pe scaun. Vă stau la dispoziție oricând. Sunt încredințată că veți prinde repede criminalul. Din fericire, avem o miliție foarte destoinică...

În sfârșit, se hotărî să se scoale de pe scaun. Alexe o însoți curtenitor până la ușă. O întrebă cu indiferență:

— O cunoșteți de multă vreme pe Evelina Măruță?

— Eu? Doamne ferește! Aici am văzut-o pentru prima dată.

— Ce părere aveți? se interesă Crăciun după ce rămaseră singuri. Pe mine m-a amețit cu vorbăria ei insipidă. Ce femeie! Pur și simplu insuportabilă. Oare să nu-și dea seama că bărbatul ei a lipsit intenționat de la plajă? Ce spuneți?

— Deocamdată, n-am nicio părere. Sunt curios să-l ascult pe bărbatul ei.

Chiar din pragul ușii, Ghețea arboră un surâs cuceritor și ridică ambele brațe pentru a-i saluta. Veselia lui forțată dispăru de îndată ce observă chipurile impasibile ale anchetatorilor.

— Am fost anunțat de tovarășul plutonier să mă prezint aici, începu el nesigur, urmărind încordat reacția locotenentului. Am venit...

— Sper că de data aceasta veți fi mai înțelegător, vorbi Crăciun. De altfel, este în interesul dumneavoastră să ne răspundeți fără ocolișuri, cât mai sincer. La prima audiere v-ați eschivat și...

— Pardon! Îl întrerupse Ghețea înțepenindu-se pe scaun. Sunt un cetățean cinstit, respect legile și până astăzi nu mi s-a atras atenția niciodată asupra purtării mele. Îmi dau seama că este vorba de un caz deosebit de grav și sunt gata să vă dau tot sprijinul meu. Dacă aveți nevoie de el... Întotdeauna am respectat legile cu cea mai mare strictețe.

— Cum v-ați petrecut timpul ieri dimineața, după ce ați plecat de la plajă? Începu Alexe.

— Pe la orele 8:30 m-am repezit în oraș, la casa de bilete a cinematografului din centru. Speram să găsesc două bilete pentru după amiază. Dar socoteala de acasă nu se potrivește cu cea din târg... Îndată ce am ajuns, am constatat că nu va fi chip să obțin măcar un singur bilet. În fața cinematografului mișunau o mulțime de oameni care te întâmpinau cu bine-cunoscutul refren: „N-aveți un bilet în plus?” Iar holul era ticsit, nici nu se mai ținea cont de rând, la ambele case era o aglomerație, nemaipomenită. Am oroare de așa ceva, nu pot să suport înghesuiala. Era și foarte cald și aerul se impregnase cu tot felul de mirosuri. Eu sunt bolnav de ficat și nu rezist la așa ceva. Pe urmă, oricum, nu merita să stau în picioare cine știe cât și să transpir în cutia aceea de sardale pentru un film. Mi-e groază de aglomerație. Cei care au apucat cozile interminabile din timpul războiului, au simțit pe propria lor piele necazurile acestea. Am ieșit repede afară, la soare și la aer curat, renunțând la bilete. M-am plimbat pe străzi, am hoinărit fără vreo țintă precisă... Țin minte că de la cinema am apucat-o pe strada din spatele hotelului Excelsior, am urcat dealul la capătul căruia se află Casa de Cultură și am intrat acolo, la întâmplare. Cred că am rămas vreo jumătate de oră în sala de biliard, apoi am ieșit și m-am plimbat din nou. Înainte de a mă întoarce la râu, am băut două sticle de bere la restaurantul Timiș.

— Cât timp ați stat la restaurant?

— Aproximativ trei sferturi de ceas. Mi se uscaseră gura de sete. Era o arșiță!

— La ce masă v-ați așezat?

— Am intrat în cea de a doua sală, la braserie. N-am găsit niciun loc liber afară, în grădină. Am ocupat o masă la fereastra dinspre parc...

— Perfect! Îl întrerupsese locotenentul cu satisfacție. Înseamnă că ospătarul care a servit la masa respectivă, între orele 12 și 13, își va aduce aminte de figura dumneavoastră.

Ghețea tresări și privi într-o parte, stânjenit. Obrazul i se întunecă dintr-o dată. Se căută prin buzunare, până găsi pachetul de țigări. Crăciun împinse scrumiera spre el și îl examină insistent fără să rostească vreun cuvânt. Urmă o căutare tot atât de lentă a chibriturilor. Locotenentul i-o luă înainte și scapără bricheta remarcând tremurul degetelor lui Ghețea, care după ce trase câteva fumuri, vorbi:

— N-are rost să ne jucăm de-a v-ați ascunselea... Ospătarul nu mă va recunoaște pentru că n-am fost la restaurant. Acesta este adevărul. Știu ce însemnătate are un alibi, dar nu pot să-mi procur unul. După ce am plecat de la plajă, m-am întâlnit cu o prietenă, întâlnirea era aranjată de vineri. E vorba de o doamnă... Regret din tot sufletul că nu pot spune numele ei și nici locul unde ne-am văzut. Sunt un om de onoare, n-am dreptul să pătez numele unei femei. Dar vă jur, vă dau cuvântul meu că întâlnirea noastră n-are nicio legătură cu moartea Evelinei Măruță.

— Vă sfătuiesc să reflectați serios. Este în interesul dumneavoastră să spuneți unde și cu cine v-ați întâlnit, cu alte cuvinte cum v-ați petrecut timpul duminică dimineața. Până acum ne-ați indus în eroare, domnule Ghețea. N-avem nicio garanție că de data asta mărturișiți adevărul.

— Cum s-ar spune, mă aflu între ciocan și nicovală. Dar conștiința mea este împăcată pentru că mă știu nevinovat. Mi-am dat cuvântul că n-am fost la vilă.

— Nu este suficient. Cu cine v-ați întâlnit?

— Îmi pare foarte rău, dar nu vă pot spune.

Alexe se apropie de masă și după ce se uită câteva clipe la Ghețea, îl întrebă brusc:

— De când o cunoașteți pe Evelina Măruță?

— Eu? S-o cunosc? Aici am văzut-o pentru prima dată! răspunse el cu glas răgușit.

— Ar fi cazul să încetați cu minciunile, stimate domnule Ghețea, rosti răspicat Crăciun. De data aceasta n-aveți cum să vă eschivați. O cunoașteți dinainte de a sosi la Garofița. În noaptea de miercuri spre joi ați stat de vorbă cu răposata Măruță în holul vilei. Se știe cu precizie ce ați discutat.

Ghețea privi uluit la locotenent, oftă și după ce se codi câteva momente începu să vorbească:

— Dacă știți... M-aș fi mirat să nu se afle... În sfârșit, de ce ți-e teamă nu scapi. Da... Am cunoscut-o mai bine decât oricare persoană de aici. Și dacă până acum am păstrat acest secret, înseamnă că...

Oftă iarăși, aproape resemnat, privi spre fereastră și reluă:

— ...înseamnă că am vrut să evit o confruntare a dracului de neplăcută între mine și nevastă-mea. Este îngrozitor de geloasă, de o gelozie feroce, împinsă uneori până la absurd. Când am luat cunoștință de sosirea bieteii Eva, adică a Evelinei – preciză el surâzând trist – i-am trimis un bilețel apelând la bunăvoința îngrijitoarei. Am rugat-o pe Eva să nu care cumva să facă vreo gafă de față cu nevastă-mea, să se prefacă în tot timpul șederii ei aici că n-are nimic comun cu mine. În noaptea la care v-ați referit ne-am văzut întâmplător. Aveam insomnie și am coborât în hol

să fumez o țigară, să n-o deranjez pe Adela. Iar în noaptea următoare i-am făcut o vizită în cameră. Am evocat tinerețea noastră...

— Deci o cunoșteți foarte bine, remarcă maiorul.

— Evelina a fost prima mea soție.

Cei doi anchetatori se priviră cu coada ochiului, vizibil bucuroși de întorsătura luată de audierea lui Ghețea. Acesta stinse țigara și urmă cu voce ușor voalată, visătoare:

— I-am cunoscut caracterul mai bine decât oricine. Era o ființă plină de ciudățenii. Am făcut cunoștință cu ea acum 13 ani. Vă imaginați, pe atunci era și mai frumoasă! Și foarte tânără... Eu lucram la un șantier din Ploiești iar ea la telefoane. Pe scurt, după două-trei întâlniri ne-am decis să ne căsătorim. Din nefericire pentru mine, abia după ce am conviețuit câteva săptămâni am început să-mi dau seama încetul cu încetul că mă prapisem. Comiseseam o greșeală capitală în ziua când îi cerusem mână. Nu ne potriveam absolut deloc. De altfel, s-a convins și ea, poate mai repede decât mine, că n-ar fi trebuit să accepte cererea în căsătorie. Căsnicia noastră s-a spulberat curând... După un an și jumătate am divorțat. De atunci, ne-am mai întâlnit, cu totul întâmplător, o singură dată, în București, în urmă cu vreo opt ani. Am schimbat câteva fraze banale apoi ne-am văzut fiecare de drum.

— Spuneți că era o femeie ciudată, îi aminti Crăciun. În ce anume consta ciudățenia ei?

— Poate n-am folosit un termen prea potrivit... Mi-aduc aminte că deseori cădea într-un soi de melancolie puțin obișnuită la fetele de vârsta ei. Zile de-a rândul nu vorbea aproape de loc cu mine, mă trata ca pe un străin. Pe urmă izbucnea subit într-o criză de tandrețe neașteptată, care mă deruta. Când se supăra pe mine, de cele mai multe ori fără motiv, îmi arunca în față cuvinte

jignitoare și dispărea de acasă câte o săptămână. Se refugia la un unchi al ei, un bătrân pe jumătate paralytic, care avea o casă la marginea orașului Ploiești. Eram nevoit să merg acolo încărcat de cadouri, să pledez ore întregi pentru a o convinge să se întoarcă acasă. Eva rămăsese orfană pe la vârsta de zece ani și fusese crescută de acel unchi. Întotdeauna mi-am închipuit că, datorită lui, educația ei prezenta lacune îngrijorătoare. De câte ori se ivea vreo ocazie, ea repeta cu încăpățănare că a fost sortită să ducă alt fel de viață, că odată și odată se va îmbogăți și nu va mai fi silită să-și petreacă zilele într-un birou meschin, curtată de funcționari insipizi și neînțeleasă de nimeni. Minute întregi se admira în fața oglinzii, visa că participă la recepții fastuoase înconjurată de o gardă de admiratori. Uneori făcea aluzie la o comoară în a cărei stăpânire va intra într-o bună zi. Era încredințată că în clipa când va pune mâna pe acea avere traiul i se va transforma cu desăvârșire. Sunt mai mult ca sigur că unchiul ei îi inoculase asemenea idei, pentru că și el s-a referit odată la „comoară”...

— Nu v-ați interesat niciodată despre ce fel de comoară era vorba?

— Ah, nu, răspunse Ghețea. Niciodată! Sunt convins că era numai o himeră, o idee fixă a Evei, alimentată, firește, de scrânteala bătrânului. Un moșneag pe jumătate paralytic, își mișca doar brațele, se deplasa cu ajutorul unui cărucior special și abia mai izbutea să vorbească, pronunța cuvintele cu mare dificultate. Câteodată izbucnea în niște hohote de râs demențial. Oricine îl vedea își putea da lesne seama că procesul de senilizare era foarte avansat. Copiii din mahala, când îl zăreau stând la soare în curte, înțepenit în căruciorul lui, se cățarau pe gardul înalt și țipau la el: „Huhurezule! Huhurezule!” Singura persoană pe care o tolera în preajma lui era Eva. Ea îi purta de grijă cu un devotament fanatic, numai ea îi deslușea bolboroseala aceea de

semi-cretin și era de ajuns să se uite în ochii săi pentru a-i ghici dorințele!

Alexe caută în dosar fotografia pe care o arătase mătușii Filofteia mai înainte, o depuse pe masă în fața lui Ghețea și-l întrebă:

— L-ați cunoscut vreodată pe bărbatul din fotografie?

Ghețea o examinează câteva clipe, bănuitor, apoi obrazul i se luminează.

— Vasăzică, o mai păstra! Nici nu mă mir... Da, l-am cunoscut, este chiar bătrânul despre care v-am vorbit, unchiul Evei. Și ea este fetița cu cozi și cu ghiozdan în spinare. S-au fotografiat în ziua când el a adoptat-o, înainte de a suferi accidentul care l-a lăsat paralytic. Da, acum îmi aduc bine aminte, el se numea Arition Scutaru, îi era unchi dinspre partea mamei.

— Ce accident suferise?

— Nu știu. Am întrebat-o într-o zi pe Eva dar nu mi-a răspuns, se pare că subiectul acesta îi era neplăcut.

— Ați afirmat că unchiul ei „se numea” Arition Scutaru. A murit?

— Firește. Cel puțin așa mi-a spus Eva săptămâna trecută, în noaptea când m-am dus în camera ei. M-am interesat dacă mai trăiește Arition și mi-a povestit că a murit acum câteva luni, în vârstă de 73 de ani. Ea ținea enorm la fotografie, o păstra cu sfințenie. A fost făcută pe vremea când rămăsese orfană, deci când Arition a luat-o pe Eva acasă la el. Într-un fel, este explicabil de ce ținea atât de mult la poza asta. Moșul avea o manie: nu admitea să se lase fotografiat. Odată am vrut să le fac o surpriză, am chemat un fotograf acasă la Arition. Reacția bătrânului a fost extrem de violentă, a început să se bâlbâie, să se agite în fotoliul acela și la un moment dat a reușit să apuce o piatră – ne aflam în curte – și s-o arunce spre fotografii uluit care ședea cu aparatul

în mână și nu mai pricepea nimic... Bătrânul mai avea o scrânteală: purta agățată de gât o punguță de piele de care nu avea voie să se atingă nici măcar Eva. Credeam că ține în ea camfor amestecat cu usturoi, știți, pe vremea aceea existau unii care își închipuiau că o astfel de amuletă îi poate feri de boli contagioase. Într-o seară, fără să vreau, m-am convins că greșisem, l-am surprins pe Ariton în clipa când își desfăcea punga atârnată de gât. Nu se știa observat. Apoi, deodată, a întors capul și m-a zărit în spatele lui. Pentru mine a rămas un mister cum de a izbutit el să intuiască prezența mea. Ochii i s-au mărit de spaimă, a bâiguit două-trei cuvinte neinteligibile și s-a retras rapid cu căruciorul tocmai la capătul opus al camerei.

— Ce conținea punga de piele?

— Un carnetel de mărimea unei cutii de chibrituri. Ariton se afla sub lampă. Își aplecase capul cărunț peste filele lui și-l mângâia în neștire, cu extaz, ca pe o icoană făcătoare de minuni, plescăind mereu din limbă. Semăna cu un copil aflat în fața unei vitrine încărcate cu zaharicale. N-am știut niciodată ce însemnări conținea carnetelul, ce importanță avea el pentru bătrânul Scutaru. Cam la o lună după incidentul acesta, neînțelegerile dintre mine și Eva s-au agravat, au devenit din ce în ce mai frecvente. Am căzut amândoi de acord asupra divorțului. Am mai zărit-o o singură dată prin București. Atât! Pe urmă, aici, spre surprinderea mea...

Maiorul luă fotografia, o învărti între degete distrat apoi scrise câteva cuvinte în carnetul său. Rupse foaia, o atașă deasupra fotografiei și le puse pe amândouă în fața locotenentului. Îi făcu un semn discret pentru a-i atrage atenția asupra biletului. Crăciun citi următoarele cuvinte în timp ce Alexe părăsea încăperea: „*Reține-l pe Ghețea câteva minute, până mă întorc.*”

— Așadar, rezumă Crăciun, de când ați sosit la Vila Garofița ați stat de vorbă de două ori cu Evelina: o dată în hol în noaptea când ați suferit de insomnie și, a doua oară, în camera ei. Ce impresie v-a lăsat? Părea cumva neliniștită? Se temea de cineva? Vă rog să vă gândiți bine înainte de a răspunde.

Ghețea se foi pe scaun, copleșit de răspunderea ce apăsa pe umerii săi. Își aprinse o nouă țigară, își frecă pleoapele și spuse:

— Mă puneți la grea încercare. N-aș vrea ca vorbele mele să fie considerate drept un adevăr indiscutabil. Mă rog... Da, mi-am putut da seama că intervenise o schimbare în caracterul ei. Era și firesc! Au trecut atâția ani... Devenise mai matură din punct de vedere intelectual, mai severă, mai stăpână pe ea însăși. Nu mai era ființa exaltată de odinioară, părea mult mai rece, mai calculată. M-ați întrebat dacă se temea de cineva. Poate... În noaptea când m-a văzut în hol spunea că ar fi fost urmărită când se întorcea din oraș. Arăta neliniștită. Dar, în general, am discutat despre alte lucruri. Eram curios să aflu de ce nu și-a întemeiat un alt cămin. A zis că abia după moartea lui Ariton s-a gândit serios la acest proiect. Am vorbit și despre domnul Matache.

— Despre Matache?

— Da. A insistat să afle părerea mea despre el. Zicea că numai un tip de forță, de inteligența lui Matache, ar fi capabil s-o mai cucerească. M-am mirat, bineînțeles. Ce-o fi găsit la el? Mie, încă din prima zi, mi-a făcut impresia unui individ destul de șters, ca să nu zic mediocru, așa că nu pot să-mi imaginez ce găsisese la el. Mă rog... poate că și atracția spre el era una din nenumăratele ei extravagante. N-ar fi de loc exclus! Aici toți o admirau. Necula, Matache, Danciu... Atenția ei se îndrepta către acesta din urmă. Danciu pare un om mai descurcăreț, este mai tânăr decât Matache și probabil din această pricină se simțea atrasă spre el. De Necula n-am vorbit nimic. În noaptea aceea, când, din păcate,

am discutat cu ea pentru ultima dată între patru ochi, am întrebat-o dacă mai aleargă după cai verzi pe pereți. S-a înfuriat la culme și mi-a cerut să precizez ce înțeleg eu prin „cai verzi pe pereți”. I-am amintit de comoara despre care pomenise când eram căsătoriți. S-a săltat puțin de pe pat – țin minte că eu ședeam în fotoliu și o priveam dintr-o parte – și-a aranjat perna sub cap, apoi a zâmbit cu ironie spunându-mi că este convinsă mai mult ca oricând că va descoperi comoara, că de data aceasta nu-i mai stă în cale niciun obstacol. Asta a fost tot! După câteva minute i-am urat noapte bună și m-am înapoiat în camera mea fără să observ că cineva mă pândește. Acel cineva nu și-a ținut gura și v-a relatat întâlnirea mea cu Eva. Aș avea o rugămintă, tovarășe locotenent.

— Spuneți, îl încurajă Crăciun.

— Știți...

Tăcu tulburat și ocoli privirea stăruitoare a anchetatorului. Tresări speriat când văzu ușa deschizându-se brusc, dar îndată ce-l zări pe Alexe răsuflă ușurat.

— Credeam că vine nevastă-mea. Probabil este neliniștită de întârzierea mea. N-aș vrea să-și închipuie cine știe ce. N-am niciun amestec în uciderea fostei mele soții. Țin la fel de mult ca și dumneavoastră ca asasinul să fie arestat și cât se poate de aspru pedepsit. Eva trebuie să fie răzbunată! Dar... am o mare rugămintă... Să nu-i povestiți Adelei cum mi-am petrecut timpul duminică dimineața...

— Nici noi nu știm, spuse maiorul cu glas rece.

— Adela este o femeie extrem de geloasă. Cred că mă înțelegeți...

— Domnule Ghețea, vă ascundeți în spatele unor cuvinte care sună fals în gura dumneavoastră: onoare, cinste... Gândiți-vă deocamdată la cealaltă femeie pe care ați cunoscut-o și a cărei

viață a fost curmată de o mână criminală. Ucigașul trebuie să dea socoteală de fapta lui în fața legii. Vă sfătuiesc cu cea mai mare seriozitate să nu umblați cu subterfugii.

— N-am dreptul să divulg numele doamnei cu care m-am întâlnit duminică. Sunt gata să suport consecințele gestului meu. Orice s-ar întâmpla nu pot să răspund la această întrebare. Nu sunt vinovat de crimă!

— În camera victimei s-a găsit un nasture al hainei dumneavoastră. Ați recunoscut că vă aparține. Cum explicați prezența nasturelui în acel loc?

— L-am explicat ieri tovarășului locotenent și sunt gata s-o repet și de astă dată. L-am pierdut sâmbătă seara, în hol. Am un tic nervos de care nu reușesc să mă lecuiesc – închei și deschei mereu nasturii sacoului. Nevastă-mea e supărată foc; aseară a ieșit un scandal monstru când i-am povestit unde s-a găsit nasturele. Îmi pare rău! Era un nasture frumos din metal galben, ceva mai mare decât cei obișnuiți, și avea gravat pe el un cap de dragon. Va trebui să-i schimb și pe cei de la mânecă. Haina mi-a adus-o un văr care a făcut o excursie în Austria. Îmi vine să crăp de necaz, am și auzit când s-a rostogolit pe parchet. Ne-am aplecat toți să-l căutăm, dar degeaba. Parcă intrase în pământ.

— Cine a mai participat la căutarea lui?

— Nevastă-mea, Necula și Matache. Apoi a venit și duduia Stamate. Am dat canapeaua la o parte, am ridicat colțurile covorului... Domnul Necula era de părere că-l va găsi tovarășa Mocanu când va face curățenie. Înseamnă că l-a găsit altcineva și l-a lăsat dinadins în odaia Evei. Probabil chiar asasinul...

— Pe cine bănuieți? Aveți vreun dușman printre locatarii vilei?

— Dușman!? Nici vorbă! Nu pot să cred așa ceva. În ceea ce mă privește m-am purtat corect cu toată lumea, n-am jignit pe

nimeni de când am venit aici. Și v-am spus, singura persoană pe care o cunoșteam dinainte era biata Evelina.

Locotenentul se ridică în picioare și îl anunță:

— Vă puteți înapoia, domnule Ghețea. Probabil vom mai apela la dumneavoastră. Vă rugăm să nu părăsiți localitatea fără știrea noastră.

Ghețea se ridică la rândul său, își șterse sudoarea de pe frunte cu o batistă din care emana un parfum persistent de lavandă, apoi ieși repede fără să mai pronunțe vreun cuvânt.

Capitolul 6

— Încurcată povestel! exclamă Crăciun după ce ușa se închise în urma lui Ghețea. Din ce în ce mai încâlcită. Iar alibiul lui mi se pare mult prea străveziu pentru a fi luat în considerație. Se încurcă în propriile sale minciuni. Întâi declară că și-a petrecut dimineața la restaurantul Timiș, apoi execută o întoarcere bruscă de 180° și afirmă cu mâna pe inimă că s-a întâlnit cu o femeie al cărui nume nu ni-l poate spune, orice s-ar întâmpla. Un arest preventiv nu i-ar fi stricat.

Abia m-am stăpânit să nu-l scutur. Ce mai Don Juan tomnatic!

— Așa este! Dar trebuie să dăm dovadă de mare răbdare, tovarășe locotenent. Nu dispunem de vreo probă serioasă împotriva lui și, într-un fel, să-i fim recunoscători pentru informațiile cu privire la trecutul victimei și mai ales pentru cele despre unchiul ei, Ariton Scutaru. Fără ajutorul lui Ghețea am fi aflat mai greu, sau chiar de loc, o serie de amănunte din viața Evelinei. Să nu uităm că până în prezent n-am răspuns la întrebarea esențială în cazul de față: De ce s-a comis crima?

— Dar agenda?

— Fii liniștit. Mă gândesc mereu la această afurisită de agendă cenușie. Scopul nostru principal este să descoperim mai întâi ce reprezentau însemnările înscrise în ea, cu alte cuvinte, de ce era prețioasă atât pentru Ariton Scutaru și nepoata lui, cât și pentru asasin. În clipa când vom dezlega acest mister, ne vom apropia considerabil de capătul drumului nostru: aflarea identității ucigașului. Până acum, avem extrem de puține elemente care să ne contureze înfățișarea sa, comportamentul lui. Apoi, va începe partea cea mai anevoioasă a cercetărilor noastre...

Făcu o pauză în care timp se plimbă agitat prin încăpere. Se opri în fața patului și privi cu ochii pe jumătate închiși locul de unde fusese furat cuțitul de vânătoare. Continuă să vorbească frecându-și fruntea cu degetul arătător îndoit:

— Da... partea cea mai dificilă. Adică răspunsul la întrebarea: Cum? Va trebui să apreciem cu băgare de seamă o serie de elemente, de așa-zise probe, care au fost, bănuiesc eu, plasate cu bună știință în calea noastră, cu intenția de a ne dirija atenția în altă direcție. Una, sau mai multe persoane, din cele șapte care locuiesc în această vilă, au avut grijă să-și fabrice un alibi ingenios. Vom analiza cu prudență depoziția fiecărui locatar.

— Tocmai din această cauză, eu cred că Ghețea nu trebuie tratat cu prea multă politețe, interveni locotenentul. Comportarea lui mi se pare destul de echivocă. Nu este exclus ca așa-zisa lui întâlnire cu o doamnă să fie o minciună inventată pe loc. Nu?

Înainte de a răspunde, Alexe stinse trabucul, se așeză pe pat și suspină.

— Ne vom edifica și asupra acestui fapt. Bănuiesc cu cine s-a întâlnit Ghețea. Firește, presupunerea mea va trebui verificată cu circumspecție. Ți-am cerut adineaori să-l reții câteva minute, până mă înapoiez. Ei bine, am rugat-o pe îngrijitoare să observe ce va face Ghețea când se va întoarce în vilă.

Se apropie de fereastră și se uită zâmbind spre alea ce traversa curtea.

— A și apărut. Se-îndreaptă spre noi. Deschide-i ușa, te rog.

Filofteia Mocanu trecu repede pragul și se așează pe scaunul oferit de maior, apăsându-și mâinile pe piept pentru, a-și domoli bătaile inimii. Tuși scurt și vorbi precipitat:

— Eram în hol când a intrat domnul Ghețea. Cum l-a zărit, nevastă-sa l-a și luat în primire. Ardea de nerăbdare să știe ce întrebări i-ați pus și de ce a întârziat atâta. Dar el n-avea chef de vorbă. A dat din mână a lehamite și i-a spus că se duce în cameră să-și ia țiğările.

— Imposibil! exclamă Crăciun. Când a plecat de aici avea în buzunar un pachet din care fumase numai vreo cinci-șase țiğări. V-am spus eu că umblă cu minciuni.

— Așteaptă puțin, îl sfătuiește Alexe. Să vedem ce s-a mai întâmplat. Cine mai era în hol?

— Nevastă-sa, care ședea pe canapea, și Matache și Necula care discutau lângă masa de șah. În clipa când a intrat el în vilă, cobora scările și duduia Doina. Eu mă făceam că șterg praful... Vasăzică, domnul Ghețea s-a dus sus. Am așteptat puțin și m-am luat după el. Am bătut la ușa camerei lor și fără să mai aștept răspuns am intrat. Ușa era descuiată și camera goală.

— Poate intrase la baie sau la toaletă, sugerează maiorul.

— Am încercat. Nu era nici acolo.

— Perfect! spuse Alexe de parcă i-ar fi convenit acest răspuns. Atât am vrut să știu. Îți mulțumim, mătușă Filofteia.

Bătrâna dădu să iasă dar maiorul îi făcu semn să nu se grăbească. Răsfoi cu gesturi domoale dosarul de pe masă și o întrebă cu indiferență:

— Ai cunoscut vreodată pe cineva care se numea Scutaru? Îți amintește de cineva numele acesta?

— Scutaru?

— Da. Ariton Scutaru.

Bătrâna se lovi cu palma peste frunte și ochii i se luminară dintr-o dată.

— Ah! Da... Așa spuneți! Acum îmi aduc aminte. Ariton... Sigur că da. Cum să nu-l cunosc. Au trecut mulți ani de atunci...

Se sprijini de speteaza scaunului și privi îngândurată pe fereastră, căutând parcă să-și adune amintirile îndepărtate.

— În anul când m-am căsătorit, adică în 1936, m-am stabilit cu bărbatu-meu în orașul acesta. El lucra la brutăria din centru iar eu îmi luasem serviciu, ca bucătăreasă, la domnul Caliani, fostul proprietar al vilei Garofița. De fapt, lucram numai câteva luni pe an. Două luni în sezonul de vară și o lună iarna, adică numai când sosea proprietarul cu diverși invitați... Uneori, domnul Caliani venea la vilă însoțit doar de șoferul Ariton, cel de care m-ați întrebat. Acesta îndeplinea și alte funcții: valet, grădinar, sanitar.

— Sanitar?

— Da. Caliani suferea de diabet și Ariton îi făcea în fiecare zi câte o injecție. Era foarte îndemânatic, deși la prima vedere nu s-ar fi putut bănui așa ceva. Asta poate din cauza staturii sale. Era înalt de aproape doi metri și foarte voinic. Un bărbat posac și neîncrezător... Vorbea puțin și chiar când se hotăra să spună ceva, abia îl înțelegeai, parcă mai mult mârâia. M-am mirat întotdeauna cum de poate să-l suporte Caliani. Ce e drept, e drept. Îi era foarte devotat. Îi îndeplinea orice ordin fără să crâcnească. Uneori îl punea să facă demonstrații în fața musafirilor.

— Ce fel de demonstrații?

— Înainte de a intra în slujba lui Caliani, Ariton fusese atlet la un circ ambulant. Țin minte că într-o vară Caliani a pariat cu un

prieten că șoferul este capabil să care doi saci de câte 80 de kilograme, de pe malul Oltului până în podul vilei, fără să se odihnească nici măcar o clipă. A câștigat rămașagul! Ariton a săltat câte un sac pe fiecare umăr și s-a oprit cu ei tocmai în pod. Invitații lui Caliani se țineau după el cu gurile căscate. Era formidabil! Altă dată l-am văzut cu ochii mei cum a îndoit cu mâinile goale o potcoavă. Dacă încerca cineva să glumească pe socoteala lui, se înfură cât ai bate din palme. În asemenea momente, cel mai nimerit lucru era să stai cât mai departe de el. Nu prea știa de glumă. Da...

— Când l-ai văzut ultima dată?

— În 1941, când a început războiul. Bărbatul meu a primit ordin de chemare pe front, iar eu am plecat din oraș. M-am dus la o soră care locuia în Brașov și am rămas acolo până la sfârșitul anului 1946. Când m-am întors aici, am aflat că proprietarul vilei murise iar rudele sale vânduseră vila. Cu Ariton nu știu ce s-a mai întâmplat.

Maiorul îi întinse fotografia găsită în geanta victimei.

— Îl recunoști?

— El este! Păi, cum vine asta? Ce căuta fotografia lui la răposata Măruță?

Alexe clătină din cap cu un gest vag, fără să răspundă și mătușa Filofteia pricepu că trebuie să-i lase singuri.

După plecarea ei cei doi anchetatori se priviră câteva clipe tăcuți, neîndrăznind parcă niciunul să tulbure liniștea încăperii. În sfârșit, maiorul înălță din umeri și spuse:

— Pare din ce în ce mai verosimilă ideea că există un factor comun între acest Ariton și cazul nostru. Va trebui să strângem cât mai multe date despre viața fostului șofer.

— Ați ajuns la vreo concluzie?

— Nu prea... Lipsesc multe verigi din lanțul nostru... Înainte de a formula o opinie să vedem ce noutăți ne vor aduce depozițiile celorlalte persoane implicate în cazul Măruță. Sper să lămurim în curând și secretul lui Ghețea.

— Oare ce căuta la etajul vilei dacă n-a intrat în camera lui?

— Îmi cam închipui eu ce căuta. Ținea cu tot dinadinsul să asigure o anume locatară că n-a trădat secretul întâlnirii de duminică dimineăta. La etaj, în afară de baie și de toaletă, există patru camere: a victimei, a lui, a Violetei Iacoban și a Doinei Stamate. În camera victimei n-avea de ce să intre, în odaia lui știm de asemeni că n-a fost. Rămân celelalte două.

— Credeți că...

— Sunt aproape convins că el s-a întâlnit duminică dimineăta cu una din cele două vecine. Amândouă au declarat la prima audiere că n-au fost văzute de nimeni în locurile unde au stat. Una la plajă, iar cealaltă în pădurea Dumbrava.

— Bine, dar când Ghețea se ducea sus, Stamate tocmai cobora și ar fi putut să discute cu ea.

— L-ar fi văzut nevasta și ar fi dat de bănuir. Era mai puțin riscant să intre în odaia ei și să-i lase un bilețel. A mai folosit această metodă în seara când a luat cunoștință de sosirea Evelinei. Totuși... Ceva îmi spune că o căuta pe domnișoara Iacoban. Poate că acest ceva este mai mult decât o intuiție... Avantajul meu constă în faptul că am locuit în aceste zile în preajma lor și deci am avut posibilitatea să observ anumite gesturi și purtări... Mă întreb dacă asasinul a ținut seama de acest factor... Nu cred! Până astăzi, în afară de îngrijitoare n-a știut nimeni ce profesie am. Dar să revenim la farmacistă. După cum s-a purtat ca în ultimele zile n-aș zice că Ghețea a rămas indiferent la farmecele ei. Mă rog! Sunt tare curios să văd cum va reacționa la cea de a doua audiere. Și pentru că ne-a mai rămas

doar o jumătate de ceas până la masa de prânz, propun să chemăm acum numai o singură persoană. Ce spui?

- Să-l chemăm pe Matache. Vom termina mai repede.
- Fie. N-am nimic împotriva.

Matache îi salută respectuos și rămase în picioare, lângă ușă, până când Crăciun îi făcu semn să se așeze. Nu părea cătuși de puțin intrigat de faptul că a fost chemat să depună mărturie pentru a doua oară. Se rezemă cu coatele de marginea mesei, apoi, observând că locotenentul se uită cu atenție la el, plecă pleoapele și își depuse palmele pe genunchi, stânjenit. De parcă s-ar fi așteptat la o săpuneală strașnică.

— Mai întâi să facem câteva precizări, începu Crăciun instalându-se pe scaunul din fața interlocutorului său, de cealaltă parte a mesei.

Matache își pipăi cu podul palmei obrazul proaspăt ras și o sclipire fugară trecu prin ochii săi albaștri. Răspunse cu voce deosebit de limpede:

- Firește.
- Veniți pentru prima dată la vila Garofița?
- Da.
- O cunoșteți dinainte pe Evelina Măruță?
- Nu. Înainte de a o vedea aici nici măcar nu-i bănuiam existența.
- Pe ceilalți locatari i-ați mai întâlnit vreodată?
- Pe niciunul. Tovarășul Necula susține că mă cunoaște din vedere. Din întâmplare, discutând cu dânsul am constatat că locuim în același bloc la București, în cartierul Drumul Taberei.

Și-a adus aminte că m-a zărit de mai multe ori la telefonul public din fața blocului. Cu această ocazie mi-am dat seama că are o excelentă memorie a fizionomiilor. Eu nu l-am remarcat niciodată. De altfel, duc o viață extrem de retrasă. Locuiesc singur într-o garsonieră, la parter.

— Povestești-ne încă o dată, cât mai amănunțit, ce s-a întâmplat în dimineața zilei de duminică. Cum v-ați petrecut timpul?

Matache fixă stăruitor covorul, de parcă ar fi vrut să descifreze cine știe ce taină în desenele lui, și o cută adâncă i se formă între sprâncenele groase.

— Am ieșit din cameră puțin după ora opt. Am luat un șezlong de pe verandă și l-am pus în mijlocul curții, lângă alee. Îmi place să stau la soare. Citeam o carte și din când în când mai schimbam câteva cuvinte cu îngrijitoarea pe care o vedeam prin fereastra deschisă a bucătăriei din această casuță. Imediat după mine a apărut și individul acela... Danciu...

Pomenindu-i numele, pe fața sa rotundă și lucioasă se ivi o expresie de dispreț, fățîș, aproape de ură.

— A stat în pragul ușii până am ieșit eu de aici, pe urmă a cerut cheia garajului. Avea aparatul de fotografiat la el, mi se pare că voia să developeze niște poze făcute mai de mult...

— Cine se mai afla în vilă?

— Nu știu precis. Tovarășa Mocanu îmi spusese că familia Ghețea, domnișoara Violeta și duduia Stamate au plecat în oraș. De fapt, să vă spun drept mie puțin îmi păsa ieri dimineață cine se mai găsea în vilă. Pe la nouă fără un sfert, Evelina a deschis fereastra și a strigat-o pe îngrijitoare...

— Un moment, interveni Alexe. Precizarea orei când a apărut la fereastră are o deosebită importanță.

Matache își împreună mâinile puternice, bronzate, săltă capul privind în gol și suspină:

— Îmi dau seama cât de important este acest lucru. Știu ce înseamnă o anchetă... Am mai avut de-a face cu organele judiciare. Am un ceas foarte bun și numai cu câteva minute înainte mă uitasem la el. Îl verific de două-trei ori pe zi, când se anunță ora exactă la radio.

Își drese vocea sigur de sine și reluă:

— Am fost aviator și m-am deprins să apreciez cu destulă exactitate scurgerea timpului. Deci, la nouă fără un sfert, Evelina a strigat-o pe tovarășa Mocanu și a rugat-o să-i facă două cafele și să i le aducă în cameră pe la unsprezece.

— Sunteți convins că era chiar Evelina? Ați văzut-o bine?

— Oh! Nu încape nicio îndoială. Mi-a făcut semn cu mâna și m-a întrebat: „E cald, domnule Matache?” I-am strigat: „Este o vreme splendidă pentru plajă. Nu coborâți?”

— V-a răspuns?

— Cum să nu! A zis: „Am să ies ceva mai târziu, spre prânz”. Atâta. A închis fereastra și n-am mai văzut-o decât... moartă. Puțin după unsprezece, tovarășa Mocanu s-a întors alarmată din vilă și mi-a spus că găsise ușa încuiată, iar Evelina nu dădea niciun semn de viață. M-am grăbit să-i vin în ajutor, am procedat cum am crezut eu de cuviință. L-am chemat chiar și pe Danciu... Nu știu cum să vă explic, dar parcă aveam, un fel de presentiment al nenorocirii. În acel moment am acționat mecanic, ca un om căzut în transă. Poate ar fi fost mai normal să apelăm imediat la miliție...

Își împreună din nou mâinile și umerii îi fură zguduiți de un tremur nervos.

— Am ciocănit cu putere în ușă, am zguduit clanța de mai multe ori și am țipat: „Domnișoară Evelina. Sunt eu, Matache, împreună cu îngrijitoarea. Ce vi s-a întâmplat? Vă e rău?” Am ascultat amândoi cu răsuflarea tăiată dar n-am auzit nici cel mai

mic zgomot, parcă niciodată nu fusese vila atât de pustie ca în dimineața de ieri. O liniște insuportabilă. Mi-a trecut un fior prin șira spinării. Și vă rog să mă credeți, am trecut prin multe în viața mea, nu mă mai sperii atât de ușor. Poate m-a influențat și tulburarea femeii de serviciu... Își făcea cruce fără încetare, bătea niște cruci mari și printre suspine mă îndemna să mă uit pe gaura cheii. Cheia se afla în broască, pe dinăuntru. A trebuit să descui cu șperaclu după ce am împins cheia cu ajutorul briceagului. Restul îl știți...

— Ați atins vreun obiect din cameră?

— Nu. Am încremenit mut de uimire, înregistrând mental dezordinea din odaie, apoi m-am aplecat deasupra Evelinei și i-am luat pulsul. O mișcare involuntară... De cum trecusem pragul înțelesesem că am sosit prea târziu. Nu se mai putea face nimic.

— Cum v-ați dat seama?

— Hm... Era greu de presupus că mai poate să existe o scânteie de viață în corpul acela plin de sânge. Am zărit și mânerul unui pumnal ieșindu-i din spate, din regiunea inimii. Sunt sigur că a murit fulgerător...

Locotenentul își aprinse o țigară, trase câteva fumuri apoi întrebă:

— Credeți că se mai afla cineva în camera victimei?

— Nu! Exclus! Ar fi fost imposibil să scăpăm prezența unei a treia persoane. Nu ne puteam înșela amândoi... Unde să se ascundă? Perdelele erau date la o parte și soarele lumina perfect tot decorul acela macabru. Dulapul era deschis, somiera ridicată pe jumătate... Vă mărturisesc sincer, aseară m-am gândit și eu la această posibilitate. Am rămas înăuntru foarte puțin timp dar în intervalul acesta am înregistrat fiecare detaliu. Dacă dulapul ar fi fost închis, mai mergea... Dar așa?

— Îngrijitoarea ce făcea?

— Ședea lângă mine, țeapănă, cu ochii măriți de spaimă și nu-și mai putea dezlipi privirile de pe trupul însângerat. A vrut să se aplece, să întoarcă moarta cu fața în sus dar nu i-am dat voie. Plângea mereu și spunea că a murit fără lumânare. Am luat-o de umeri și am condus-o pe culoar și pe scări până am ajuns la telefonul din hol. Orice s-ar spune, era cu neputință să mai existe cineva acolo și noi să nu-l vedem. Deși...

Se uită pe rând la cei doi anchetatori și lăsă fraza neterminată, părând obsedat de o idee.

— Continuați! Îl îndemnă locotenentul.

— Vedeți... chiar acum mă gândeam la ceva. Mi-am adus aminte de un film polițist în care asasinul izbutea să fugă furișându-se printr-un pasaj subteran. Nu credeți că ar putea exista și în camera Evelinei așa ceva? O trapă mascată cu dibăcie, o nișă secretă, sau altceva de genul acesta. După ce am coborât noi în hol, ar fi fost, după părerea mea, momentul cel mai potrivit pentru ucigaș să iasă din ascunzătoare, să se strecoare neobservat de nimeni pe culoarul pustiu și să dispară pe ușa de serviciu, cea care da spre malul Oltului.

Făcu o pauză pentru a urmări efectul sugestiei sale. Fu nevoit să remarce lipsa de entuziasm de pe chipurile anchetatorilor. Clipi din ochi jenat de îndrăzneala sa și reluă:

— Înseamnă că ați verificat și această ipoteză.

Maiorul bombăni ceva încruntat, apoi zise:

— Ați uitat de Stamate Doina. Povestiți-ne tot ce vă amintiți în legătură cu intrarea și ieșirea ei din vilă.

— După părerea mea, la vreo cinci minute după ce Evelina a cerut cafelele, a intrat în curte duduia Doina. Venea de la plajă.

— Vă bazați pe ceva când afirmați că venea de la plajă?

— Era îmbrăcată cu un halat de baie iar pe cap avea o cască de cauciuc. A trecut pe lângă mine. Probabil se scăldase în Olt. Nu se putea să vină din oraș îmbrăcată astfel.

— Ați discutat cu dânsa?

— Nu... Când a intrat în curte n-am vorbit nimic. Părea preocupată și oarecum grăbită. Înainte de a urca scările din fața intrării principale a avut o ușoară ezitare.

— Ne puteți spune cât timp a rămas înăuntru?

— Aproximativ zece minute. La plecare, a trecut iarăși pe lângă mine. S-a oprit puțin pentru a-și aprinde o țigară. Era emoționată.

— Emoționată?

— Când și-a aprins țigara am observat că-i tremura mâna. Chiar și glasul îi era schimbat.

— Vă amintiți ce v-a spus?

— Se întorsese la vilă pentru a-și lua țigările. Le uitase. M-a cam pus pe gânduri atitudinea ei... poate nu era atât tulburată cât contrariată de ceva. Am schimbat numai două-trei vorbe. Se uita încruntată către ferestrele parterului.

Alexe notă ceva în carnet apoi întreabă:

— Ați remarcat, cumva, vreun detaliu neobișnuit la parterul vilei?

— Nu... Nu cred. Totul era cât se poate de liniștit și de normal. Doar ferestrele camerei domnului Necula erau acoperite. Dar asta nu m-a frapat în mod deosebit. Mi-am închipuit că mai doarme. Probabil n-aș fi reținut acest amănunt dacă duduia Stamate nu s-ar fi interesat unde este domnul Necula. Nu-l zărisem de loc în cursul dimineții, deci i-am răspuns în consecință. Tovarășa Mocanu s-a aplecat peste pervazul ferestrei din bucătărie și i-a spus că trebuie să fie în odaia lui. Duduia Stamate a clătinat capul din ce în ce mai contrariată și a plecat

spunându-ne la revedere. Am revăzut-o abia ieri seara, în hol. Asta este tot ce știu în legătură cu dânsa.

— Vă mulțumim, zise locotenentul.

Matache zâmbi cu modestie și trase cu coada ochiului spre Alexe ca și când s-ar fi așteptat la intervenția acestuia. Maiorul îl măsură câteva clipe, fără ca pe fața lui prelungă să se ivească vreo expresie, apoi zise:

— Dacă vă mai aduceți aminte de ceva, vă rugăm să ne înștiințați numaidecât. Pe mine, sau pe tovarășul locotenent.

— Bineînțeles.

Îi salută tot atât de respectuos ca și la începutul audierii și înainte de a ieși făcu o ultimă plecăciune spre locotenent.

— Așadar, murmură Crăciun după o mică pauză, avem de a face cu doi suspecti până acum.

— Poate, admise Alexe stând cu spatele spre el și privind pe fereastră la Matache care traversa curtea încet, gânditor, atât de concentrat încât fu cât pe-aici să se împiedice de un furtun uitat de-a curmezișul aleii. Te gândești la Necula și la Stamate Doina, nu-i așa?

— Firește. Amândoi se aflau în vilă în jurul orei când s-a comis crima. Și alibiurile lor sunt cele mai șubrede.

— Chiar foarte șubrede, întări maiorul.

Se uită la ceas și continuă zâmbind obosit:

— Ar fi cazul să mâncăm și noi. După amiază vom relua audierile.

— La ce oră începem?

— La șase. Vorbește cu plutonierul Florescu să-i anunțe pe cei cu care n-am stat încă de vorbă să fie prezenți la vilă, la orele 18. Voi cere să ni se trimită informații cât mai amănunțite despre Caliani și despre fostul lui șofer Ariton Scutaru. Dumneata să

treci pe la laborator și să grăbești rezultatul analizei resturilor calcinate găsite la subsol.

— Mi s-a promis că analiza va fi efectuată foarte repede.

— Cu atât mai bine. Atunci ne revedem la orele 18. Poftă bună!

— Să trăiți!

Ieși surâzând. Era mai mult decât încântat că are ocazia să lucreze cu celebrul maior Alexe și, într-un fel, aștepta aproape liniștit desfășurarea evenimentelor.

Alexe sta rezemat de pervazul ferestrei din camera sa și recitea fără prea mare entuziasm însemnările din carnețel, în timp ce alături se auzea clinchetul slab al tacâmurilor pe care mătușa Filofteia le aranja pe masă.

Închise carnetul cu un aer sumbru și își mușcă buzele nemulțumit. Își da seama că se afla în fața unui caz deosebit, că puterile îi vor fi puse la grea încercare, dar poate cel mai mult îl necăjea faptul că tocmai acum, în timpul concediului (la care se gândise mai ales în serile când se întorcea de la serviciu frânt de oboseală), un individ înzestrat cu un sânge rece și cu o inteligență demne de o cauză mai bună omorâse o femeie pentru a-i lua o nenorocită de agendă jerpelită. Oftă și privi curtea îngândurat, urmărind ieșirea locatarilor care se duceau la cantină.

Mai întâi își făcu apariția familia Ghețea. Cei doi soți pășeau unul lângă celălalt, tăcuți și aferați iar când trecură prin dreptul ferestrei unde sta maiorul întoarseră capetele în direcție opusă, prefăcându-se că nu îl văd. În urma lor mergea Matache, cu

mâinile în buzunare și privirile ațintite în pământ. Se opri în mijlocul curții și așteptă să-l ajungă Violeta, care îi strigă să nu se grăbească. Porniră împreună de-a lungul aleii, aproape atingându-se unul de altul. Matache vorbea ceva despre niște curse automobilistice iar ea îl aproba răspunzând monosilabic și uneori se uita pe furiș spre Alexe.

După vreo zece minute se ivi și Stamate Doina însoțită de prestidigitator. Continuau desigur o discuție începută încă în holul vilei, dar cuvintele lor șoptite nu se auzeau. O singură dată el ridică glasul, se opri brusc și o prinse de braț cu un gest energetic; și atunci maiorul putu să distingă următoarea frază: „Ba da, ba da! Dacă n-ai încredere în mine înseamnă că n-am reușit să...” Se întrerupse tresărind și se uită enervat spre Alexe. Ea își strânse șalul alb și lung împrejurul umerilor firavi, înțepă cu vârful bastonului o frunză de pe marginea drumului și oftă. Se depărtară agale într-o liniște totală.

Maiorul se urni de lângă fereastră, parcă nedecis, la auzul glasului mătușii Filofteia care îl poftea la masă.

Sorbi încetișor, dus pe gânduri, obișnuitul păhărel cu țuică și se apucă să mănânce fără să poată alunga din minte imaginea locatarilor de alături.

Bătrâna se foi câteva minute pe lângă sobă, apoi, intuind probabil indispoziția proaspătului ei nepot, se retrase discret după ce îi pusese pe colțul mesei celălalt fel de mâncare. Ieși din bucătărie gârbovită, parcă și mai mărunță din pricina necazurilor. Și el regretă numaidecât că n-o oprise să discute cu ea, să-i spună câteva cuvinte de îmbărbătare.

Auzi în curte o voce răgușită de bărbat strigând ceva neinteligibil, niște pași repezi, iar în clipa următoare ușa bucătăriei fu literalmente trântită de perete și în pragul ei apăru Danciu. Avea obrajii încinși ca para focului și gâfâia trăgând

după el un imens geamantan din imitație de piele. Pe brațul stâng ținea un balonzaid iar de gât îi atârna bălăbănindu-se aparatul de fotografiat. Maiorul tocmai se întreba intrigat ce poate să însemne această năpustire spectaculoasă, când în spatele lui Danciu se ivi silueta athletică a plutonierului Florescu. Acesta își frecă palmele mari, făcu o figură de om năpăstuit și se pregăti să vorbească. Danciu i-o luă înainte trântind valiza cu un gest furios lângă masă, Încuietorile se desfăcură cu un scârțâit jalnic. Pe podea alunecară câteva cămăși și o pereche de sandale pe care stăpânul lor le împinse înăuntru cu un gest nervos, apoi spuse:

— Tovarășe Alexe, îmi pare rău că vă deranjez chiar acum, în timpul prânzului. Mi s-a spus că vă ocupați și dumneavoastră de nenorocirea asta care a căzut din senin pe capul nostru... Nu mai pot să rămân în vilă nici măcar un minut. Imposibil! M-am săturat până peste cap. Am dat un telefon adineaori la hotelul Excelsior și m-au asigurat că mai au o cameră liberă. Mă mut acolo. Sper că n-aveți nimic împotriva!

Maiorul nu-i răspunse imediat. Se uită amuzat spre plutonier care își schimba greutatea trupului masiv de pe un picior pe altul, vrând parcă în felul acesta să-și ceară iertare că nu l-a putut împiedica pe Danciu să părăsească vila cu bagajele.

— Nu eu mă ocup de cazul acesta.

Își tăie o felie de pâine, atent, de parcă ar fi executat o operație extrem de delicată, o cântări în palmă câteva secunde apoi ridică privirile și continuă grav:

— Va trebui să vă adresați tovarășului locotenent Crăciun.

— Oricum, eu mi-am făcut bagajul. Dacă va fi nevoie, mă voi duce și la miliție să-l caut pe tovarășul locotenent. Presupunând că n-ar mai exista nicio singură cameră liberă în tot orașul, eu tot n-aș mai sta aici, aș prefera mai curând să dorm în stradă, sau în grădina publică. Trebuie să-mi aprobe mutarea.

— De ce vă mutați?

— Bine, dar nu înțelegeți? Mă rog, dumneavoastră sunteți obișnuit cu scene de groază, eu însă nu mai pot să suport nici măcar o noapte gândul că voi dormi în vila unde s-a comis o crimă atât de înfiorătoare. Am avut numai coșmaruri, m-am zvârcolit toată noaptea și abia am reușit să ațipesc puțin în zori. O aveam în permanență în fața ochilor pe sărmana Evelina. Mi se părea că strigă după ajutor iar eu nu-i puteam fi de folos cu nimic. O senzație groaznică.

— Era prea târziu să-i mai săriți în ajutor...

— Știu... dar sunt obsedat de ideea că duminică dimineața n-ar fi trebuit să mă încui în garaj. Ar fi fost mai nimerit să stau în preajma ei și atunci asasinul n-ar mai fi avut curajul să se strecoare în camera sa. Mă simt oarecum răspunzător de cele întâmplate, o văd mereu vie, sunt cuprins de remușcări. În ultima vreme ne împrietenisem bine... Acum toată lumea se uită la mine într-un fel ciudat, deși nimeni n-are niciun motiv să mă privească astfel. Trebuia să plec încă din seara când m-am certat cu individul acela... cu Matache, când m-a palmuit în prezența tuturor din cauza unui fleac. În ceea ce mă privește, susțin sus și tare că dreptatea este de partea mea.

Își aprinse o țigară cu gesturi nervoase, aruncă o privire peste umăr la plutonierul care nu se mișca din pragul ușii, pe frunte îi apărură o vână groasă și izbucni:

— Orice s-ar spune, m-am hotărât să mă mut din casa asta de nebuni, iar dumnealui – arată cu vârful degetului spre plutonier – mă oprește în hol și mă întreabă unde mă duc cu valiza. Parcă n-am trăi într-o țară de oameni liberi...

— A primit niște instrucțiuni și este dator să le execute. Vom mai avea nevoie de prezența dumneavoastră.

— Înțeleg și n-am nimic împotriva, vă stau la dispoziție la orice oră doriți chiar dacă nu locuiesc aici.

— La orele 18, să fiți prezent în holul vilei. De altfel, aveți tot interesul.

— Atunci, pot să plec?

— Da.

Urmă o scurtă pauză în răstimpul căreia Danciu păru pur și simplu emoționat că i se permite să părăsească vila. Își reveni fulgerător. Înșfăcă valiza și se strecură fără niciun comentariu pe lângă solidul plutonier. I se auziră pașii depărtându-se grăbiți pe aleea ce ducea la poartă.

Alexe îi făcu semn plutonierului să se apropie.

— Să fie urmărit cu cea mai mare discreție. Orice deplasare de-a lui să fie raportată urgent locotenentului Crăciun sau mie.

După plecarea lui Florescu rămase neclintit, cu ochii ațintiți asupra farfuriei. Cuta de pe frunte și nările fremătânde trădau îngrijorarea de care era cuprins.

Își aprinse un trabuc și trecu alături, în dormitor unde se întinse pe patul înalt, mereu gânditor, uitându-se nedumerit la locul de unde dispăruse cu cuțitul de vânătoare folosit de criminal.

Capitolul 7

Înainte de a reîncepe audierea fixată pentru orele 18, locotenentul Crăciun îi aduse la cunoștință lui Alexe rezultatul analizei resturilor calcinate găsite în cursul dimineții la subsolul vilei.

— Rămășițele duse la laborator provin din arderea unei bucăți din piele de porc. Cu alte cuvinte, este vorba chiar de teaca armei respective. Presupun că asasinul s-a furișat azi-noapte în camera cazanului și a aruncat corpul delict în foc.

— Cam ciudată purtarea lui, murmură maiorul.

— Tocmai. Am sesizat și eu această ciudățenie. Ar fi fost mult mai inteligent și mai firesc din partea lui să se descotorosească de corpul delict întrebuițând altă metodă. Putea să ia teaca în buzunar și să o azvârle în altă parte, într-un loc unde n-ar mai fi fost găsită niciodată.

— Deci a dorit cu tot dinadinsul să fie descoperită de noi. În ce scop?

— Vă spun imediat. Hârtia în care era învelită teaca este o bucată din prospectul unui nou medicament. Un fel de reclamă.

Și singura persoană din vilă care primește un buletin cu asemenea prospecte este farmacistul Iacovan.

Maiorul se sculă de la masă și trecu lângă fereastră, unde începu să bată toba cu degetele în geam. După câteva momente se întoarse pe jumătate și zise:

— Nici acest așa-zis indiciu nu dovedește cine știe ce. Cel mult, pare să demonstreze dorința ucigașului de a ne îndrepta din nou pe o pistă falsă. După părerea mea, la fel a procedat când a presărat în camera victimei celelalte „dovezi”: nasturele, baticul și chiștocul de țigară marca Specialitate.

— Dacă a vrut, într-adevăr, să ne atragă atenția asupra Violetei Iacovan n-ar fi fost mai simplu să lase teaca într-un loc frecventat des de farmacistă?

— Nu. Ar fi fost prea exagerat! Am fi presupus de la bun început o uneltire împotriva ei. Dacă a ucis ea, ce rost avea să păstreze teaca în camera sa? Asasinul și-a înscenat crima cu o deosebită grijă, n-a lăsat la voia întâmplării niciun detaliu, fie el cât de mărunț. Descoperirea unui corp delict în camera farmacistei ar fi însemnat pentru noi o înscenare prea grosolană, o discordanță evidentă, de loc revelatoare, care ar fi făcut să se prăbușească planul atât de minuțios conceput de criminal.

— Înțeleg. A aruncat teaca în cazanul de la subsol, procedând în așa fel încât ca să ardă complet. Știa că singura persoană care va intra acolo este îngrijitoarea și că ea ne va sesiza îndată.

— Adică ne-a pregătit o nouă complicație. Din păcate, în stadiul actual al cercetărilor suntem nevoiți să ținem cont de aceste complicații. Nu știm care dintre ele este falsificată și care este cea adevărată. Dacă vom reuși să le eliminăm în mod logic, una câte una, îmi închipui că problema se va simplifica enorm. Am dat ordin ca Danciu să fie supravegheat cu strâșnicie.

— Oare să fie vreo legătură între plecarea lui din vilă și-cazul nostru?

— Nimic nu este exclus... Ne va sta la dispoziție de câte ori vom avea nevoie de el. Nu-l putem reține cu forța. Și este mai mult decât evident că niciun procuror nu s-ar fi încumetat să semneze un mandat de arestare pe numele lui. N-avem nicio probă că el ar fi comis crima...

Locotenentul își consultă ceasul, oftă și propuse:

— Să-l ascultăm pe Danciu mai întâi.

— Să-l ascultăm...

Siguranța cu care Danciu se prezentă în fața celor doi anchetatori părea să demonstreze că și-a regăsit liniștea sufletească. Agitația manifestată de el cu câteva ore mai înainte, când și-a exprimat dorința să se mute, îi dispăruse, se pare, definitiv. Își suflă nasul cu putere într-o batistă verzuie pe care apoi o împături cu meticulozitate și se așează pe scaun, acceptând astfel invitația lui Crăciun.

Locotenentul împinse pachetul de țigări de pe masă spre Danciu dar acesta clătină capul în semn de refuz.

— Vă mulțumesc. Chiar înainte de a intra aici am stins-o.

Urmă o scurtă pauză în timpul căreia Crăciun răsfoi cu încetineală filele dosarului din fața sa, apoi îl închise și începu să se joace cu stiloul învârtindu-l între degete. Maiorul ședea în picioare, la fereastră, și părea că acordă o deosebită importanță unui nasture de la mâneca hainei. Danciu încremenise pe scaun într-o nemișcare totală și această atitudine oarecum nenormală îl hotărî, în sfârșit, pe locotenent să i se adreseze brusc:

— În ultimele zile ați fost printre puținele persoane, dacă nu chiar singurul care ați discutat mai amănunțit cu Evelina Măruță. Ați observat ceva ieșit din comun în purtarea ei? Se simțea amenințată de cineva?

— N-am remarcat așa ceva. Este adevărat, în ultima perioadă am fost prieteni buni. La început a stat de o parte, mai rezervată. Din comportarea ei se putea vedea cu ușurință că nu este prea dornică de conversație. În ceea ce mă privește, acest lucru mi s-a părut cât se poate de firesc. Nu făcea parte din categoria oamenilor care se folosesc de orice împrejurare pentru a lega noi cunoștințe. Era prea puțin comunicativă... În ziua când am însoțit-o prima dată în oraș, la cinema, îmi povestea cât de obosită se simte. Spunea că a avut un an greu, de muncă extenuantă. Venise aici pentru a se odihni, pentru a-și reface forțele... Față de mine a fost binevoitoare, vreau să spun, politicoasă. Dacă mă gândesc bine, nu pot afirma că s-a purtat astfel și cu ceilalți.

— Adică?

— Era o ființă deosebită. Mă refer în special la aspectul ei fizic, o femeie superbă! Toți bărbații întorceau capul când trecea ea pe stradă, iar cei din vilă căutau câte un pretext pentru a sta de vorbă când apărea. Mă rog... Era și firesc. Din nefericire, nu suporta pe oricine. De pildă, pe Matache. Nesuferit individ! Probabil aveți impresia că sunt subiectiv, fiindcă m-am certat cu el. Acum sunt mulțumit că am scăpat de mutra lui scârboasă. Se agață de fiecare ca boala de om sănătos... Îl cred în stare de orice. Are o uitătură care te înfricoșează! De câte ori ieșeam cu Evelina, el ședea la fereastră sau pe verandă și ne privea furios. Cred că mă pândea. Nenorocitul! Ar fi trebuit să-și dea seama din primul moment că n-are nicio șansă să cucerească grațiile unei femei ca

Evelina. Ne fixa cu o privire întunecată, nu știu cum să vă spun, dar parcă mă treceau fiorii...

— Încă nu v-ați împăcat? interveni Alexe fără să se întoarcă, părând absorbit în continuare de nasturele pe care îl răsucea mereu între degete.

— Să ne împăcăm! exclamă Danciu indignat, cu voce stridentă, părăsind calmul de care dăduse dovadă până atunci. Niciodată! Și dacă își cere scuze, eu tot n-am să-l iert. M-a făcut de rușine, m-a insultat, a zis că-s necinstit... Doar ați auzit și dumneavoastră... Asta este! Contrar părerii generale, nu eu sunt cel care a greșit. Chiar dacă n-ar fi fost vorba decât de o partidă nenorocită de table... Mă urăște cu înverșunare.

— Evelina n-a făcut niciodată vreo remarcă în legătură cu el?

Danciu își încreți fruntea reflectând la răspunsul pe care trebuia să-l dea, apoi fața i se destinse încetul cu încetul și spuse cu oarecare regret:

— Nu... Nu mi-a vorbit niciodată despre el.

— Poate ați auzit-o exprimându-și vreo părere despre ceilalți locatari ai vilei.

— Știi eu?! Ce e drept, e drept... Într-una din seri am pălăvrăgit în treacăt despre câțiva. Să nu vă închipuiți că i-am bârfit! Departe de noi așa ceva. Am discutat din întâmplare.

— Despre cine?

— După câte îmi amintesc numai despre duduia Stamate și despre familia Ghețea. Probabil din pricină că numai ei se aflau atunci în hol. Evelina zicea că Doina are un ascuțit spirit de observație. N-am prea priceput eu ce voia să spună cu asta, la ce făcuse aluzie. Cât despre soții Ghețea... În sfârșit...

Ezită, încurcat, se uită cu atenție la cei doi anchetatori și reluă pierdut pe gânduri:

— Nevasta lui Ghețea i se părea a fi o femeie cu care nu este recomandabil să te cerți. Atât a spus despre ea. Pe Virgil l-a caracterizat ceva mai amănunțit: generos, având o oarecare cultură, fără voință și în general lipsit de curaj. Am fost chiar mirat în sinea mea, mă întrebam de unde și până unde a presupus ea lipsă de curaj la bărbatul Adelei. Observasem încă din prima zi că femeile descoperă la Virgil Ghețea numai calități. Sunt atrase de farmecul lui fotogenic. Firește, n-avea niciun sens să-mi exprim nedumerirea cu voce tare. Evelina a repetat puțin mai târziu: „Da, domnule Danciu, bărbatul acesta ar fi putut să ajungă cineva dacă ar fi fost dotat cu ceva mai multă îndrăzneală”.

— Când ați ieșit din vilă duminică dimineața?

— Pe la orele opt. Conform programului pe care îl stabilisem în ajun, mi-am luat aparatul de fotografiat pentru a dezvolta niște clișee. Am căutat din prima zi un loc pentru dezvoltare și, din fericire, m-am gândit la garaj. Acolo nu deranjez pe nimeni. Am astupat singura fereastră, cea care dă spre curte, cu niște carton. De altfel, îngrijitoarea a fost foarte cumsecade, mi-a permis să intru acolo de câte ori am nevoie. Cu condiția să o anunț, desigur. Nici nu puteam să n-o anunț, deoarece dânsa deține cheia garajului.

— Ați observat ceva neobișnuit când ați trecut prin hol?

— Nimic. Era pustiu. Ceva mai devreme, când mă aflam încă în cameră, m-am uitat pe fereastră și am văzut câțiva vecini părăsind vila.

— Pe cine ați văzut?

— Mai întâi pe soții Ghețea. La câteva minute după ei a trecut prin curte domnișoara Stamate. Cred că se ducea la plajă. Era îmbrăcată cu un halat și purta sub braț o geantă mare pe care o mai luase și altă dată, când mai mersese pe malul Oltului. Am

deschis fereastra și i-am făcut semn cu mâna. Pe ceilalți nu i-am văzut ieșind. Probabil au plecat în timpul când cu mă bărbieream. Când am rugat-o pe tovarășa Mocanu să-mi dea cheia garajului, ea tocmai discuta cu Matache, în bucătăria de alături. Am așteptat puțin, până a ieșit el, apoi am luat cheia și m-am încuiat în garaj. Aveam mult de lucru, nu doream să mă deranjeze nimeni. Trebuia să dezvolt și niște filme mai vechi aduse de la București. Mă preocupă în mod deosebit arta fotografică. Am muncit fără nicio pauză, nici nu vă închipuiți cât de repede s-au scurs orele. M-am mirat auzind vocea lui Matache, însoțită de bătăi puternice în ușă...

— Ce v-a spus? se interesă maiorul.

— Nu-mi amintesc precis. Mă chema la vilă. Să vă spun drept nu mi-a plăcut de loc tonul lui poruncitor și din cauza asta nu prea m-am grăbit să-i dau ascultare. Am bănuir că este vorba de cine știe ce grosolănie de-a lui sau de vreo farsă pusă la cale de comun acord cu ceilalți, care țin neapărat să ne împăcăm. Am ezitat... În cele din urmă m-am hotărât să dau o fugă până în hol, să văd ce se petrece. Am apărut chiar în clipa când îngrijitoarea vorbea la telefon cu cineva de la miliție. În felul acesta am aflat de nenorocirea întâmplată... Am simțit deodată că mi se întunecă vederea și n-am mai știut de mine. Am leșinat...

— Cu o zi înainte de crimă, adică sâmbătă, ați discutat cumva cu prietena dumneavoastră?

— Firește. Dar nu mi s-a părut cătuși de puțin neliniștită. La prânz am mers împreună la cantină și am mâncat la aceeași masă cu ea.

— Dar seara?

— N-am văzut-o. După masă m-am plimbat singur prin oraș, iar seara am fost la restaurant cu familia Ghețea. Când ne-am întors, în hol se aflau numai domnul Necula și duduia Stamate.

Am intrat în camera mea, am citit vreo jumătate de oră și am adormit, cred, pe la zece și ceva.

— Credeți că Evelina Măruță mai cunoștea pe cineva din oraș, afară de persoanele care locuiesc cliți? Aștepta să primească vreo vizită în cursul zilei de duminică?

— N-am idee. Nu cred că aștepta pe cineva. Se pare că n-avea alte cunoștințe în oraș. Spunea că vine pentru prima dată aici. Nu prea ieșea din cameră. De două ori am însoțit-o la cinema și o singură dată ne-am plimbat prin pădurea Dumbrava. I-am și reproșat că stă retrasă, închisă în turnul ei de fildeș, că ar fi cazul să profite de vremea însorită, să facă niște excursii.

— Și ce v-a răspuns?

— Nu s-a arătat de loc entuziasmată când i-am propus o excursie la Piatra Albă. A spus că preferă să se odihnească stând pe scaun sau în pat, și să citească. Nu am mai insistat.

— Tovarășe Danciu, vă mulțumim pentru informații. Vă rog să anunțați pe domnișoara Iacoban să vină aici.

Radiologul se grăbi să plece, ușurat parcă de o povară, dar în prag se întoarce și le reaminti numărul camerei în care locuia la hotelul Excelsior, precum și faptul că le va sta cu plăcere la dispoziție de câte ori vor avea nevoie de el.

Violeta Iacoban era îmbrăcată într-o rochie roșie strânsă pe corp, mult mai scurtă decât obișnuitele minijupe. Maiorul își stăpâni un zâmbet ironic constatând asemănarea farmacistei cu un manechin expus în vitrina unui bijutier de mâna a șaptea. Degetele ei scurte și grase erau împodobite cu inele cât mai fistichii, de fiecare braț îi erau prinse două brățări care sunau la

orice mișcare, pe pieptul opulent i se odihnea un medalion masiv de bronz, iar în urechi îi atârnau niște clipsuri enorme și scânteietoare care îi deformau loburile urechilor, făcându-le să pară nefiresc de lungi și de caraghioase în contrast cu obrajii bucălați și palizi. Neastâmpărul de care era cuprinsă demonstra în mod evident tulburarea ei. Se așeză picior peste picior pe marginea scaunului și scoase din poșetă o batistă cu care începu să-și facă vânt, răspândind totodată în jur un parfum persistent de liliac. Agită batista de câteva ori, o mototoli în pumn și o azvârli pe masă apoi scoase o brichetă minusculă pe care o aprinse și o stinse cu gesturi mecanice.

După ce locotenentul îi puse câteva întrebări preliminară își mai veni puțin în fire și ceru permisiunea să fumeze o țigară pe care o căută îndelung în poșetă. Uneori trăgea cu coada ochiului spre Alexe, pândindu-i mișcările, așteptând neliniștită intervenția lui.

În acest răstimp locotenentul revăzu în fugă puținele însemnări pe care le făcuse cu o zi mai înainte în legătură cu prima audiere a farmacistei. Ea fuma cu lăcomie și expira fumul șuiерând scurt.

— După cum v-am anunțat ieri, i se adresă Crăciun, în camera moartei s-a găsit un batic. Ați recunoscut îndată că acest batic vă aparține, dar n-ați putut explica datorită cărei împrejurări a ajuns acolo. Îmi închipui că între timp v-ați mai gândit la această chestiune și...

— Bine, dar v-am spus, îl întrerupse ea surescitată. Sunt pur și simplu îngrozită, nu reușesc să-mi dau seama cum de a ajuns baticul meu printre lucrurile Evelinei. E nemaipomenit! Doar nu mă bănuieți pe mine? Sunt absolut nevinovată, vă jur!

— Liniștiți-vă, nu vă acuzăm. Vrem să lămurim, cu ajutorul dumneavoastră, apariția baticului la locul crimei.

— Dar eu nici măcar nu mă aflam în vilă ieri dimineață. V-am mai explicat, m-am plimbat prin pădurea Dumbrava și m-am întors târziu, la prânz. Abia atunci am auzit ce s-a întâmplat.

— V-ați întâlnit cu cineva, cu vreo cunoștință, în timpul plimbării?

— Cu nimeni. Am căutat dinadins locurile cele mai depărtate, mai izolate, simțeam nevoia să fiu singură. Vreo oră și jumătate am stat într-un luminiș pe o buturugă, și am desenat. Îmi luasem un caiet de schițe cu mine. Știți, îmi place să desenez peisaje...

— Poate ne arătați și nouă desenele, interveni maiorul apropiindu-se de masă.

— Desenele? Vai! Îmi pare tare rău, le-am rupt și le-am aruncat... Nu-mi aduc aminte unde le-am aruncat, parcă într-o groapă. Nu mi-au reușit prea bine, cred că am să mă duc în altă zi... Numai să prind aceeași lumină.

Cei doi anchetatori schimbă câte o privire rapidă, apoi locotenentul continuă:

— Deci nu v-ați întâlnit cu nimeni. Curios! De obicei, pădurea Dumbrava este destul de frecventată, mai ales duminica. N-ați trecut nici pe lângă cabana Strunga?

— Nu. Am evitat locurile pe unde se trece de obicei. N-am chef să mă simt în pădure ca pe bulevard. Îmi imaginez la ce vă gândiți. Că nu posed niciun alibi... De unde era să ghicesc eu că vecina mea va fi omorâtă și că va trebui să dau socoteală de fiecare minut petrecut în pădure. Sunt o femeie în toată firea și îmi dau seama de faptul că mă găsesc într-o situație penibilă, dar...

— Penibilă este puțin spus, replică Alexe.

— Sunt nevinovată! N-am fost în vilă. Oricine putea să intre în camera mea și să fure baticul. Las întotdeauna cheia în ușă, niciodată nu încui. Asta-i o dovadă în plus că am încredere în toți

vecinii. Înțelegeți? Chiar în timpul nopții stau cu ușa descuiată. Și pe Evelina Măruță n-am cunoscut-o în viața mea, aici am văzut-o pentru prima oară. N-aveam nimic de împărțit cu ea, slavă Domnului! O singură dată am dat mâna cu ea. Am schimbat câteva cuvinte, obișnuitele fraze de politețe când îți este prezentat cineva. Domnul Danciu mi-a făcut cunoștință cu ea. I-am strâns mâna, am spus că îmi pare bine și atât. Asta a fost tot. Pe urmă am mai zărit-o de câteva ori, incidental. Cineva a vrut să-și bată joc de mine și a lăsat acolo baticul meu. Vă jur!

Luă batista de pe masă și își șterse două lacrimi care amenințau stratul gros de rimel de pe gene. Crăciun umplu un pahar cu apă și îl întinse spre ea, îndemnând-o să bea. Violeta privi paharul cu neîncredere, îl duse la gură și sorbi puțin, din vârful buzelor, fără să-l piardă din ochi pe maior, care își reluase locul de lângă fereastră și acum se uita la farmacistă cu atenție, pătrunzător, obligând-o să coboare pleoapele și să răscolească iarăși, cu mișcări aproape neîndemânaticе, în poșeta brodată, de mărimea unei serviete, până găsi altă țigară.

— Nu înțeleg de ce vă uitați la mine în felul acesta! nu se putu ea abține să nu întrebe. N-aveți niciun motiv să vă îndoiiți de spusele mele.

— Spuneți că cineva a vrut să-și bată joc de dumneavoastră, lăsând în mod intenționat baticul la locul crimei. Dacă acceptăm ipoteza aceasta, înseamnă că o anume persoană avea intenția să scoată în evidență amestecul dumneavoastră. De câtă vreme îi cunoașteți pe ceilalți?

— Numai de când am stat aici. Ba nu! Să nu mint... O singură dată l-am mai văzut pe tovarășul Necula, în urmă cu vreo trei sau patru ani, la Brăila, când a dat un spectacol de iluzionism. Era în turneu. Dar atunci l-am văzut în calitate de spectatoare, și bineînțeles, n-am discutat absolut nimic cu dânsul.

— Așadar, nu cunoșteți de mai înainte pe niciunul din cei șapte locatari ai vilei Garofița. Atunci, cum vă explicați, totuși, că unul dintre ei vă urăște cu atâta înverșunare încât ține morțiș să vă știe bănuită de crimă?

— Nu-mi dau seama... nu știu nimic... Trebuie să fie vorba de uneltirea unui obsedat, a unui psihopat...

— Nu v-ați certat cu nimeni?

— Vai! Cum vă puteți închipui așa ceva! exclamă ea indignată de parcă maiorul ar fi pomenit cine știe de grozăvie. Cu nimeni! Știu ce înseamnă bunele maniere... Dumneavoastră, care locuiți aici, împreună cu noi, puteți aprecia mai just decât oricine relațiile mele cu ceilalți. Sunt sigură că v-ați și format unele păreri în legătură cu fiecare locatar. Chiar azi dimineață am discutat cu tovarășa îngrijitoare și i-am spus să fie liniștită, dacă vă ocupați și dumneavoastră de acest caz, totul se va termina cu bine. Eu sunt mai mult decât convinsă că veți obține un succes răsunător.

Alexe zâmbi acru și ridică brațele ca și când ar fi vrut să se apere de vorbăria fără rost a farmacistei. Își aminti prima seară petrecută în holul vilei, când nevasta lui Ghețea emisese niște judecăți de loc măgulitoare la adresa Violetei Iacoban. Oare farmacista să nu fi observat disprețul cu care i se adresa Adela?

— Prin urmare, murmură el, susțineți că n-ați cunoscut pe niciunul din cei șapte locatari, înainte de a sosi la Garofița?

— Pe absolut niciunul.

— Curios, mormăi maiorul. În sfârșit... De când vă aflați în această localitate, vi s-a expediat cumva o revistă în care sunt descrise calitățile noilor medicamente?

— Da. Am abonament. Un fel de buletin editat de Ministerul Sănătății. Dar nu pricep ce raport poate exista între acest buletin și...

— Și moartea tragică a vecinei dumneavoastră? Un raport important. Aș vrea să-mi arătați acest buletin.

— Regret, dar nu-l mai am. Acum trei zile, când mi l-a adus poștașul, l-am citit, am notat ceea ce mă interesa, apoi l-am lăsat pe masa din hol. Nu fac colecție. Cineva m-a rugat să-l las să se uite prin el.

— Cine?

— Nu-mi amintesc exact cine. Era toată lumea în hol. Dar atât țin minte că l-am lăsat pe masă și după puțin timp m-am dus la culcare. A doua zi nu l-am mai văzut. M-am gândit că l-a strâns îngrijitoarea când a făcut curățenie. Oricum, eu tot nu l-aș fi păstrat.

— Păcat că nu vă amintiți cine vi l-a cerut. Este o chestiune care vă privește direct. Teaca armei cu care a fost înjunghiată victima a fost găsită împachetată într-o foaie a acestui buletin.

— Asta întrece orice măsură!

Privirile ei se întorseseră involuntar către peretele din stânga sa, mai precis spre porțiunea de perete unde era agățată pușca de vânătoare cu două țevi, sub care numai cu două zile în urmă se aflase pumnalul întrebuițat de asasin.

— Fantastic, șopti ea înfiorată. Deci cuțitul acela...

Locotenentul se aplecă spre ea și o întrebă fără să-i lase timp să se dezmeticească:

— De unde știați de existența pumnalului?

— Zilele trecute, miercuri sau joi, cred, am intrat aici când făcea curățenie tovarășa Mocanu. Mi se pare că dumneavoastră – se întoarce spre maior – erați plecat la Olt. Parcă așa zicea îngrijitoarea... Am rugat-o să-mi împrumute niște lingurițe. Cumpărasem niște compot de caise și voiam să-l tratez și pe Danciu care ședea pe verandă și citea. Până mi-a adus dânsa tacâmurile din bufetul de alături, eu am desprins pumnalul din

perete și m-am uitat la el... Duminică seara l-am auzit pe domnul Matache când discuta cu domnul Necula. Îi spunea că Evelina fusese ucisă pe la spate, cu un cuțit al cărui mâner era din corn. Acum mi-am adus aminte de cuvintele lui și am făcut legătura cu pumnalul văzut aici zilele trecute. Da. Într-adevăr, îmi aduc aminte perfect, avea o teacă din piele iar mânerul era din corn. Eu n-am nicio vină. Vă jur!

Izbucni într-un plâns nervos și repetă de mai multe ori ultimele cuvinte.

— Liniștești-vă, spuse locotenentul cu un ton sec. Vă puteți întoarce la vilă.

Ea scoase din poșetă o oglindă și un pieptene și își aranjă părul suspinând mereu. Înainte de a ieși, Alexe o sfătui din nou:

— Ar fi bine, totuși, să vă amintiți cu precizie cum v-ați petrecut dimineața de ieri.

Farmacista deschise gura, vru să spună ceva, dar în cele din urmă se răzgândi. Își mușcă buzele și părăsi încăperea în vârful picioarelor.

— Nu o putem șterge de pe lista suspectilor, conchise Crăciun. Alibiul ei este ca și inexistent.

— E clar că ne ascunde ceva. De fapt, bănuiesc cum și-a petrecut timpul duminică dimineața.

— Bănuieți?

— Da. Ți-am mai spus... Ea trebuie să fie acea doamnă al cărui nume n-a vrut să-l dea în vileag Ghețea. Evident, fără probe nu putem dovedi ipoteza mea. Să se facă cercetări în toate locurile unde se pot închiria camere, în oraș. Hoteluri, pensiuni, vile, locuințe particulare... Pretutindeni. Să se întrebe dacă o persoană ale cărei semnalmente corespund cu ale ei a stat în dimineața de ieri, mai multe ore, cu un bărbat. Există posibilitatea să nu-și fi

dat numele adevărat. Să se cerceteze cu cea mai mare atenție. Și să fie descris și Ghețea, bineînțeles.

— Sper că până mâine la prânz vom avea rezultatul. Au mai rămas de audiat două persoane: Stamate Doina și Necula Dumitru.

— Exact, încuviință maiorul.

— Pe cine preferați să chemăm întâi?

— Pe Stamate Doina. S-ar putea să asistăm la niște dezvăluiri interesante. Cu talentul ei de detectiv amator...

— Asta ne mai lipsea acum! Un detectiv amator..

— Mi-am adus aminte de o discuție pe care am avut-o cu ea săptămâna trecută. Într-o seară, destul de târziu, ne aflam numai noi doi în hol și ea îmi povestea că citește un roman polițist. De Agatha Christie și totodată mi-a povestit că o pasionează criminalistica. Firește, nu acesta este motivul pentru care doresc să discutăm cu ea înaintea lui Necula. Ai subliniat că în timpul primei audieri a avut o comportare ciudată și apoi, nu avem voie să uităm că ea se afla în vilă în jurul orei când s-a comis crima.

După ce trecu de pragul ușii, Stamate Doina se opri în loc, oarecum intimidată de prezența celor doi anchetatori, apoi înaintă parcă șovăind, sprijinindu-se în baston și se așează încet. Era foarte palidă. Scoase din geantă un pachet de țigări Virginia și după ce aprinse o țigară, ochii îi fură străbătuți de o licărire ironică observând atenția cu care locotenentul îi urmărise gesturile. Spuse:

— Vă întrebați probabil de ce nu mai fumez Specialitate... Am să vă explic: din pricină că n-am mai găsit nici măcar o singură

țigară la tutungeriile din oraș. Am căutat peste tot. Mi-au promis că vor aduce în cursul acestei săptămâni. Am venit aici cu o provizie destul de serioasă dar fumez enorm și din păcate am terminat-o.

— Când le-ați terminat?

— Joi. De-atunci fumez numai Virginia.

— Duminică dimineața ați fumat vreuna din țigările dumneavoastră obișnuite?

— Nu. Nu mai aveam niciuna...

Se uită nemulțumită la locotenent, care notă ceva în dosar, apoi continuă cu voce tânguitoare:

— V-am spus și ieri și v-o repet și de astă dată: găsirea unui rest de țigară Specialitate în camera unde s-a comis crima nu poate constitui o probă împotriva mea. Orice jurist va fi în stare să demonstreze...

— Vă rog să vă calmați. Avem nevoie de câteva lămuriri și în consecință dorim să ne povestiți cum v-ați petrecut timpul duminică dimineața.

— Foarte simplu: m-am dus la plajă.

— V-a văzut cineva în locul unde v-ați instalat? Întrebă Alexe.

— Cred că nu m-a zărit nimeni. Doar dacă a trecut cineva pe acolo, întâmplător, fără ca eu să observ persoana sau persoanele respective. Am intrat puțin în apă. Am stat la soare și am citit... Mi-am ales locul meu obișnuit, la un cot al râului, lângă ruinele fostelor cuptoare de cărămidă. Peisajul este cam dezolant dar întotdeauna merg acolo, știind că locul acela nu tentează pe nimeni. Nu pot să suport ideea că cineva stă în preajma mea atâta vreme cât sunt îmbrăcată numai cu slipul. Mă înțelegeți... din cauza defectului meu fizic... Încă din prima zi domnișoara Iacobaș a insistat să mă însoțească dar i-am explicat că nu doresc compania nimănui.

— Ați spus cuiva din vilă unde veți merge duminică?

— Am discutat cu toți, sâmbătă seara, înainte de cină. Domnul Matache a încercat să organizeze o excursie în grup la cabana Piatra Albă. Chiar spunea că vă vom întâlni acolo și vă vom face o surpriză plăcută. Poate ar fi fost cazul să insiste mai mult. Am fi scăpat de necazuri... A vrut să-l ia chiar și pe Danciu.

— A conversat cu el? Întrebă mirat locotenentul.

— Nu direct, prin intermediul domnișoarei Violeta. A rugat-o pe dânsa să-l întrebe dacă vrea să vină cu noi. Bineînțeles, rugămintea de a ne însoți ar fi fost o invitație din partea tuturor. Dar fiecare avea alt program și, ca atare, propunerea lui a căzut baltă. Repet, dacă ar fi dat dovadă de mai multă elocvență ar fi izbutit să ne convingă.

— A invitat-o și pe Evelina?

— Firește. L-a refuzat.

— De ce v-ați reîntors la vilă în jurul orelor 9?

— Îmi uitasem țigările. Blestem încontinuu clipa când m-am decis să mă întorc pentru niște amărâte de țigări. Nu știu de unde, dar toată lumea a aflat de prezența mea aici... Îmi închipui că le-a spus domnul Matache sau îngrijitoarea. Numai dâșii m-au văzut. Am stat foarte puțin. Din nenorocire, se pare că asasinatul s-a comis în jurul acelei ore. Nevasta tovarășului Ghețea se uită la mine parcă aș fi o fiară scăpată din junglă... Ce o fi în mintea ei! Vă rog, totuși, să nu uitați un amănunt.

— Ce amănunt?

— Vedeți... am făcut și eu o mică anchetă printre locatarii vilei.

— Și la ce concluzii ați ajuns? se interesă maiorul stăpânindu-și cu greu un zâmbet.

— Criminalul sau criminala deja se găsea în camera Evelinei în momentul când eu am pus piciorul în curtea vilei. Înainte de a sosi eu, Evelina deschisese fereastra și ceruse să i se facă două

cafele. Și pe urmă, chiar eu, cu urechile mele, am auzit-o vorbind cu cineva când am trecut prin fața ușii ei. Doar nu era să vorbească singură?

— Mda... După dumneavoastră, ar fi spus: „Dacă mă gândesc bine, cred că n-ar trebui să fiu atât de speriată...” Altceva n-ați mai auzit?

— Nici măcar o singură silabă în plus. Poate vi se pare prea lung acest fragment de frază dar eu merg încet iar ea ridicase tonul. Vă dau cuvântul meu că am auzit bine aceste vorbe. N-am să le uit cât voi trăi.

— După ce v-ați luat țiğările ați coborât imediat?

— Am mai întârziat puțin. Câteva minute. Dar am rămas în camera mea. Doar nu vă închipuiți că am obiceiul să ascult pe la ușile vecinilor?

— Dumneavoastră susțineți că ați rămas înăuntru, adică în vilă, câteva minute, iar tovarășul Matache a apreciat că s-au scurs zece minute. Care este adevărul?

— Nu știu. Nu m-am uitat la ceas. S-ar putea să aibă dreptate dânsul.

— În acest caz, zece minute mi se par cam exagerate pentru urcatul și coborâtul unui etaj, chiar când este vorba de o persoană suferindă care se folosește de baston.

Doina stinse țigara, își privi mâinile cu degete lungi și subțiri fără să le poată stăpâni tremurul, oftă și lăsă capul în piept.

Maiorul se apropie de ea, insistând:

— Poate ați observat ceva care pentru noi are o deosebită importanță. N-aveți dreptul să ascundeți ce anume ați sesizat, sau ce anume v-a înfricoșat. Vă vom apăra... Vă garantăm că nu vi se va întâmpla niciun rău!

— Nu știu... Nu știu nimic! Îl întrerupse ca cu voce șoptită, acoperindu-și fața palidă cu palmele. Vă rog să-mi dați permisiunea să plec de aici. Vreau să mă întorc acasă.

Alexe se aplecă spre ea și-i vorbi stăruitor, privind-o în ochi:

— Vă veți întoarce. De ce vă temeți, domnișoară Stamate? V-a amenințat cineva?

— Nu... nimeni... Am o stare de neliniște permanentă, o senzație îngrozitoare de frică, parcă mă simt paralizată. Trebuie să mă lăsați să plec acasă! Sunt bolnavă! Înainte de a veni aici am fost internată la un spital de boli nervoase. Am suferit de astenie și cred că nu sunt vindecată definitiv, nu reușesc să dorm destul și nu mai am chef, orice s-ar întâmpla, să uzez de somnifere. Nu mai pot să trăiesc nici măcar o clipă în vila asta, înconjurată de atâtea mistere, într-o tensiune continuă. E oribil... Vă rog să-mi dați un pahar cu apă.

Locotenentul îi satisfăcu dorința imediat iar ea scoase din geantă o cutie cu medicamente din care deșertă în palmă o pastilă. O examinează câteva secunde, cu scârbă, pe urmă o înghiți cu o strâmbătură și bău toată apa din pahar.

— Am luat un Napoton, sper să mă liniștească. N-am dormit toată noaptea, m-au chinuit coșmarurile. În felul ăsta nu mai pot să rezist mult timp. Am să fiu dusă la spital în cămașa de forță.

Aprinse altă țigară, cu gesturi ceva mai sacadate și trase cu sete câteva fumuri, apoi rămase nemișcată, parcă în transă. Părea o statuie de ceară. Locotenentul vru să spună ceva dar Alexe îi făcu semn să tacă. Ea ședea cu o mână proptită în măciulia bastonului și privea în podea, fără să vadă nimic. Începu să vorbească, în șoaptă, cu glas și mai subțire decât de obicei, dar cu o notă de fermitate:

— Fie... Am să vă relatez totul. Poate dumneavoastră veți găsi o explicație. M-am întors de la plajă pentru a-mi lua țigările. Nu

știu cât era ceasul. M-am uitat o singură dată la el, dar stătuse și atunci mi-am adus aminte că uitasem să-l întorc de dimineață. Am scurtat drumul luând-o direct peste câmp. Eram puțin cam obosită, aveam o ușoară senzație de amețeală, dar asta se datora probabil și faptului că șezusem în plin soare. Domnul Matache era întins pe un șezlong în mijlocul curții iar pe îngrijitoare am zărit-o în treacăt, aici, în bucătărie. Fereastra era deschisă iar ea ședea aplecată deasupra sobei. Am intrat în hol și am rămas câteva clipe rezemată de tocul ușii pentru a mă odihni. Mi-am adus aminte că trecând prin curte văzusem cum se mișcă faldurile perdelelor în camera domnului Necula. E singura persoană cu care pot să mă laud că m-am împrietenit încă din primul ceas al sosirii mele aici. Un bărbat foarte manierat și extrem de distins... Mă simțeam mai aproape de el poate și din pricina nenumăratelor partide de șah jucate împreună. M-am hotărât brusc să nu mai urc până la mine ci să bat la ușa lui, să-l rog să-mi împrumute câteva țigări. Fumează tot Specialitate... Vi se pare anormală purtarea mea?

— Nu! Nu mi se pare de loc, răspunse maiorul cu seriozitate.

— Am ciocănit ușor, apoi, neauzind vreun răspuns, ceva mai tare. De fapt mi se păruse că aud un zgomot imperceptibil, ca și când cineva ar fi împins un scaun pe parchet, cu prudență. Din simplă curiozitate, o curiozitate feminină, prostească, mi-am zis să văd ce se întâmplă acolo, în camera domnului Necula...

Se întrerupse scuturată de un fior, își strânse șalul împrejurul umerilor și reluă cu un ton din ce în ce mai emoționat:

— Da... Am apăsat pe clanță și am intrat, ușa nu era încuiată. Ar fi fost mai înțelept, desigur, să-mi stăpânesc curiozitatea mea stupidă și să urc la mine, fără să mai trec pe la domnul Necula. În sfârșit... Încăperea era aproape cufundată în întuneric și asta m-a șocat în primul rând. Spun, *aproape* cufundată în întuneric,

Întrucât exista totuși o lumină palidă, stranie, ce venea de la lampa de noapte așezată într-un colț, direct pe covor, acoperită cu hârtie albastră. Și întreaga cameră era complet neagră, poate nu mă credeți, dar vă jur că așa era. Și părea imensă, dispăruseră cu desăvârșire și patul, și masa și scaunele, și parcă nici pereții nu mai existau. Am încremenit în pragul ușii, simțeam că mă sufoc, aveam ciudata senzație că mă prăbușesc cu o viteză amețitoare într-o prăpastie fără fund. Am ridicat mâna spre comutator, am apăsât pe el, dar lumina din plafon nu s-a aprins. Nu-mi dau seama câte minute am rămas neclintită, paralizată, cu respirația gâfâindă. De teamă, abia mai îndrăzneam să respir. În încăpere plutea un miros persistent de tutun. Părea că cineva părăsise locul în cea mai mare grabă numai cu o clipă înaintea venirii mele. Și pe neașteptate, urechile mele distinseră un șuierat vag. Aproape imperceptibil, asemănător cu oftatul unui om în agonie, însoțit de foșnetul mătăsos al unei haine. Da, în această privință nu poate exista nicio îndoială, am auzit clar aceste zgomote... Am un auz deosebit de fin. Am întors capul într-acolo, adică în colțul din stânga mea și am întrezărit timp de câteva secunde un braț descărn timeric, plutind în aer. Am făcut în mod automat un pas înapoi și am trântit ușa cu putere. Nici nu am știut când am ajuns pe scări și pe urmă încet-încet m-am târât împleticindu-mă în camera mea. Mi-am făcut la repezeală un nescafe cu apă rece, am fumat o țigară doar pe jumătate, pentru a mă liniști și am ieșit în curte. În trecere pe lângă ușa Evelinei, nu am mai auzit nimic. Asta este tot ceea ce mi s-a întâmplat, mai mult nu știu absolut nimic.

— N-ați povestit nimănui această întâmplare? Întrebă maiorul care ascultase relatarea ei cu interes crescând.

— Când am pășit în curte am avut intenția să mă adresez îngrijitoarei dar în ultimul moment am renunțat. M-am jenat,

eram sigură că va râde de mine, că mă va considera o mitomană, o exaltată... Și, într-un fel, senzația aceea de spaimă începuse să se atenueze. În curte m-a întâmpinat lumina binefăcătoare a soarelui, șuieratul unui tren în depărtare, ciripitul păsărilor, figura surâzătoare a domnului Matache... m-am trezit la realitate, eram gata să accept că imaginația a luat-o razna bătându-și joc de mine...

— N-ați discutat nici cu tovarășul Necula?

— N-am avut destul curaj... M-am reîntors de pe malul Oltului la prânz și atunci am aflat ce se întâmplase. N-am îndrăznit să-l întreb nimic. Toată noaptea am fost obsedată de gândul că s-ar putea să existe o legătură oarecare între ceea ce am văzut eu în camera domnului Necula și... și asasinat...

— Este numai o impresie sau vă bazați pe ceva când afirmați acest lucru? Ce spuneți?

— Domnul Necula pare schimbat, are altă atitudine față de mine.

— Adică?

— Mă privește cu interes, îmi pândește fiecare gest, stă lângă mine de câte ori ies din cameră. Astăzi, când mergeam la cantină, mi-a spus că mă socotește un medium excepțional, că are nevoie de o parteneră pentru un program pe care-l pregătește de ani de zile și m-a rugat foarte stăruitor să-l ajut la una din noile sale experiențe. Se înțelege de la sine, n-am acceptat, mi-e groază, nici nu vreau să aud de așa ceva. Îmi pare bine că v-am mărturisit tot ce aveam pe suflet, acum mă simt mai liniștită... am scăpat de o povară...

— Într-una din seri v-am văzut vorbind prietenește cu Evelina Măruță. Ce impresie v-a făcut?

— Ah! Da... Am stat de vorbă cu ea până după miezul nopții, eram numai noi două în hol, ceilalți se duseseră la culcare mai

devreme. Părea preocupată de un gând anume. Se plimba de la un capăt la altul al holului, uneori eram nevoită să ridic tonul pentru a mă face înțeleasă. Mai mult vorbeam eu. N-am discutat decât lucruri banale, despre vreme, despre modă. Țin minte că la un moment dat s-a oprit în fața peretelui pe care sunt agățate cele două reproduceri după Luchian și a ciocănit cu degetele în lambriurile de sub ele. Dacă i-ați fi văzut expresia! Ochii i se dilataseră, obrații îi erau contractați și un tic nervos îi agita colțul drept al buzelor. Cred că uitase de prezența mea. Am răs. Am întrebat-o dacă nu cumva caută niscaiva comori. A tresărit puternic, obrazul i-a pălit și m-a privit pe sub sprâncene, încruntată, de parcă aș fi insultat-o. I-am povestit că gestul ei mi-a adus aminte de un film de aventuri în care se descoperă o statueta de aur în subterana unui castel medieval. Auzind explicația s-a mai liniștit puțin. Înainte de a urca scările mi-a pus o întrebare care pur și simplu m-a derutat. Abia acum, după moartea sa, mă gândesc cât de bizară i-a fost purtarea.

— Ce întrebare? insistă Alexe observându-i ezitarea.

— Voia să știe cum aș proceda eu dacă aș fi nevoită să ascund niște obiecte în incinta vilei sau în împrejurimi, și aș avea la dispoziție cel mult un sfert de ceas. I-am răspuns că se găsesc o mulțime cotloane unde pot fi ascunse niște obiecte dar că totul depinde de volumul obiectelor. A înălțat din umeri și mi-a urat noapte bună. Ne-am despărțit pe culoarul etajului, în fața ușii mele.

Scutură scrumul țigării cu grijă în scrumieră, oftă și continuă cu glasul ei de tremolo:

— Ar fi trebuit să reflectez serios la anumite detalii pe care le-am înregistrat în mod mecanic și care abia în prezent îmi revin în memorie și mi se par ieșite din comun. De pildă, a doua zi după sosirea Evelinei, înainte de prânz, eu am intrat din greșeală, fiind

distrată, în camera ei. Ședea la masă cu o coală de hârtie în față, ținea o riglă gradată în mână și examina o agendă cu atâta concentrare, încât nici nu m-a auzit când am trecut pragul. Părea absorbită în întregime de o muncă extrem de importantă. A tresărit când și-a dat seama, în sfârșit, că este deranjată. Am cerut scuzele de rigoare dar ea n-a răspuns, își încleștase buzele și se uita la mine de parcă ar fi dat ochii cu o fantomă. Obrazul îi semăna cu o mască, ce exprima spaima și uimirea în același timp. Apoi a acoperit brusc agenda, cu ambele palme. M-am scuzat din nou și m-am retras în grabă. După cum v-am povestit, sufăr de insomnii... Aproape în fiecare noapte am ieșit pe terasa de la etaj și am stat pe șezlong fumând. Și de fiecare dată o vedeam pe Evelina întorcându-se din oraș târziu, pe la orele două sau trei noaptea.

— Era singură?

— Da! Nu era însoțită de nimeni. De două ori însă, a fost urmărită de cineva. Firește, din pricina întunerului nu mi-am putut da seama cu precizie care este identitatea urmăritorului, dar am vaga impresie...

Se uită nemulțumită la locotenent care tocmai se pregătea să noteze ceva și reluă repede:

— Nu sunt chiar atât de sigură și n-aș vrea să considerați cuvintele mele drept o mărturie. Mi s-a părut că prima oară o urmărea domnul Matache iar în altă noapte se ținea după ea Danciu. Cum vă spuneam, era beznă și nu pot afirma cu certitudine despre cine este vorba, dar după mers i-am bănuit pe cei doi rivali.

— Rivali? se miră Alexe. Cum ați ajuns la această concluzie?

— Ei!... Doar ați observat și dumneavoastră... mă rog... părerea mea este că nu s-au certat din cauza partidei de table ci pentru că fiecare din ei căuta să obțină favorurile Evelinei. Se împiedicau

reciproc. Se tachinau unul pe celălalt, până când a izbucnit scandalul la care ați asistat, de fapt, și dumneavoastră. Dar nu asta voiam să subliniez. Ceea ce m-a mirat era prudența Evelinei când se apropia de vilă. Evita întotdeauna aleea presărată cu pietriș, mergea pe marginea ei. Pe iarbă și, din când în când, se oprea pentru a se uita în spate, sau la ferestrele vilei, ca și când ar fi dorit să se asigure că nu este urmărită sau surprinsă de cineva.

Își privi mâinile mici și albe, cu mirare, le încrucișă iarăși pe măciulia bastonului și strigă spre maior:

— Eu n-am absolut niciun amestec în crima asta odioasă. Vă rog să mă lăsați să plec acasă. Nu mai pot să rezist. Mi-e peste putință!

— S-ar putea să mai avem nevoie de prezența dumneavoastră. Ar fi nu numai neplăcut, dar și obositor să vă deplasați din nou din Constanța până aici. Vă mulțumim pentru informații. Aveți un spirit de observație foarte dezvoltat, încheie maiorul cu intenția de a o flata.

Spre surprinderea lui Crăciun, care se aștepta să o audă protestând împotriva faptului că nu avea voie să părăsească orașul, ea roși, emoționată de ultima frază a maiorului, apoi se ridică încet de pe scaun și porni către ușă. Înainte de a ieși, se întoarse pe jumătate, ridică bastonul și indică locul de unde fusese furată arma crimei.

— Când l-ați văzut? întrebă locotenentul.

— La câteva ore după ce tovarășul Alexe a plecat în excursie. Aveam treabă cu îngrijitoarea, venisem să-i cer un fier de călcat. Tocmai mătura în camera asta. Atunci am zărit și cuțitul atârnat pe perete iar acum m-a frapat lipsa lui. Sunteți siguri că o femeie putea să mânuiască o asemenea armă, atât de incomodă?

— De ce nu?

— Bine, dar femeile n-au forța necesară să... Conform statisticilor, în cele mai numeroase cazuri ele întrebuințează otrăvurile când vor să...

Tăcu brusc, remarcând atenția cu care o priveau cei doi anchetatori. Se întoarse către ușă, cu mișcări aferate, și ieși mai gârbovită de cum intrase.

Capitolul 8

— Ce mai aiureală! izbucni locotenentul. Îți vine pur și simplu să te dai cu capul de pereți, nu altceva. Hm!... Era gata-gata, la un moment dat, să mă impresioneze cu poveștile ei lugubre, atât de convingătoare părea. Se vede că a fost internată la un spital de boli nervoase. Auzi vorbă! Vrea să ne bage în cap că a zărit în camera lui Necula „un braț descărnat, eteric”. Și, pe deasupra „plutind în aer”...

— Cine știe... murmură Alexe dus pe gânduri. Oricum, nu putem pune la îndoială că are o sensibilitate ascuțită la maximum.

— E prea sensibilă din cauza nervilor ei zdruncinați. Nu pot să accept atât de lesne balivernele ei. Are halucinații Și, pe deasupra, se mai consideră și detectivă. N-aveți impresia că a citit prea multe romane polițiste?

— Ne vom lămuri în curând dacă a spus adevărul sau nu. Sunt curios să aud explicațiile lui Necula. În cazul unei negări îl vom confrunta cu Doina.

— Îl chem numaidecât. Apropo, sugestia ei în legătură cu arma folosită de ucigaș mi se pare, totuși, interesantă, chiar demnă de luat în considerație. Credeți că o femeie avea putere să mânuiască pumnalul acela?

— E posibil. Doar ai văzut arma. Un cuțit de vânătoare, ascuțit ca un brici și greu. Era periculos chiar și în mâna unui copil, mai ales dacă avea oarecari cunoștințe de anatomie.

— Printre locatarii Garofiței avem o farmacistă care se poate să aibă destule cunoștințe în domeniul anatomici, spuse Crăciun cu jumătate glas. Mă duc să-l chem pe Necula.

— Nu este nevoie să te duci, vine și neanunțat, spuse Alexe contrariat, apropiindu-se de fereastră. Se îndreaptă spre noi.

Într-adevăr, peste câteva momente, se auziră niște ciocănituri ferme în ușă și, înainte de a apuca vreunul din ei să răspundă, în încăpere își făcu apariția Necula Dumitru. În ciuda părului încărunțit și a tenului măsliniu brăzdat de cute adânci, se deplasa cu agilitate, fără gesturi de prisos, părea un atlet care se pregătește să ia startul într-o cursă de viteză. Era îmbrăcat într-un costum negru impecabil, care îl făcea să pară mai înalt și mai uscățiv decât în realitate, din buzunarul de la piept ieșea la iveală marginea unei batiste imaculate, iar sub gulerul cămășii avea un papion de mătase neagră, care lucea stins de câte ori se mișca. Se înclină sprinten în fața celor doi anchetatori și rămase în picioare, cu capul plecat înainte, într-o atitudine de pândă și de așteptare respectuoasă. Alexe îi făcu semn să ia loc, apoi îl întrebă:

— De ce v-ați grăbit să veniți, domnule Necula?

— Eram sigur că mă veți chema...

Își frecă palmele lungi deasupra mesei, își dresă vocea și continuă:

— Nu numai pentru faptul că eram ultimul dintre locatari care n-a fost reaudiat, dar și fiindcă adineauri a ieșit de aici duduia

Stamate. Eram obligat să vin imediat. Cu cât voi lămuri mai repede o anumită chestiune, cu atât va fi mai bine pentru mine... și pentru cazul pe care îl cercetați. Îmi cer iertare și totodată sunt gata să suport consecințele purtării mele nesăbuite de ieri. În definitiv, vă rog să mă credeți, scopul meu a fost să văd cum reacționează duduia Doina. O încercare nevinovată și nimic mai mult. N-aveam de unde să știu că în aceeași dimineață se pune la cale asasinarea unei colocatare. De altfel, sunt în stare să declar cu exactitate tot ce am făcut în cursul dimineții de ieri.

— Până la ce oră ați rămas în vilă?

— După ceasul meu era nouă fără cinci minute. Am încuiat camera, am lăsat cheia la tabloul de la intrare, apoi am părăsit vila ieșind pe poarta din spate, cea care dă spre malul râului. Nu se poate să nu mă fi zărit nimeni. După câte îmi amintesc, treceau pe acolo o mulțime de copii, însoțiți de niște profesori. Doi dintre copii au rămas în urma grupului. Se fugăreau și țipau cât îi ținea gura. Unul din ei s-a împiedicat și a căzut la picioarele mele. Se lovise la genunchi și a trebuit să-l ridic și să-l liniștesc, până a sosit un pedagog căruia i l-am dat în primire. Va recunoaște, nici nu mă îndoiesc de asta, că eu am fost cel care a trecut pe acolo.

— Este adevărat, aprobă locotenentul. Dar când am discutat cu dumneavoastră prima dată, ați afirmat că v-ați petrecut dimineața în restaurantul Apuseni cu o prietenă. La ce oră trebuia să vă întâlniți cu dânsa?

— La nouă.

— Atunci ar fi fost mult mai normal, pentru a nu întârzia la întâlnire, să ieșiți pe poarta principală. La restaurantul Apuseni se poate ajunge cu un avans de zece minute dacă o luați pe drumul din fața vilei. Pe cărarea de pe malul Oltului trebuie străbătut mai întâi tot cartierul Izvor. Nu sunteți de aceeași părere?

— Ba da, dar mă tem că s-a produs o mică neînțelegere. Ieri m-ați întrebat cum mi-am petrecut timpul și v-am spus: la restaurantul Apuseni. Se cuvine însă să fac o precizare. Nu m-am dus direct la restaurant deoarece hotărâsem să ne întâlnim lângă chioșcul de răcoritoare, pe strada Kogălniceanu, din cartierul Izvor. Din fericire, un cunoscut m-a văzut acolo și la nevoie ar putea să depună mărturie. Am ajuns la vreme în fața chioșcului, adică la orele nouă și un sfert, și am mai așteptat puțin până a venit și prietena mea.

— Cum se numește și care este adresa ei?

— Vă spun imediat, n-am de gând să fac un secret din întâlnirea asta. Se numește Olga Ionescu. În prezent locuiește la o gazdă, pe strada Kogălniceanu, la numărul 18. Dacă doriți, vă dau și adresa ei din București, stă în același bloc cu mine, în Drumul Taberei. O cunosc de mai multă vreme. Am zărit-o întâmplător aici, vineri dimineața. M-am bucurat, a fost o surpriză plăcută, nu știam că intenționa să-și petreacă vacanța în stațiunea asta. Pe scurt, ne dădusem întâlnire în fața chioșcului. După sosirea mea, s-a produs un mic incident la care am asistat fără voie. Doi tineri, nu știu ce aveau de împărțit, s-au luat la bătaie în mijlocul străzii și într-o clipită s-au adunat în jurul lor o grămadă de curioși, printre care se număra și frizerul la care mă tund eu de câte ori vin în această localitate. Am stat de vorbă cu el un minut sau două, până a apărut doamna Ionescu, pe urmă am pornit cu ea agale spre centrul orașului. Ne-am plimbat pe bulevard iar pe la orele zece și jumătate am intrat la restaurant. În felul acesta mi-am petrecut dimineața.

Alexe notă ceva în carnețel, rămase câteva clipe cu stiloul ridicat, îndreptat spre pieptul prestidigitatorului, mormăi ceva care nu se înțelegea apoi înălță din umeri și își reluă locul de lângă

fereastră. Părea tulburat și în același timp nemulțumit. Crăciun continuă audierea:

— Domnișoara Stamate susține că a intrat în camera dumneavoastră în jurul orei nouă. Nu vă aflați acolo, iar ușa era descuiată. Ne-a relatat câteva „detalii” în legătură cu care sunteți dator să ne dați o explicație.

— Chiar la acest lucru mă gândeam și eu, ripostă Necula oarecum intimidat de tonul aspru cu care locotenentul pronunțase ultima frază.

Suspină, mâhnit, își feri ochii de privirea locotenentului dar în secunda următoare păru să-și dea seama că atitudinea lui poate fi interpretată greșit și cu un efort extraordinar își recăpătă întreaga stăpânire de sine. Figura îi deveni o mască de nepătruns, imobilă și rece. Începu să vorbească rar, cu voce seacă, aproape impersonală:

— Spre deosebire de ceilalți vecini din vilă, eu n-am venit aici numai cu intenția să petrec un concediu obișnuit, adică să mă odihnesc sau să mă distrez. Nu! Am venit cu gândul să și lucrez, să pun la punct un nou program de iluzionism, mai precis spus, o anume parte a programului, și tocmai despre asta am să vorbesc acum. După cum știți, sunt prestidigitator sau iluzionist, mă rog, cum doriți să-i ziceți, în definitiv totuna este. Așadar, scopul meu a fost să repet asiduu și totodată să perfecționez o nouă experiență...

Zâmbi ușor, privindu-i pe rând pe cei doi anchetatori, își mângâie barba încetișor, apoi întreabă pe neașteptate:

— Ați auzit de Cabinetul Negru?

Alexe făcu o figură nedumerită iar Crăciun încruntă sprâncenele și își stăpâni o mișcare de nerăbdare, iritat de intonația condescendentă din glasul lui Necula.

— De fapt, este și normal ca persoanele neavizate să nu fi auzit de așa ceva. În profesia noastră, a prestidigitatorilor, există o anumită categorie de iluzii care sunt denumite „marile trucuri”. Aș putea să enumăr câteva: oglinda magică, zâna florilor, circularul morții, casa Daga, Astra și altele. Dintre aceste trucuri face parte și așa-numitul Cabinet Negru, pe care îl voi include în noul program. Duminică dimineața, când a intrat la mine duduia Stamate, lucram tocmai la perfecționarea părții finale a programului. Nu m-am putut stăpâni, m-am gândit că este momentul propice pentru verificarea efectului acestei iluzii. Duduia Stamate apărea la timp și era foarte nimerită, o știam deosebit de sensibilă și la fel de inteligentă. Experiența a fost fructuoasă, a depășit toate speranțele mele, în schimb, fără să intenționez, am fost pus într-o situație delicată, pe care, din păcate, am prelungit-o mai mult decât era necesar...

— Vă rog să fiți mai explicit, îi ceru Crăciun.

— Mai întâi să vă dau unele amănunte despre Cabinetul Negru, replică Necula, imperturbabil. Acest cabinet nu este altceva decât o încăpere oarecare preparată în prealabil, de pildă scena, sau în cazul de care discutăm camera mea situată la parterul vilei Garofița, deci o încăpere cufundată în întuneric, ai cărei pereți sunt complet acoperiți cu catifea neagră. Probabil vă aduceți aminte, tovarășe Alexe, într-o dimineață am ieșit împreună în oraș și ne-am despărțit în centru.

— Îmi amintesc, zise maiorul.

— Dumneavoastră v-ați văzut de treburile iar eu am intrat într-un magazin de textile. Am cumpărat, stofa neagră de care aveam nevoie pentru noua mea experiență. Am lucrat în fiecare zi. Mi-am făcut mai întâi niște schițe.

— Ce fel de schițe? întrebă locotenentul.

— Planul camerei. Apoi am construit o scenă în miniatură, întocmai cum procedează scenografii când prezintă proiectul unui decor. N-am vorbit nimănui despre munca mea, am evitat confidențele, voiam ca la sfârșitul concediului să pregătesc o mică surpriză vecinilor. Vă amintiți, într-una din seri doamna Ghețea a insistat să-i arăt câteva „scamatorii”. Atunci mi-a venit ideea să dau un fel de reprezentație în vilă după ce termin punerea la punct a noului, truc. Urma să fie o repetiție cu public, o ultimă repetiție a noului meu program care se încheie cu Cabinetul Negru. În fond, trucul este destul de simplu... Însă efectul asupra spectatorilor este de-a dreptul uluitor. Probabil ați avut ocazia să vedeți o variantă a acestei scamatorii. Maestrul Iosefini³, de exemplu, făcea să dispară și să apară în văzul întregului public un cal alb „în carne și oase”. Calul era adus pe scena tapisată în negru, fiind acoperit cu o pânză albă sub care se găsea altă pânză neagră. Bineînțeles, spectatorii n-au cunoștință de existența pânzei negre. O iluminatie specială desăvârșește iluzia optică. După ce este ridicată pânza albă, calul devine invizibil. Duminică m-am sculat mai devreme ca de obicei, cu gândul să termin ultimele pregătiri, pentru a merge apoi la întâlnirea cu doamna Ionescu. Îmi închipuiam că voi pleca mai repede. Când am terminat, m-am uitat la ceas și abia în acel moment am sesizat că sunt gata să întârzii. Era aproape nouă.

— Știa cumva vreunul dintre locatari până la ce oră veți sta în vilă?

— Știau toți! Sâmbătă seara, domnul Matache a venit cu propunerea să facem o excursie în grup. Am spus față de toată lumea că la orele nouă trebuie să plec în oraș.

---

³ Aurel Iosif (n. 1916 – d. 1994), având nume de scenă Iosefini (ortografiat și Iozefini), a fost un iluzionist român. A fost timp de două decenii director al Circului de Stat din București. (n. hy.)

Alexe notă câteva cuvinte în carnețel, apoi îi făcu semn să povestească mai departe.

— Deci era aproape nouă când mă pregăteam să ies în oraș. Am ridicat un colț al perdelei și m-am uitat în curte. În clipa aceea intra pe poartă duduia Doina. Cred că a văzut mișcându-se perdeaua. Mi-am închipuit că s-ar putea să treacă pe la mine. Așa s-a și întâmplat. Am rămas îmbrăcat în mantia neagră, mi-am acoperit obrazul cu masca de catifea și am deșurubat becul din plafon. Când a bătut la ușă, eu mă aflam într-un colț al odăii. Ceea ce a urmat, v-a povestit probabil dânsa. Am scos una din mănuși, o mănușă mare, specială, care îmi acoperea mâna până la cot și am rămas numai cu mănușa albă. Astfel a apărut în aer un braț misterios, detașat de corp. Repetasem această mișcare de sute de ori în fața oglinzii... A trântit ușa – cred că era grozav de emoționată și chiar puțin speriată –, am auzit-o cum se depărtează în fugă. Am vrut să alerg după dânsa, dar m-am răzgândit, spunându-mi că voi avea destulă vreme pentru explicații când mă voi întoarce din oraș. Din nenorocire, n-am procedat prea înțelept. Dar n-aveam de unde să ghicesc că se pune la cale asasinarea Evelinei și că mai târziu va trebui să relatez unui anchetator ce s-a întâmplat în camera mea în realitate. Deci, mi-am schimbat hainele la iuțeală, am încuiat ușa și am depus cheia la tablou. Am ieșit pe poarta din spate. În felul acesta scurtam drumul, ajungeam mai repede în cartierul Izvor. La prânz, când m-am întors din oraș, am rămas cu gura căscată, pur și simplu nu-mi venea să cred că femeia aceea superbă fusese asasinată... După amiază am uitat să discut cu duduia Doina despre Cabinetul Negru, eram încă sub influența celor întâmplate de dimineață și abia astăzi mi-am dat seama că mă privește cu suspiciune. Pe scurt, am impresia că mă bănuiește amestecat în crima asta mârșavă.

— Erați dator, totuși, să vorbiți cu dânsa. Să-i explicați...

— Am ezitat... Acum îmi pare rău! Am să discut imediat. Vă promit că nu voi mai amâna.

— În orice caz, ați reușit s-o speriați. Gândiți-vă... Ce vă făceați dacă suferea de inimă și s-ar fi produs un șoc?

— Am să-i cer iertare.

— Înainte de venirea Doinei Stamate nu v-ați uitat de loc în curte?

— Absolut de loc. Eram absorbit de munca mea.

— Camera dumneavoastră este situată în apropierea scării principale. N-ați auzit pe nimeni urând?

— N-am băgat de seamă. Sunt aici de mai bine de două săptămâni și în intervalul acesta am avut destulă vreme să mă acomodez cu zgomotul pașilor celor care urcă sau coboară. În primele zile mă deranja, chiar aș fi vrut să schimb camera, dar acum m-am obișnuit.

— Fumați numai țigări Specialitate?

— Da. De ani de zile sunt țigările mele obișnuite. Tocmai discutam azi-dimineață cu duduia Stamate, dânsa se plângea că de sâmbătă n-a mai găsit la nicio tutungerie Specialitate. Fumează același fel de țigări. Eu cumpărasem vineri vreo zece pachete. I-am oferit imediat unul dar n-a vrut să primească, deși am stăruit... Probabil era încă sub impresia celor văzute ieri în camera mea.

— Câte zile mai rămâneți în localitate?

— Încă o săptămână. Intenționez să mă întorc la București sâmbătă seara, sau cel mai târziu duminică dimineața. Sper că până atunci se vor clarifica lucrurile iar asasinul va fi arestat. Aș mai sta aici cu plăcere dar pe la mijlocul săptămânii viitoare Circul de Stat începe un turneu în Ungaria și pe afiș este înscris și

numele meu. Ar fi păcat să ratez, o asemenea ocazie. Este prima mea deplasare în străinătate.

Se uită la ceas, părând surprins de poziția indicatoarelor, și continuă grăbit:

— Știți, am primit un aviz telefonic, din partea fratelui meu. Peste zece minute va trebui să vorbesc din holul vilei cu Craiova.

Se scotoci prin buzunare și scoase un aviz pe care îl întinse maiorului. Acesta înclină capul în semn de aprobare și spuse:

— Vă cred... vă puteți întoarce la vilă.

Necula se ridică sprinten, îi salută respectuos și ieși.

— Vasăzică am lămurit și enigmatică apariție a brațului detașat de corp conchise Alexe.

— Îl credeți?

— De ce nu! Ai altă părere?

— În orice caz, până la proba contrarie, eu încă îl socotesc un vinovat prezumtiv.

— Proba... proba, repetă Alexe enervat. Depinde ce înțelegi prin asta. Nu uita că noi suntem cei care trebuie să găsim probele.

— N-am uitat nicio clipă, spuse Crăciun uimit de iritarea maiorului. Mă gândeam însă că nu este exclus să existe o înțelegere între el și Stamate Doina. O complicitate...

În ochii maiorului se aprinse o licărire de interes. Se așeză pe scaunul părăsit de scamator și-l îndemnă pe locotenent:

— Continuă! Este o idee ispititoare.

— Singurele persoane care se aflau în mod cert în vilă la ora crimei și care de fapt nici n-au negat prezența lor acolo sunt ei

doi: Stamate și Necula. Ideea complicității nu mi se pare nicidecum hazardată, mai ales dacă observăm că alibiul lui Necula este susținut doar de declarația Doinei Stamate.

— Și viceversa, completă Alexe.

— Exact. Ca atare, încă nu avem dreptul să considerăm declarațiile lor niște adevăruri indiscutabile. Știm, de asemenea, că cineva, probabil asasinul, se găsea în camera victimei încă de la orele nouă fără un sfert. Poate presupunerea mea este riscantă, dar îmi închipui că Stamate s-a întors la vilă nu pentru țigări ci pentru a crea o „acoperire” complicelui ei, adică lui Necula, conform unui plan stabilit anterior. De la începutul anchetei a reieșit clar că infracțiunea a fost premeditată. Dar să revin la cele spuse mai înainte. Evelina a deschis fereastra și a rugat să i se aducă două cafele. Asasinul n-a avut posibilitatea să oprească acest gest. Și cine se găsea în vilă la acea oră?

— Pentru moment, să admitem că numai Necula.

— Cum pentru moment?

— Până nu stabilim cu exactitate în ce fel și-au petrecut timpul ceilalți, nu-i scoatem din cauză pe toți. Mă refer mai cu seamă la Ghețea și la Violeta Iacoban, ale căror alibiuri nu sunt confirmate de nimeni până în prezent. Să facem o scurtă recapitulare, lăsând la o parte, deocamdată, pe Doina Stamate și pe prestidigitator. Nevasta lui Ghețea deține un alibi inatacabil. A stat toată dimineața cu două persoane în a căror mărturie putem avea deplină încredere. Așadar, pe ea o eliminăm. Îngrijitoarea își vedea de treburile sale în bucătăria de alături.

— Ar fi ridicol s-o bănuim tocmai pe ea!

— Ridicol, neridicol, asta-i situația. Să nu neglijăm niciun aspect al problemei, oricât de absurd ni s-ar părea acest aspect la prima vedere. Dacă nu m-aș fi dus în excursie la Piatra Albă, ar fi

trebuit să dau și eu socoteală cum mi-am întrebuințat timpul. Nu! Nu râde! Vorbesc foarte serios...

Scoase un trabuc și se pregăti să-l aprindă. Se răzgândi în ultima clipă. Suflă în flacăra chibritului și mormăi înciudat:

— Am început din nou să fumez ca un turc. Dacă m-ar vedea colegii, ar avea de ce să râdă. Mai ales maiorul Irimescu... Nu poate suferi trabucurile. Astăzi am avut impresia, de câteva ori, că nici n-am plecat din București...

Înălță din umeri și privi cu încordare către locul de unde fusese luat cuțitul de vânătoare. Își dresе vocea și spuse:

— Vasăzică prezența tovarășei Mocanu în bucătărie a fost confirmată de Matache și de Doina. O înlăturăm și pe ea de pe lista suspectilor... Matache nu s-a mișcat de pe șezlongul din mijlocul curții. A fost văzut de îngrijitoare. În câmpul lui vizual intra și ușa garajului în care lucra Danciu. Niciunul dintre acești trei martori n-aveau posibilitatea să supravegheze intrarea din spatele vilei. Dar cei patru educatori care însoțeau grupul de copii de pe celălalt mal al râului au afirmat fără tăgadă că numai o singură persoană a ieșit pe porțiță, în jurul orelor 9. Adică Necula. Pe de altă parte, Doina Stamate se afla, de asemeni, în vilă la ora crimei. Iar Ghețea și Iacoban – deși nu au fost văzuți de nimeni intrând sau ieșind din vilă la ora indicată de medicul legist – nu posedă alibiuri. Nevasta lui Ghețea a putut să justifice cum și-a petrecut timpul în tot cursul dimineții. Reiese din cele spuse de mine că avem patru vinovați prezumtivi: Necula, Stamate, Ghețea și Iacoban. Ceilalți, conform cercetărilor de până acum, sunt în afara oricărор bănuiei.

Crăciun își aprinse o țigară și după ce trase un fum vorbi cu voce ușor iritată, parcă necăjit pe sine însuși:

— Ce ne facem cu acel personaj misterios care se afla în camera Evelinei? Ați uitat cafelele? Doar nu s-a făcut nevăzut?

Cum a izbutit să intre sau să iasă de acolo fără să fie observat de Matache și de îngrijitoare care vedeau mereu ușa principală, sau cei patru educatori care vedeau intrarea secundară?

— Se poate emite și ipoteza că Evelina Măruță avea stabilită o întâlnire cu viitorul asasin la o anumită oră și că tocmai din această pricină a cerut două cafele. Desigur, ea n-avea de unde să știe că cel pe care îl aștepta va atenta la viața ei... Și, în definitiv, de ce n-am accepta și ideea că Doina Stamate a mințit când a declarat că a auzit acea frază...

Se întrerupse și înălță iarăși din umeri. Pe fața lui se întinse o expresie de nemulțumire. Făcu cinci-șase pași, apoi se opri înaintea lui Crăciun și murmură dus pe gânduri:

— Totul pare absurd... Nimic nu se leagă... nimic. Mă întreb mereu dacă agenda aceea slinoasă reprezenta o miză atât de importantă încât pentru obținerea ei să se ajungă până la omor. Există, de asemeni, o sumedenie de elemente cărora nu le găsesc locul în perimetrul problemei: deplasările nocturne și furișate ale victimei, insomnia bruscă a majorității locatarilor, Ariton Scutaru, mutarea lui Danciu, refuzul lui Ghețea de a spune cum și-a petrecut timpul...

— În privința lui Ghețea, cred că ar fi fost necesar să procedăm mai energic.

— Depinde. Îl putem rechema să stăm de vorbă cu el oricând. După părerea mea el ne-a dat un ajutor furnizându-ne informații interesante despre viața victimei și despre unchiul ei. Putea foarte bine să nu pomenească de fosta lui familie.

— E posibil ca în cursul zilei de mâine să primim datele referitoare la fostul stăpân al vilei și la șoferul său.

— Cu cât le vom avea mai curând, cu atât va fi mai bine. Trebuie să existe un raport între Ariton Scutaru și moartea violentă a nepoatei sale. Din cele observate de mine însumi

Înainte de crimă și din declarațiile celorlalți, reiese clar că Evelina Măruță ținea enorm la afurisita aceea de agendă cenușie moștenită de la unchiul ei. Mă întreb ce rost a mai avut percheziționarea camerei Evelinei cu câteva zile înainte de asasinat. Oare cel care a intrat acolo nu și-a dat seama că Evelina păstra agenda în poșetă și că nu ieșea niciodată fără poșetă? Ce rost avea să riște să pătrundă în cameră? Putea fi surprins în orice moment.

— Dacă a înfruntat acest risc înseamnă că era obligat să procedeze astfel. Dar nu pentru a căuta agenda.

— Dar ce?

— Și dacă a luat totuși altceva? Un anume obiect sau document, iar Evelina n-a spus că-i lipsește tocmai pentru a nu da în vileag cine știe ce taină.

— Se poate... Dar cu nu accept presupunerea dumitale. Dacă s-ar fi întâmplat cum sugerezi dumneata, Evelina n-ar mai fi povestit nimic îngrijitoarei. Dar ea a făcut scandal, s-a plâns că cineva a pătruns în cameră profitând de absența ei. Toți aflaseră incidentul acesta. Iar cel care i-a răscolit lucrurile a lăsat și urme: dulapul deplasat cu doi centimetri spre ușă și fotoliul în mijlocul odăii. S-ar părea că cel care s-a furișat acolo săptămâna trecută este una și aceeași persoană cu asasinul. Oare nu cumva s-a efectuat un fel de repetiție generală a crimei? Dulapul și fotoliul se poate să fi fost urnite intenționat. După ce Evelina a reclamat îngrijitoarei pătrunderea cuiva în camera ei, mobila a fost aranjată la locul său inițial. Iar acum este din nou deplasată. Și acum, înseamnă *după crimă*. Înțelegi? Criminalul a făcut o greșală care poate să-i fie fatală. Noi trebuie să exploatăm această greșală. Să-mi lași cheia camerei. Am s-o mai cercetez încă o dată... Merg și eu în oraș. Mi s-au terminat țigările.

După ce ieșiră pe poartă, la câteva sute de metri de vilă, o ajunseră din urmă pe farmacistă și meraseră împreună până în fața hotelului Excelsior unde ea se despărți de ei spunându-le că are întâlnire cu Danciu. Era foarte veselă și volubilă, vorbea cu glas ascuțit și uneori se oprea brusc și izbucnea într-un hohot de râs răsunător care atrăgea atenția trecătorilor asupra ei. Se părea că uitase definitiv îngrijorarea de care fusese cuprinsă în timpul audierii și nu făcu nicio aluzie la moartea Evelinei Măruță.

Locotenentul se uită după ea, urmărindu-i mișcările suple, mersul elastic, și când dispăru în interiorul hotelului ridică brațele și spuse:

— Nu știu ce să mai cred... Adineaori am avut impresia că-și bate joc de noi... Sau joacă teatru, sau e...

— Nevinovată? Asta ai vrut să spui, nu? Vom lămuri în curând și problema alibiului ei.

Mai discutară câteva minute apoi își strânsesă mâinile și se despărțiră urmând să se revadă a doua zi de dimineață.

Maiorul își cumpără o cutie de trabucuri și câteva ziare. Era prea devreme pentru a se întoarce la vilă. Rătăci pe străzi, fără vreo țință precisă și când începu să se întunece intră la prima braserie ivită în cale. Comandă o sticlă de bere. După vreo cinci minute își făcu apariția în ușa localului familia Gheșea. Zărindu-l pe Alexe, Virgil avu o tresărire puternică și se aplecă spre nevastă-sa pentru a-i șopti ceva la ureche. Ea își mușcă buzele părând nemulțumită, apoi îl prinse de braț și îl împinse către o masă din celălalt capăt al sălii, nu însă înainte de a face o plecăciune și un semn amical spre maior care le răspunse cu un surâs.

Își bău berea și ieși din braserie constatând ușurarea lui Gheșea când îl văzu ridicându-se pentru a pleca.

Porni spre Garofița fără să se grăbească, cu mâinile în buzunare, gândindu-se mereu la zilele dinaintea crimei. Revedea în minte fiecare minut petrecut cu locatarii vilei, gesturile lor, înfățișarea lor, și era din ce în ce mai convins că soluția enigmei va fi găsită mult mai rapid dacă va reuși să desprindă dintr-o serie de întâmplări banale anumite fapte petrecute în zilele de dinaintea morții Eveliniei. Fu smuls din concentrarea sa de claxonul strident al unei mașini cu care se încrucișa și care îndată ce-l depăși, frână scurt. Întoarse capul, mirat.

Din mașină coborî locotenentul Crăciun, trântind portiera cu furie.

— Tovarășe maior, permiteți să raportez: A dispărut Danciu.

— După interogatoriu, a mai rămas vreo jumătate de oră în hol, pe urmă a plecat în oraș. Cel care avea ordin să-l supravegheze l-a văzut urcându-se într-un taxi. L-a urmărit, bineînțeles, cu ajutorul altei mașini. Părea că n-are vreo țintă precisă. S-a plimbat pe mai multe străzi mărginașe cu viteză redusă, aproximativ 20 de minute. Apoi, mașina în care se afla Danciu a luat-o spre centru și s-a oprit în spatele cinematografului Pacea tocmai când ieșeau de la film spectatorii. Câteva sute de oameni. Radiologul a coborât aproape din mers, a pătruns repede în mulțime și până să se dezmeticească omul nostru, s-a și făcut nevăzut. Parcă a intrat în pământ! E posibil să se fi strecurat în unul din imobilele dimprejurul cinematografului și pe urmă să fi ieșit pe o ușă de serviciu.

— Sper că ai discutat cu Violeta Iacoban. Avea întâlnire cu Danciu.

— Avea... Trebuia să-l întâlnească la orele 20 în holul hotelului Excelsior. L-a așteptat vreo zece minute apoi, văzând că nu mai apare, s-a adresat portarului. Acesta i-a spus că ultima dată l-a zărit la orele 17:30 când a ieșit din hotel. Adică, atunci când a

plecat spre Garofița, ceea ce corespunde și cu declarația celui care îl urmărea.

— Neplăcută situație! Îți dai seama... Trebuie să-l găsim neapărat. Să mi-l scoți de unde știi... Din pământ, din iarbă verde!

— Am și transmis semnalmentele lui la toate punctele de ieșire din oraș, precum și la celelalte circumscripții din țară.

— Să mă înștiințezi îndată ce vei primi vreun răspuns. Ducea vreun pachet sau alt bagaj cu el?

— Nimic. Valiza i-a rămas la hotel. Va fi căutat pretutindeni. Nu va reuși să se ascundă prea mult timp.

— Să se ascundă, zici? Din nefericire și această presupunere nu este fondată pe nimic real. Nici cel puțin nu știm dacă a fugit... Dacă nu cumva...

Se întrerupse înciudat și aruncă trabucul fumat numai pe jumătate, strivindu-l cu călcâiul. Fața lui bronzată, îngustă, devenise aproape palidă și în priviri îi lucea o flăcărare de mânie.

— Hm! Asta ne mai lipsea! Nu era de ajuns un asasinat... Acum ne-am trezit și cu o dispariție.

— Mă întreb ce rost are fuga lui. Modul cum a procedat pentru a se face nevăzut demonstrează că se știe supravegheat. Sau, bănuia... Probabil avea motive puternice să evite autoritățile.

— Ceva, totuși, nu merge...

— Ce anume? se miră locotenentul.

— Încă nu-mi dau seama. Dispariția lui mi se pare absurdă, cu totul riscantă din moment ce nu se știe acuzat de crimă. Atunci de ce a fugit? Și un copil poate realiza faptul că purtându-se astfel devine dintr-o dată suspectul nr. 1. Se temea oare de cineva și a vrut să se pună la adăpost? Nu cumva a fost atras într-o cursă? Sau avea întâlnire cu o anume persoană despre care noi nu trebuia să aflăm cu niciun preț? Prea multe întrebări... Uneori

am senzația că ne-am transformat în niște spectatori neputincioși, inerți, care asistă la desfășurarea unei farse de prost gust fără să poată interveni cu nimic... Dacă primești vreo știre în legătură cu radiologul mă anunți imediat, indiferent de oră. Minutele au devenit atât de prețioase încât nu ne mai putem permite nicio clipă de răgaz. În seara asta am să mai cercetez încă o dată locul crimei. Ne vedem mâine dimineață. Dacă între timp nu se va întâmpla altceva, bineînțeles...

Capitolul 9

Se apropia miezul nopții. În ceașca mare mai rămăsese puțină cafea pe care Alexe o sorbi până la ultima picătură. Mâna i se întinse automat către cutia cu trabucuri, apoi degetele se crispară și se retraseră încet, cu un gest de silă. Fumase prea mult.

Rezemă din nou de ceașcă fotografia de mărimea unei cărți poștale care reprezenta o vedere de ansamblu a camerei victimei, o privi cu încordare până ce simți zbaterea pleoapelor. De fapt, nici nu mai era nevoie să se uite la ea. Învățase pe dinafară absolut toate detaliile, îi era de ajuns să închidă ochii și brusc îi apărea în gând imaginea locului crimei cu toate amănuntele sale.

După ultima discuție cu locotenentul Crăciun, se întorsese la vilă într-o dispoziție cât se poate de proastă și numai bunăvoința stăruitoare a mătușii Filofteia, care îl îndemna mereu să mănânce ceva, reușise să-i alunge treptat îngrijorarea.

Băgă fotografia în buzunar și trecu prin holul vilei. În afară de Doina, care sta și citea pe bancheta de lângă masa de șah, ceilalți locatari erau plecați în oraș. Urcase pentru a doua oară în camera victimei și șezuse nemișcat, fumând fără întrerupere, proptit de

tocul ușii. După o jumătate de oră revenise în clădirea anexă fără a reuși să descopere vreun indiciu revelator.

Își frecă pleoapele obosite și îndepărtă scârbit scrumiera plină vârf. Fumul gros, albastrui, plutea în rotocoale deasupra mesei și se scurgea lent către fereastra deschisă. Locatarii Garofiței se întorseseră din oraș, rând pe rând, și acum, cu excepția lămpilor din hol, toate celelalte lumini erau stinse și doar strălucirea rece a lunii se revărsa peste curtea întunecată și peste contururile albe ale vilei.

Vru să se culce dar simți că nu va adormi imediat din pricina cafelei. Stătu câteva clipe în prag, pe urmă străbătu curtea și urcă treptele verandei. Un câine jigărit, apărut nu se știe de unde, dădea târcoale garajului. Pocni din degete și fluieră ușor pentru a-l ademini, dar câinele după ce dădu de câteva ori din coadă o tuli în direcția porții și se făcu nevăzut. Își aminti de noaptea când fusese trezit de ivirea neașteptată a Evelinei Măruță și de convorbirea ei cu Ghețea. Fusese convinsă că cineva din vilă o urmărise. Dar cine? Matache sosise la puțin timp după ea iar Violeta în zorii zilei. Care din ei? De altfel, nu era de loc exclus ca în noaptea aceea să fi ieșit „la plimbare” și alți locatari...

Dinspre, malul râului bătea un vânt rece și subțire. Intră în hol cu speranța că va găsi pe cineva cu care să stea de vorbă până îl va apuca somnul. Acum îi părea rău că băuse cafeaua chiar înainte de culcare. Lămpile erau aprinse și mirosea îngrozitor a fum de țigară. O zări pe Stamate citind o carte la masa de șah. Avea fața palidă și umerii firavi îi erau înveliți cu un șal gros de lână. Ezită o clipă, înainte de a se apropia de ea, temându-se de o discuție plicticoasă, dar fu prea târziu să se mai retragă căci ea ridică privirile și-i surâse cu amabilitate.

— Îmi pare bine că vă văd, îl întâmpină ea. Mă simțeam prea singură și somnul mă ocolește cu încăpățănare.

Își rezemă coatele de masă pentru a-și stăpâni tremurul mâinilor și continuă înfrigurată:

— Sunt îngrozită... Când trec prin fața camerei unde a fost ucisă biata Evelina...

— Dar nu există niciun pericol! o liniști Alexe așezându-se pe scaunul din cealaltă parte a mesei. Camera moartei este încuiată și sigilată. Nu trebuie să vă fie teamă.

— Oh! Am senzația că dintr-un moment într-altul iese cineva de acolo și se repede la mine. Îmi închipui cât de ridicolă vă par...

— Doar n-aveți de gând să stați toată noaptea în hol?

— Nici vorbă! Când mi se va face somn voi merge la domnișoara Violeta. Ne-am înțeles să dormim împreună.

— Da... E o soluție... aprobă Alexe abia stăpânindu-se să nu zâmbească. Oricum, veți scăpa de singurătate.

— Nu-i așa? A fost foarte drăguță. De altfel, sunt gata să fac prinsoare că ceilalți s-au baricadat în camere. Poate ar fi fost mai nimerit să urmez exemplul domnului Danciu și să mă mut și eu la hotel. Apropo, ce spuneți de cele întâmplare domnișoarei Iacoban?

— Ce a pățit?

— Cum? Nu știți? Mi-a povestit când s-a întors din oraș... Trebuia să se vadă astă-seară la ora opt cu domnul Danciu, în holul hotelului. A făcut-o să aștepte ca o caraghioasă. Avea impresia că e om serios. Nici nu vrea să mai audă de el!

— Probabil a fost reținut în altă parte, sugeră maiorul.

— Se poate...

Peste vreo zece minute se despărțiră, urându-și noapte bună. Alexe o asigură încă o dată că poate să doarmă liniștită și o urmări cu privirile cum urca scările. Pășea încet, parcă ostenită, se sprijinea în baston și își potrivea mereu șalul în jurul umerilor.

Se trezi târziu, după orele nouă, mănca la repezeală și o întrebă pe mătușa Filofteia dacă n-a fost căutat de locotenentul Crăciun. Nu, nu fusese căutat de nimeni. Îngrijorat de tăcerea locotenentului, bănuind că Danciu încă nu fusese găsit, vru mai întâi să dea un telefon apoi își spuse că va fi mai bine să plece el însuși la miliție.

Necula discuta cu farmacistul pe verandă, iar în curte, așezați pe o pătură, Ghețea și Doina jucau table în plin soare. Zornăitul zarurilor îi răsună în urechi până dincolo de poartă.

Crăciun era tras la față și sub ochi avea pungi mari. Părea că nu dormise toată noaptea. Vorbea la telefon, repetând de câte trei ori cuvântul „Da”, încet, cu voce răgușită. Întrerupse convorbirea câteva clipe pentru a-l invita să ia loc pe unul din scaunele incomode din fața biroului. Alexe îi făcu semn să termine și trecu lângă fereastra deschisă. Privi absent strada însorită, teii care începeau să pălească și ornamentele pretențioase de pe fațada hotelului Excelsior. Glasul locotenentului îl trezi din visare.

— N-am dormit decât două ore... La un moment dat am fost informați că un cetățean ale cărui semnalmente corespund cu cele ale lui Danciu ar fi fost văzut puțin după orele 19 pe o stradă din apropierea Oltului. Nu l-am găsit. De un lucru putem fi siguri: n-a părăsit orașul. Au fost controlate toate mijloacele de transport. Și, bineînțeles, gara și stația de autobuze. Parcă a intrat în pământ, afurisitul!

— Continuați cercetările. Trebuie să dăm de urma lui.

— În schimb, am aflat cum și-a petrecut Ghețea dimineața de duminică.

— Cum?

— S-a întâlnit cu Violeta Iacoban într-o cameră pe care o închiriaseră încă de la începutul săptămânii trecute, la o gazdă; pe strada Făgetului. Se întâlneau acolo în fiecare zi, uneori dimineața, alteori după-amiaza.

— Deci asta era, spuse Alexe dezamăgit. Bănuiam... Vasăzică dețin și ei un alibi solid.

— Dețin și nu dețin. Aveau cheia camerei și puteau intra acolo oricând. Duminică dimineața stăpâna casei a fost plecată la biserică. Și s-a întors abia pe la orele 12. Afară de ea nu mai locuiește nimeni la adresa respectivă. Casa este situată într-o fundătură, un loc foarte ferit de priviri indiscrete. N-au fost văzuți de nimeni la ce oră au venit. Nu știm dacă au sosit împreună sau pe rând. Și, ceea ce este mai complicat, este faptul că de acolo până la vila Garofița este o distanță scurtă. Se poate ajunge în cinci minute.

— Hm... într-adevăr, lucrurile se complică. Deși... în mod normal ar fi trebuit să fie văzuți de îngrijitoare sau de Matache dacă unul dintre ei se reîntorcea la vilă. Cel mai mult mă preocupă însă absența lui Danciu. Cu cât se prelungește, cu atât devine mai suspectă. Spui că a fost zărit în apropierea Oltului?

— Da. Pe la 19 și 10 minute s-a oprit în mijlocul străzii, în fața unei tonete unde se vând lozuri în plic. Vânzătorul și-a adus aminte de el deoarece a cumpărat zece bilete și nu le-a desfăcut imediat. Le-a băgat în buzunar, i-a făcut semn cu ochiul și a spus: „Presimt că voi da o lovitură”. Pe urmă a luat-o agale în josul străzii, spre râu, rupând lozurile unul câte unul. După ce a parcurs vreo cincisprezece metri l-a pierdut din vedere.

— Curios... Chiar foarte curios! Reușește să scape de cel care îl supraveghea, apoi se poartă cât se poate de natural, de parcă nu s-ar teme de nimic...

- Tocmai voiam să verific încotro se putea duce după ce omul cu lozurile în plic l-a văzut ultima oară.
- Mergem împreună...

Era din ce în ce mai cald și nu izbutiseră să descopere în ce direcție apucase Danciu. Se apropia ora prânzului și amândurora li se făcuse o foame de lup. Colindaseră tot cartierul fără să obțină noi informații. Un cartier mărginaș, cu case mici și rare, cu străzile prost pavate, sau nepavate, cu copii care se zbenguiau la marginea apei și cu mulți bătrâni care ședeau pe băncile din fața porții și priveau apatici trecerea fiecărui pieton.

- Să mâncăm ceva, propuse locotenentul.
- Dacă vrei să mănânci o ciorbă de pește grozavă, ești invitatul meu. Mergem la vilă.
- Aș zice să trec mai întâi pe la birou. Poate a intervenit ceva nou, între timp.

— E-n regulă. Atunci te aștept la Garofița.

Trecu încet, toropit de arșiță, pe lângă clădirea scundă a unei fabrici de sifon, apoi pe lângă niște lanuri de porumb și, după un sfert de ceas, ajunse la vilă. Mătușa Filofteia îi zâmbi, ușurată parcă de o povară și-i zise:

- Dacă veneai cu câteva minute mai înainte o găseai la mine pe duduia Stamate. Voia să vă spună ceva.
- Mie?
- Dumitale sau tovarășului locotenent Crăciun. Adineaori a plecat la cantină. Era necăjită... Abia s-a îndurat să iasă pe poartă.
- A plecat singură?

— Singură. A invitat-o tovarășul Necula să meargă cu dânsul dar ea i-a răspuns că nu prea i-e foame, că va mânca ceva în cameră. Până la urmă tot s-a îndurat să plece la cantină...

În așteptarea locotenentului bău un pahar cu țuică, întrebându-se intrigat ce dorea să-i comunice Doina Stamate.

Crăciun sosi cu oarecare întârziere. Ochiul îi sclipea înfrigurați și se părea că oboseala îi pierise ca prin farmec. Ciocăni cu arătătorul în mapa pe care o ținea la subțioară și spuse:

— Ni s-au trimis informații despre fostul proprietar al vilei. Unele lucruri încep să se lămurească.

— Perfect! Și aici s-a mai întâmplat ceva. Dacă veneam mai devreme o mai prindeam încă la vilă pe Doina Stamate. Se pare că are să ne comunice niște observații de-ale ei în legătură cu cazul nostru. Întâi să mâncăm...

În timpul mesei nu discuta nimic. Crăciun trăgea mereu cu coada ochiului spre mapa depusă pe pat, de parcă ar fi dorit să se asigure că nu i-a sustras-o nimeni. Se agita pe scaun din pricina nerăbdării și înfuleca grăbit aproape fără să-și dea seama ce înghite.

După ce mâncară, trecură în camera de alături și abia când mătușa Filofteia se retrase – lăsându-le cafelele pe masă – Alexe își reluă locul său obișnuit din fața ferestrei și-i făcu semn locotenentului să înceapă. Acesta își șterse transpirația de pe frunte cu o batistă tivită cu albastru și zise:

— În anul 1942, ziarele din regiune și câteva din capitală s-au preocupat în mod deosebit de așa-numita afacere „Caliani”. Ni s-au expediat extrase din presa vremii precum și câteva explicații legate de acel caz. Prin aspectul său neobișnuit, cazul a preocupat multă vreme opinia publică și organele judiciare...

Scoase din mapă câteva foi dactilografiate pe care le întinse maiorului. Acesta își aprinse un trabuc, se rezemă de pervazul ferestrei și surâse.

— Prefer să ascult. Citește-mi dumneata!

Crăciun își dresе vocea, sorbi o înghițitură de cafea și începu să citească rar:

„Tragedia de la vila Garofița

În noaptea de vineri 23 oct. a.c. un pașnic orășel de pe Valea Oltului a fost teatrul unor întâmplări sângeroase care au tulburat pe neașteptate liniștea cotidiană a localnicilor. În dimineața aceleiași zile, puțin înainte de orele 7:00 o bătrână lăptăreasă a dat buzna în sediul poliției țipând îngrozită, printre hohote de plâns: «Garofița! Veniți... Sânger!» Apoi s-a prăbușit sleită de puteri pe bancheta de lângă biroul sergentului de serviciu și, în următoarele minute, numai din gesturile ei disperate s-a putut înțelege că se referea la vila Garofița situată la marginea orașului, în apropierea Oltului.

Sesizat de către sergentul de serviciu, șeful comisariatului local s-a deplasat de urgență la locul mai sus amintit. Energicul comisar Vasiliu este bine-cunoscut cititorilor noștri încă de acum doi ani, când s-a făcut remarcat cu prilejul arestării periculosului bandit internațional Truță Frumușelu, zis Mihelis Drakopoulos, zis Bruno Dupont etc.

Așadar, putem afirma cu tărie că tenebroasa afacere Caliani a încăput pe mâini bune.

Dar mai întâi să facem cunoștință cu scena tragicelor evenimente declanșate în cursul nopții. Vila Garofița este înconjurată de un fermecător peisaj riveran și chiar ceața groasă, ploaia rece care cădea fără încetare, și norii grei, amenințători, de deasupra orașului nu reușeau să estompeze gingășia romantică a clădirii albe și zvelte ce se înalță în spatele arborilor din imediata

apropiere a Oltului. Proprietatea aparține domnului Caliani Arghir, financiar, președintele unor societăți anonime din capitală și, mai ales, celebru prin pasiunea sa pentru arta veche orientală și pentru miniaturi. Câteva piese rare din colecția domniei-sale au stârnit un binemeritat interes în urmă cu patru ani, în cadrul unei expoziții retrospective de artă persană, organizată la Londra.

Comisarul Vasiliu nu este nou în meserie, a avut deci ocazia să vadă de-a lungul carierei sale destule scene neobișnuite, sinistre, dar ceea ce l-a întâmpinat de îndată ce a pășit în curtea vilei, l-a forțat să exclame stupefiat: «Dumnezeule! Ce mai măcel! Un adevărat abator...»

La lumina cenușie a zorilor, s-au distins mai întâi contururile unui corp prăbușit peste treptele clădirii anexe, afectată personalului de serviciu. S-a dovedit curând că este vorba de bucătăreasa domnului Caliani – Angela Chiricuță – care fusese ucisă cu cruzime, aplicându-i-se în cap o lovitură puternică cu un obiect contondent. Privirea ei rece, sticloasă, exprima o spaimă teribilă amestecată cu o uimire copilărească. Nu departe de cadavrul țeapăn al bucătăresei, lângă ușa garajului, pe gazonul de un verde întunecat, mustind de apă, zăcea trupul uriaș și însângerat al șoferului casei, Ariton Scutaru. Două răni grave indicau la prima vedere că viața se scursese de mult din trupul bietului om: o tăietură adâncă la șoldul drept pansată sumar cu un prosop năclăit de sânge și altă rană tot atât de serioasă la baza occipitalului, provocată, se pare, de un glonț. După o rapidă examinare, medicul și-a dat seama cu uimire că, printr-o inexplicabilă minune, șoferul mai trăiește și a dispus să fie transportat imediat la spitalul din localitate.

Există puține șanse de a mai fi salvat, dar comisarul Vasiliu speră că o ieșire din comă ar ridica cel puțin un colț al vălului

care ascunde misterul din cursul nopții, lămurind mai degrabă faptele petrecute în vilă.

Dar șirul surprizelor din această mohorâtă dimineață de toamnă târzie n-avea să se oprească aici.

Ușa intrării principale era descuiată și în holul vilei domnea o dezordine de necrezut. Două scaune răsturnate, un covor deplasat, firul telefonic tăiat și cioburile unei frumoase vaze de cristal venețian risipite pe parchet sunt numai câteva din neregulile ce i-a frapat pe anchetatori în primele clipe. Și, chiar lângă masa din centrul holului, zăcea un al doilea cadavru. Până în prezent nu s-a stabilit identitatea mortului din hol dar se bănuiește că ar fi un spărgător.

Cele trei dulapuri blindate în care se aflase etalată colecția domnului Arghir Caliani fuseseră descuiate și o bună parte a conținutului lor dispăruse. Se mai găseau încă, lângă ușile vitrinelor și pe rafturi, unele miniaturi pe care spărgătorii nu și-au dat osteneala să le ridice, considerându-le probabil fără prea mare importanță. Urmează să se efectueze un inventar minuțios pentru a se stabili cu exactitate valoarea obiectelor de artă sustrase.

Urmele de sânge de pe scară l-au îndreptat numaidecât pe comisar către camerele de la etaj, mai precis, către dormitorul stăpânului casei.

Și de data aceasta realitatea îngrozitoare a depășit orice imaginație.

Pe patul somptuos, răvășit, zăcea întins de-a curmezișul corpul unui bărbat a cărui față era acoperită cu o pernă. Identitatea sa a fost cunoscută din primul moment. Era stăpânul vilei, celebrul colecționar Arghir Caliani. Spuma roșiatică de la colțurile gurii și culoarea albastră-vineție a cadavrului nu lăsau

nicio îndoială asupra modului cum fusese asasinat: asfixiat cu perna.

În sfârșit, o ultimă descoperire tot atât de macabră în încăperea de alături, adică în cabinetul de lucru al regretatului colecționar: cel de-al treilea și ultimul cadavru, întins la picioarele căminului de marmură. Dacă n-ar fi existat rana mică de la tâmpla mortului și pata de sânge de la baza căminului s-ar fi putut crede că bărbatul acela s-a lungit pe parchet cu intenția nevinovată de a se odihni, atât de firească părea poziția corpului său. În spatele biroului se afla o impozantă casă de bani cu ușa larg deschisă și interiorul golit în întregime.

Cercetarea camerei șoferului, aflată la același etaj, a scos la iveală alte indicii: urme de sânge pe covorul de lângă pat și bucățile unei frânghii solide, azvârlite într-un colț al odăii.

Vila Garofița a fost construită în anul 1934 și de atunci în fiecare vară regretatul financiar venea aici pentru a petrece o lună sau două de concediu, însoțit de un grup de invitați; sosea pe neașteptate și rămânea doar două-trei zile, numai cu devotatul său șofer Ariton Scutaru, un bărbat dotat cu o putere fizică neobișnuită, care îndeplinea și alte munci – grădinar, valet, paznic etc. – și care se bucura de încrederea nemărginită a stăpânului său.

Din informațiile culese s-a dovedit că financiarul sosise împreună cu șoferul în seara zilei de joi a aceleiași săptămâni și că intenționa să se odihnească până duminică.

În absența proprietarului, vila era întotdeauna încuiată și doar bătrâna bucătăreasă locuia în clădirea anexă. Un sistem electric de alarmă, bine pus la punct, și ușile blindate ale dulapurilor ce conțineau prețioasa colecție de miniaturi făceau imposibilă orice încercare de efracție.

Sistemul electric de semnalizare a fost deconectat, cu multă dibăcie iar ușile dulapurilor au fost descuiate folosindu-se o dublură a cheilor originale. Această primă constatare a dus la concluzia că spărgătorii făceau parte dintr-o bandă perfect organizată care pregătise lovitura cu minuțiozitate.

Cercetările continuă.”

Crăciun făcu o scurtă pauză și-l privi pe maior care exclamă surescitat:

— Foarte interesant! Continuă!

„Potera din pădurea Dumbrava.

În numărul de ieri al ziarului nostru, am relatat cititorilor o serie de elemente în legătură cu afacerea Caliani. Astăzi suntem în măsură să le oferim noi amănunte senzaționale.

În spatele vilei Garofița, dincolo de malul Oltului, a fost descoperită o mașină abandonată, marca Mercedes, tip 1936. Din fericire, pământul nisipos dimprejurul automobilului a conservat aproape intacte urmele de încălțăminte ale unui bărbat. Aceste urme duceau către liziera pădurii Dumbrava, bine-cunoscutul loc de agrement al turiștilor care vizitează regiunea.

Unul dintre supraviețuitorii bandei încerca deci să se facă nevăzut, refugiindu-se în pădure, sperând că în felul acesta va reuși să scape de mâna justiției.

În cel mai scurt timp s-a organizat o ceată de hăitași care au înconjurat pădurea ca un clește gata să se strângă la un semnal dinainte stabilit. Lanțul strâns al urmăritorilor a început să avanseze cu prudență. Potera era formată din forțele polițienești locale, din jandarmi ai satelor din împrejurimi, din ostași ai batalionului de vânători de munte din oraș, precum și din câțiva curajoși cetățeni care s-au oferit voluntar, înarmați cu puști de vânătoare și însoțiți de ogari.

Puțin după orele nouă ploaia a încetat și razele palide ale unui soare de sfârșit de toamnă au început să se strecoare printre crengile copacilor seculari ai Dumbravei.

Trebuia să se procedeze cu maximă atenție, întrucât nu era exclusă posibilitatea ca banditul urmărit să fie înarmat și, în disperare de cauză, să facă uz de armă.

După o înaintare istovitoare care a durat mai bine de trei ore și jumătate – uneori nu lipsită de peripeții amuzante – urma fugarului a fost depistată. Se ascunsese într-un pavilion de vânătoare și aștepta probabil căderea nopții pentru a se strecura mai departe. S-a lăsat arestat fără să opună nicio rezistență și a fost expedit sub escortă la comisariatul din localitate.

Starea sănătății șoferului Scutaru suscită o vie și îndreptățită compasiune printre cetățenii orașului. La chemarea medicilor, o mulțime de binevoitori s-au prezentat să doneze sânge. De asemeni, aproape din minut în minut, se primesc telefoane din partea unor cetățeni care se interesează de soarta bravului șofer. A fost operat de urgență și se pare că datorită constituției sale formidabile există șanse de însănătoșire. Deocamdată, medicii nu permit să fie chestionat.

Printre obiectele de artă sustrase din colecția Caliani (asupra banditului arestat în pădure s-a găsit numai o mică sumă de bani) se află unele opere de o inestimabilă valoare: o cupă de aur bătută cu diamante, lucrată de Benvenuto Cellini, celebrul sculptor florentin din epoca Renașterii, două statuete reprezentând personaje din panteonul budist (dinastia Ming 1368-1644), o oglindă chinezească din bronz (dinastia Han 206 î.e.n. – 220 e.n.), picturi japoneze pe hârtie, sec. XIV, vase persane din anii 226-637, un fetiș funerar african, numeroase bijuterii vechi.

Cercetările continuă.”

— Urmează un articol la două săptămâni după precedentul, zise locotenentul.

— Ei? să-l ascultăm!

Crăciun zâmbi, își aprinse o țigară și citi mai departe:

„Enigmatica dispariție a obiectelor de artă.

În dimineața zilei de sâmbătă comisarul a putut sta de vorbă cu Ariton Scutaru, a cărui stare a început să se amelioreze. Se pare însă că va rămâne cu o infirmitate pentru tot restul vieții.

Din mărturia șoferului, din interogatoriul banditului arestat în pădurea Dumbrava și din cercetările efectuate, s-a reușit să se reconstituie o parte a misterului care timp de două săptămâni a planat asupra afacerii Caliani. Spunem o parte, deoarece, până în prezent, în ciuda strădaniilor depuse de energicul comisar Vasiliu, nu s-au descoperit încă obiectele de artă sustrase din vila Garofița.

Dar să nu anticipăm. Iată cum s-au petrecut faptele:

Vineri, 23 oct., la orele 4 dimineața, au pătruns în curtea vilei, pe poarta din spate, doi infractori: Vaier Ludovic zis Delfinul, spărgător notoriu căutat de polițiile mai multor țări, și Postolea Edy, recidivist.

Cel de-al treilea membru al bandei, Beldea Anton, de profesie șofer, a parcat automobilul (furat cu șase ore mai înainte din București) în spatele vilei și urma să aștepte acolo întoarcerea primilor doi care aveau să se înapoieze cu prada și, apoi, să se depărteze cu viteză maximă de locul infracțiunii.

Vila era cufundată în cel mai deplin întuneric iar spărgătorii erau convinși că odată imobilizată bătrâna bucătăreasă, totul va decurge cât se poate de simplu și de rapid după deconectarea sistemului de alarmă. Se pare, însă, că bătrâna a reușit să se smulgă din mâinile lor și a fost lovită mortal de unul din cei doi bandiți.

În continuare, cităm un fragment din declarația lui Ariton Scutaru:

«Am sosit cu domnu' Caliani pe la orele nouă și jumătate seara. Boierul a făcut o baie, a mâncat și pe urmă a urcat în dormitor. Era foarte obosit. Eu am mai fumat câteva țigări, m-am uitat pe un ziar și când mi s-a făcut somn m-am dus în cameră. Madam Chiricuță încă nu adormise. Când m-am despărțit de ea cârpea niște ciorapi. Am somnul foarte ușor. M-a trezit un zgomot de pe culoar. Mi-am închipuit că domnu' Caliani coboară în hol și poate are nevoie de mine. Câteodată suferea de insomnie, se trezea în toiul nopții și nu se mai culca până în zori. Îmi cerea să-i fac o cafea sau să-i aduc ceva de băut. Nu mă gândeam de loc la hoți. Știam că sistemul de alarmă funcționează perfect de îndată ce încearcă cineva să pătrundă în hol.

Pe coridor m-au întâmpinat doi hoți. Unul din ei era înarmat. Am țipat cât am putut de tare «Domnu' Caliani! Atenție!» Cel cu pistolul a zis: «Nu striga, idiotule, că tot nu se mai trezește». N-am înțeles ce-a vrut să spună cu asta. Mi-au băgat un prosop în gură, mi-au legat mâinile și picioarele și m-au dus în camera mea. Nu m-am opus. Mă amenințau cu pistolul și știam că pentru mine va fi un fleac să mă dezleg mai târziu și să-i atac prin surprindere. Am așteptat câteva minute. Apoi mi-am pus planul în aplicare. M-am eliberat și am pășit în vârful picioarelor pe coridor. Se vedea o dâră de lumină de sub ușa biroului și se auzeau niște zgomote ușoare. Am ascultat puțin dar n-am auzit vorbindu-se și atunci mi-am zis că trebuie să fie un singur hoț. Am deschis ușa brusc. Individul era întors cu fața către casa de bani deschisă și cotrobăia prin ea. Când m-a văzut, a făcut un pas spre dreapta și a dus mâna la buzunar dar a alunecat subit pe parchet de unde nu s-a mai mișcat. Nici nu l-am atins. Am intrat în dormitorul conașului și mi-am dat seama că îl omorâseră. De

furie nici nu mai știam unde mi-e capul. Am coborât scările tiptil și l-am surprins pe celălalt (n.r. Vaier Ludovic) în timp ce golea dulapurile din hol. M-a simțit în ultima clipă și a apucat să scoată un șis cu care m-a tăiat la șold. Era dibaci, ticălosul! Dacă nu reușeam să-l izbesc în cap cu o vază de flori cred că m-ar fi dat gata. M-am întors în cameră și m-am legat cu un prosop pentru a opri sângele care curgea șiroaie.

Pe urmă, primul meu gând a fost să anunț poliția. Telefonul nu funcționa. Intenționeam să ajung la vila cea mai apropiată. Bucătăreasa zăcea moartă pe treptele clădirii anexe. Cu eforturi mari m-am târât câțiva pași, apoi am căzut în iarbă la marginea aleii. Nu știu câtă vreme am stat așa. Când mi-am revenit am văzut alt hoț ieșind din vilă cu o servietă în mână. M-am repezit la el dar a scos un pistol și a tras în mine. Am simțit o arsură la cap și m-am prăbușit din nou...»

Cel de al treilea bandit, șoferul Beldea Anton, a declarat că toată operațiunea nu trebuia să dureze mai mult de o jumătate de ceas. După scurgerea acestui timp a mai așteptat puțin, apoi, la orele 4:40, s-a apropiat cu prudență de vilă pentru a vedea de ce întârzie ceilalți doi.

A trecut pe lângă Ariton Scutaru pe care l-a crezut mort. După o scurtă ezitare, intrigat de lumina aprinsă din hol și de ușa larg deschisă, s-a hotărât să intre în vilă.

N-a avut nevoie se prea multă vreme pentru a constata moartea celor doi complici precum și a stăpânului casei. Îngrozit de cele văzute, temându-se că în cazul când va fi prins va fi acuzat de crimă, a căutat să se depărteze cât mai grabnic de locul infracțiunii, nu însă înainte de a lua pistolul mortului și cele câteva mii de lei găsite în casa de bani.

La toate interogatoriile a declarat că nu știe absolut nimic despre obiectele de artă, că nu s-a atins de dulapurile din hol pe care le-a observat goale când a intrat în vilă.

A existat oare un alt membru al bandei care a izbutit să scape ducând cu sine valoroasele piese ale colecției Caliani?

Au fost luate totuși de Beldea Anton și ascunse într-un loc sigur pe care nu vrea să-l destăinuie?

Nu cumva în intervalul de timp dintre leșinul lui Arition Scutaru și dispariția lui Beldea, s-a ivit un alt personaj care a profitat de situație și a sustras obiectele de artă?

Sunt întrebări la care, până în prezent, nu s-a reușit să se dea vreun răspuns satisfăcător.

Cercetările continuă."

— Cam asta ar fi principalul, spuse locotenentul fluturând filele dactilografiate. Încetul cu încetul, interesul ziarelor pentru afacerea Caliani a scăzut. Rubrica faptelor diverse a fost ocupată de alte știri senzaționale. Peste trei luni Scutaru a părăsit spitalul, pe jumătate infirm, și s-a retras la Ploiești, unde avea o casă moștenită de la părinți. Până la sfârșitul vieții sale s-a deplasat numai cu ajutorul unui cărucior pentru invalizi. Numele i-a mai fost pomenit o singură dată, când a fost transportat la tribunal pentru a depune mărturie în procesul lui Beldea Anton. Iar obiectele de artă n-au mai fost recuperate până în ziua de azi. Vila a fost vândută de moștenitorii lui Caliani și până la naționalizare și-a mai schimbat stăpânul de două ori.

— Ce s-a întâmplat cu Beldea?

— A murit la închisoare în anul 1949.

— Comisarul Vasiliu mai trăiește?

— Nu. A murit și el anul trecut, chiar aici în oraș. Îmi amintesc de figura lui. Un bătrânel scund, uscățiv, cu ochi mari, iscoditori. În fiecare dimineață, vară-iarnă, sta pe una din băncile din fața poștei și privea trecătorii dus pe gânduri...

— Mă întreb cum de nu l-a bănuît nimeni pe Scutaru. Dacă ne gândim bine la agenda păstrată atâția ani, putem trage concluzia că în ea era notat locul unde sunt ascunse faimoasele piese ale colecției. Și atunci devine clar mobilul uciderii Evelinei Măruță.

— A fost bănuît și el, deși ziarele n-au pomenit niciun cuvânt referitor la această ipoteză. După ce s-a mutat la Ploiești, purtarea i-a fost supravegheată cu strășnicie dar nu s-a întâmplat nimic suspect și în cele din urmă ideea amestecului său a trebuit să fie abandonată. N-a dus-o niciodată prea strălucit. Dimpotrivă, se poate chiar afirma că a murit sărac lipit pământului. De altfel, datorită rănii căpătate la cap, se pare că memoria i-a slăbit considerabil. Presupun că faptele s-au petrecut în modul următor: constatând moartea lui Caliani și a celor doi spărgători, știindu-se singurul supraviețuitor, Scutaru ascunde bijuteriile undeva în incinta vilei. Spun în incinta vilei, bazându-mă pe faptul că nu se putea deplasa prea departe din pricina primei răni. Pentru a-și îndeplini planul, noi știm că nu avea la dispoziție mai mult de 10, maximum 15 minute. Aici este cazul să folosim și informația scăpată de Evelina în fața Doinei. Ea dorea să afle cum ar proceda Doina dacă ar vrea să ascundă niște obiecte în incinta vilei sau în împrejurimi, și ar dispune de cel mult un sfert de ceas. Părerea mea este că Scutaru n-a depășit curtea vilei. În starea în care se găsea, oricât de robust ar fi fost el, n-ar fi rezistat la un efort mai îndelungat.

— Asta este și părerea mea.

— Deci le ascunde în incinta Garofiței și se pregătește să anunțe spargerea dar nu mai ajunge s-o facă, deoarece leșină. La orele 4:40, când apare cel de al treilea membru al bandei, Scutaru zace în curte iar dulapurile din hol sunt goale. Se trezește din leșin în momentul când Beldea iese pe ușă ducând cu sine ce mai rămăsese, adică o mică sumă de bani găsită în biroul lui Caliani. Îl atacă pe Beldea, nu atât pentru a salva banii, care de fapt nici nu-l interesau, cât speriat de existența acestui martor neașteptat care poate observase în ce loc a ascuns bijuteriile.

— Putem presupune și următoarele: Beldea avea în mână o servietă și Scutaru și-a închipuit că noul venit găsisese obiectele de artă ascunse de el. În definitiv, Scutaru nu știa câtă vreme a zăcut leșinat.

— Desigur. Și apoi, de pe urma năpustirii asupra lui Beldea, se alege cu o rană foarte gravă la cap. Lucru curios, acest ultim episod îl face să apară brav și cinstit, îl transformă într-un fel de erou în ochii opiniei publice, și probabil chiar în fața unor anchetatori. Ceea ce nu pot înțelege absolut de loc este de ce n-a încercat el în decursul atâtor ani să intre în stăpânirea „comorii”.

— Este greu de presupus ce gândea el după ce a părăsit spitalul. Poate îi era imposibil să scoată singur obiectele de artă din locul unde le ascunsese, în starea aceea de invaliditate și, probabil, nu dorea să destăinuie nimănui secretul lui. Sau, pierzându-și memoria parțial, nu-și mai amintea cu exactitate unele amănunte și i se întipărise în minte doar faptul că agenda reprezenta un lucru prețios de care este legată descoperirea unei „comori”. La drept vorbind, se poate accepta, și presupunerea că în clipa când a ascuns bijuteriile stăpânului său nici nu se gândea să le păstreze pentru el ci doar să le pună la adăpost până la sosirea autorităților. În sfârșit... toate aceste presupuneri sunt mai mult sau mai puțin niște divagații, care pe noi n-au de ce să ne

preocupe în stadiul actual al anchetei. Cert este că Măruță a venit la vilă cu agenda cenușie, intenționând să pună mâna pe piesele celebrei colecții. După câte îmi dau seama, ascunzătoarea căutată de ea era notată cifrat în agendă. Din declarațiile lui Ghețea, din observațiile Doinei Stamate, ale îngrijitoarei și ale mele, ea lucra intens pentru a găsi locul respectiv. Dar iată că intră în scenă un nou personaj care cunoaște adevăratul motiv al venirii Evelinei la Garofița și care premeditează moartea ei pentru a captura agenda.

— Atunci de ce să-i scoatem din cauză pe Ghețea și pe Stamate, din moment ce ei cunoșteau preocupările Evelinei?

— Nici n-am afirmat că-i vom scoate. Dar să nu-l uităm nici pe Danciu. În ultimele zile el se împrietenise cu Evelina și probabil observase ceva în legătură cu agenda.

— E foarte posibil. Trebuie să-l găsim neapărat pe Danciu. Nu credeți că ar fi necesară o percheziție minuțioasă a vilei pentru a descoperi noi înșine unde sunt ascunse obiectele de artă?

— Nu sunt prea convins că le vom găsi. Îmi imaginez că au fost căutate și de comisarul Vasiliu.

— Da... și nu numai în incinta vilei ci și în împrejurimi. S-au ciocănit pereții, s-a săpat fiecare centimetru pătrat în curte. S-a cercetat pivnița, garajul, orice colțișor fie el cât de neînsemnat. S-a desprins până și parchetul din fiecare cameră.

— Tocmai... murmură maiorul.

Se sculă de pe scaun și luă de pe masă filele dactilografiate. După ce le parcurse atent, înălță din umeri și vorbi încet parcă numai pentru sine:

— Dacă ne apucăm acum să răscolim toată vila, asasinul își va da seama ce intenții avem și va sta cuminte în banca lui, ferindu-se să acționeze. Am altă idee... Să supraveghem vila... dar în așa fel încât criminalul să nu observe manevrele noastre... Poate

astfel îl vom scoate din anonimat. De fapt, sâmbătă este ziua când expiră termenul de ședere al tuturor locatarilor Garofiței. Până atunci, asasinul va trebui să pună mâna pe comoară cu orice preț. Paralel cu supravegherea vilei, vom continua și cercetările pentru descoperirea autorului crimei. Ai să te muți în fiecare noapte în fosta cameră a lui Danciu. De acolo se vede cu ușurință cine iese din vilă. Plutonierul Florescu va sta de pază la poarta din spate iar eu voi continua să-i urmăresc din interior. Ce s-a întâmplat?

— S-a întors de la cantină Doina Stamate, răspunse locotenentul arătând cu capul către fereastră. S-o chem?

— Bineînțeles. Invit-o să vină aici... Numai de nu ne-ar împuia capul cu cine știe ce teorie de-a ei cu privire la asasinat.

Intră îngândurată, urmată de Crăciun și brusc se luminează la față când îl zări pe maior. Acesta îi zâmbi încurajator și spuse:

— Ne-a înștiințat îngrijitoarea că ne-ați căutat. Vă neliniștește ceva?

— Știu eu!... șopti ea nehotărâtă sprijinindu-se cu ambele mâini de măciulia bastonului. În definitiv, poate mi s-a părut și nu este cazul să vă deranjez pentru un fleac. Mă gândeam totuși...

Oftă și privi abătută într-o parte iar nările îi fremătară.

— Vă ascultăm, zise maiorul. Orice ar fi, e preferabil să ne comunicați tot ceea ce vi se pare neobișnuit!

— Cam așa am judecat și eu. Vedeți... Sunt sigură că azi-noapte a umblat cineva prin camera mea!

Ultima frază o pronunțase foarte repede, aproape fără pauză între cuvinte, ca și când i-ar fi fost teamă să nu se răzgândească. Se lăsă încet pe un scaun, parcă doborâtă de un efort prea mare iar umerii îi fură scuturați de un fior.

— Cum v-ați dat seama de lucrul acesta?

— După cum v-am povestit aseară, azi-noapte am dormit la domnișoara Iacoban. Când m-am reîntors în camera mea, pe la orele 7:30, am observat că unul din bibelourile de pe etajera de deasupra patului nu se mai găsește la locul lui. E vorba de un tigru de porțelan. Era mutat cu câțiva centimetri mai la stânga. Pe același raft țin și un teanc de reviste de modă. Am luat două dintre ele în camera domnișoarei Iacoban. Voiam să-i arăt niște modele de taior, înainte de culcare. Când le-am adus înapoi mi-am dat seama imediat că cineva deplasase bibeloul.

— Camera a fost încuiată?

— Firește. Iar cheia am avut-o cu mine, în buzunarul capotului.

— Hm! Cine mai știa unde veți dormi?

— Toată lumea. Aseară, după ce ne-am întors de la cantină, ne aflam toți în hol. Am spus că mi-e frică să mai stau singură în odaie. Cred că nici domnișoarei Iacoban nu-i prea venea la îndemână să stea singură toată noaptea. A avut amabilitatea să mă invite la dânsa.

— Afară de bibelou n-ați mai înregistrat nicio neregulă?

— Nimic. Chiar m-am uitat cu atenție pentru a descoperi vreo urmă a persoanei care a intrat în lipsa mea, dar n-am observat nimic suspect. Nu știu ce să mai cred... Poate amănuntul nu e prea important... Mi-am zis, totuși, că n-ar strica să discut cu dumneavoastră. N-am mai spus nimănui!

— Bine ați făcut. Tovarășul locotenent vă va însoți în cameră pentru a arunca o privire asupra mobilierului. O să vă deranjeze doar câteva minute.

— Nu mă deranjează câtuși de puțin. Să poftească! Noroc că mi-am dat seama la timp că a intrat cineva la mine. În noaptea asta voi dormi tot la domnișoara Iacoban.

Crăciun se înapoie destul de repede. Își frecă ochii roșii de nesomn și spuse:

— Tovarășe maior, are dreptate. Omul nostru a început să se agite. Odaia i-a fost vizitată, într-adevăr. Etajera a fost golită și scoasă din perete pentru a se cerceta locul din spatele ei. Am dat patul la o parte și am zărit pe parchet câteva bucăți minuscule de tencuială. Alte urme n-a lăsat. Nu este exclus să fi fost urnit și dulapul... Pe Stamate Doina am liniștit-o, i-am spus că probabil n-a ținut minte poziția inițială a bibeloului. În hol am vorbit cu tovarășa Mocanu. M-am interesat cine ocupa camera Doinei pe vremea când trăia Caliani.

— Perfect! Ai aflat ceva interesant?

— Era locuită de Scutaru, mai ales în zilele când în vilă ședeau numai Caliani și el.

— Aha! Asta-i o dovadă în plus că omul nostru procedează sistematic. Ideea lui nu e de loc rea. Se poate presupune că Scutaru a ascuns bijuteriile chiar în odaia sa. Sper că încă n-a dat de urma „comorii”...

— Dar dacă Stamate a înscenat ea însăși povestea asta cu bibeloul numai pentru a se elimina dintre suspecti?

— Se poate și asta... Să vedem ce se va mai întâmpla la noapte. Pentru a fi în formă, te duci acasă numaidecât și te culci.

— Dar nu mi-e somn! protestă Crăciun.

— Observ... nu ți-e somn dar pici de oboseală. Ai să te întorci la orele opt când toți locatarii sunt plecați la cină. Până sâmbătă, asasinul mai are la dispoziție patru nopți și în aceste patru nopți va fi obligat să acționeze. În timpul zilei nu va avea curajul să scotocească vila. Am să dorm și eu puțin. Discută și cu plutonierul Florescu. Salut!

Capitolul 10

Noaptea se scurse lent, chinuitor de lent, într-o lânzezeală deplină și, în zorii zilei, cei doi anchetatori părăsiră posturile de observație; admiseră în sinea lor că pânda părea de prisos. Poate din această pricină, cea de a doua noapte li se păru amândurora și mai anostă și la un moment dat maiorul Alexe se întrebă dacă nu cumva planul său are vreo fisură de care să profite infractorul. Recapitulă tot ceea ce cunoștea despre cazul „**Agenda Cenușie**”. În cele din urmă ajunse la concluzia că nu trebuie să renunțe la supravegherea locatarilor. Afară de faptul că toți se culcaseră foarte târziu, nu se întâmplă nimic deosebit. Agitația lor îi aduse aminte de o noapte asemănătoare din săptămâna trecută.

Violeta Iacoban se întoarse din oraș mult după miezul nopții. Cel care avea sarcina s-o urmărească raportă că nu observase nimic suspect în purtarea ei. Asistase la un spectacol al Teatrului de Estradă iar după aceea intrase la un bar și băuse mai multe cocteiluri în compania unor cunoscuți de la vilele din vecinătate.

Doina Stamate se instalase comod într-un fotoliu din hol și citise până la orele două.

Necula jucase nenumărate partide de șah cu Matache care se văitase că nu poate dormi. Soții Ghețea urcaseră în cameră ceva mai devreme decât ora lor obișnuită dar după puțin timp Virgil revenise în hol unde rămăsese mai bine de trei ceasuri, când asistând la partidele de șah, când stând la taifas cu Doina.

De câteva ori, Alexe și-l imaginează pe Crăciun, stând singur pe întuneric, în camera lui Danciu. Probabil își pusese un scaun lângă fereastră și privea de după perdele curtea, clădirea anexă, garajul și la intervale regulate lua legătura prin radio cu plutonierul Florescu pentru a se interesa dacă totul este în ordine în sectorul acestuia. Plutonierul era instalat într-o tonetă, nu departe de poarta secundară a vilei.

A doua zi, după cum era de așteptat, majoritatea locatarilor se sculară târziu. Doar familia Ghețea se duse la cantină, ca de obicei, la orele opt și jumătate.

După masa de prânz, Alexe se pregătea să scrie o scrisoare când intră la el mătușa Filofteia și-l anunță:

— A telefonat tovarășul locotenent Crăciun. Vă trimite o mașină să vă ia în oraș...

— Altceva nimic?

— Nu. Atâta m-a rugat să transmit.

Bănuî îndată că au intervenit noi elemente în legătură cu misterioasa dispariție a lui Danciu. Ieși la drum și se plimbă nerăbdător prin fața porții, înfruntând căldura toridă a soarelui, și uneori oprindu-se pentru a privi grupul de pe verandă. Farmacista, Doina, Matache ședeau în jurul mesei rotunde de răchită și discutau amical.

Șoferul care conducea I.M.S.-ul miliției nu știa de ce a fost chemat Alexe. Locotenentul Crăciun îi ordonase să-l ducă la marginea orașului, în spatele depozitului de cherestea.

Își aprinse un trabuc și se lăsă pe bancheta fierbinte, încrucicându-și brațele pe piept. Străbătura orașul în viteză iar după vreo cinci minute în depărtare se iviră stivele uriașe de scânduri din curtea depozitului. Dincolo de depozit, la câteva sute de metri distanță de gardul vopsit cu catran, se vedea un grup de oameni lângă care staționa mașina. Și îndată ce zări forma lunguiață întinsă pe nisip, acoperită cu o prelată, pricepu ce se întâmplase încă înainte de a da mâna cu Crăciun. Ridică un colț al prelatei și examină încruntat chipul osos al lui Danciu a cărui piele era albită de apă.

— Cum l-ați găsit?

— Doi copii pescuiau raci sub sălciile de pe celălalt mal. La o scufundare, unul din ei a scos un pantof iar mai târziu s-a împiedicat de picioarele cadavrului. Au dat de știre părinților care la rândul lor ne-au anunțat pe noi.

— Sinucidere?

— În niciun caz. Și nici accident. Avea legat de gât un bolovan iar buzunarele i-au fost umplute cu pietre. Autopsia va lămuri cauza precisă a morții. Am vrut să-l vedeți înainte de a-l lua în primire legistul.

— Poate să-l ia. Să nu se facă vâlvă în jurul descoperirii cadavrului. N-aș vrea să știe nimeni din vila Garofița că Danciu nu mai trăiește. Sper că n-a aflat prea multă lume.

— Am și discutat cu părinții copiilor. Le-am atras atenția să nu flecărească. Din fericire, locul este destul de pustiu. Foarte puțini oameni trec pe aici...

Într-adevăr, locul nu era numai pustiu, dar și dezolant. În spatele sălciilor se zăreau zidurile ruinate ale unor foste cuptoare

de cărămidă, acum năpădite de buruieni și parcă ocolite chiar și de razele soarelui. Un corb singuratic plana deasupra zidurilor măcinate, croncănind răgușit. Își aminti că locul acela era preferat de Stamate Doina de câte ori venea la râu. Bizară ființă!

— Cred că a fost ucis ceva mai sus, dar corpul a fost târât de forța curentului. S-a oprit în malul de vizavi. Nenorocitul! Mă întreb ce legătură există între asasinarea lui și aceea a Evelinei Măruță. Situația se complică...

— Dimpotrivă, mormăi maiorul.

— Cum ați spus? se interesă locotenentul având impresia că n-a auzit prea bine răspunsul maiorului.

Alexe aruncă în nisip chiștocul trabucului, îl luă de umeri pe Crăciun și-l trase către mașină.

— Am spus: dimpotrivă. Adică începe să se simplifice. Asasinul a făcut o greșeală capitală.

— Credeți că este una și aceeași persoană cu ucigașul Evelinei?

— Nicidecum. Dar moartea lui Danciu pune cazul nostru sub o nouă lumină. Acum încep să pricep o mulțime de lucruri care zilele trecute mi se păreau pur și simplu absurde. Dacă la noapte nu se întâmplă nimic, mâine vom acționa fățiș. Să mergem!

Următoarele 12 ore fură socotite de maiorul Alexe drept cele mai stranii momente din viața sa. Multă vreme avea să se gândească la ele și, pe viitor, de câte ori avea să plece în concediu avea să-și amintească de vila Garofița, de ciudații ei locatari și de încordarea cu care așteptase să se adeverească presupunerile sale.

Îngrijorarea dispăruse de pe fețele tuturor. Nimeni nu mai făcea nici cea mai mică aluzie la uciderea Evelinei și, dacă n-ar fi existat sigiliul de pe fosta ei cameră, s-ar fi putut crede că evenimentul tragic din dimineața zilei de duminică este un vis îndepărtat și efemer. Chiar Doina, care de obicei tresărea la cel

mai mic zgomot dând dovadă, de o nervozitate excesivă, acum își regăsise liniștea și anunțase că va dormi iarăși în odaia ei. Nevasta lui Ghețea, care altădată se lăsa cu greu antrenată în conversații, de data aceasta părea că se dezbăraseră definitiv de acreele sa și când farmacistă coborî îmbrăcată într-o rochie străvezie, extrem de decoltată, uită să mai emită obișnuitele comentarii ironice pe seama farmecelor Violetei. De altfel, toată seara discută prietenește cu ea și Alexe fu de-a dreptul uimit când o auzi exprimându-și câteva aprecieri măgulitoare la adresa vecinei sale.

Seara începu printr-un spectacol de iluzionism dat de Necula. Prestidigitatorul se hotărâse, în sfârșit, fără să se mai lase rugat, să ofere colocatarilor întregul său arsenal de trucuri. Se aliniară toate fotoliile din hol pe două rânduri, se improviza un fel de scenă în fața camerei lui Necula de unde acesta ieșea ca din culise, făcând o plecăciune adâncă înaintea executării fiecărei scamatorii. La două, trei trucuri mai complicate, Doina acceptă fără ezitare să-i devină asistentă. Într-una din pauze, Matache aduse două sticle de vin negru Cabernet Sauvignon. Le desfundă cu gesturi ceremonioase și rugă pe toată lumea să guste câte puțin.

— Din păcate, se scuză el, nu am posibilitatea să vă ofer mai mult de un pahar, două. Sunt ultimele sticle pe care le-am mai găsit la Alimentara din centrul orașului. E un vin grozav!

Într-adevăr vinul era excelent și chiar Adela Ghețea, care se plânse că suferă de ulcer, acceptă să bea un pahar. Și din nou, Alexe simți nevoia să-l compătimească pe locotenent care sta singur în fosta odaie a lui Danciu. Auzea desigur râsetele din hol și aplauzele care subliniau dexteritatea prestidigitatorului. La un moment dat, Ghețea se aplecă spre Alexe și-i spuse cu voce scăzută:

— Păcat că nu-i aici și tovarășul Danciu. Are să-i pară rău când va auzi cât de bine ne-am distrat. Nu trebuia să se mute la hotel. S-a pripit...

— Într-adevăr, s-a pripit.

— De două zile n-a mai dat de loc pe aici. Nu știți ce-i cu el?

— Habar n-am...

Când se termină, spectacolul, Adela lipsi câteva minute luându-o cu ea pe mătușa Filofteia. Se întoarse victorioasă cu o tavă imensă pe care trona un tort de ciocolată cu aspect grozav de apetisant, și declară cu falsă modestie:

— V-am pregătit și eu o mică surpriză. Ajutată de tovarășa Mocanu, bineînțeles. Vă rog să nu mă refuzați.

Pe la orele zece începură să se retragă în camerele lor. Mai întâi Adela și Violeta care urcară împreună ținându-se de braț și discutând de parcă ar fi fost prietene de când lumea. Le urmă Doina, după ce își ceru iertare că nu mai poate să rămână, cu toate că Necula îi propusese să joace o partidă de șah. Peste câteva minute, intrară în camere Necula și Matache. Înainte de a-i strânge mâna lui Alexe, prestidigitatorul îl lua de o parte și-l întrebă cu timiditate:

— Luni dimineața trebuie să fiu neapărat în București... Credeți că voi putea pleca mâine?

— Firește...

— Vă mulțumesc. Mă temeam că vom fi obligați să mai stăm câteva zile din cauza cercetărilor.

Ultimul care părăsi holul fu Ghețea. Fumă o țigară numai pe jumătate, o lăsa în scrumieră încă fumegând și se ridică alene, cu mișcări obosite. Își înăbuși un căscat și-i zise lui Alexe:

— A fost o seară formidabilă. Mă duc și eu la culcare... Nu știu ce-i cu mine... niciodată nu mi-a fost atât de somn. Îmi vine să mă lungesc aici, pe covor. Noapte bună!

— Noapte bună!

Încetul cu încetul, întreaga vilă fu cufundată într-o tăcere desăvârșită. Simți cum trupul îi este cuprins de o toropeală dulce, inexplicabilă, aproape o letargie, și fu nevoit să facă un efort pentru a ridica mâna să privească ceasul. Era abia zece și un sfert. Mai întârzie câteva minute în fotoliu luptând împotriva senzației de înțepeneală, apoi se ridică încet.

„Trebuie să-mi fac repede o cafea și să mă spăl pe obraz cu apă rece. Ce dracu'! Doar n-o să mă apuce somnul chiar în noaptea asta.”

Dar picioarele refuzau cu încăpățănare să-l mai asculte și pleoapele îi atârnavă ca niște obloane de plumb. Se prăbuși din nou în fotoliu, scăpă o înjurătură, și în clipa când adormi cu capul în piept, își aduse aminte fulgerător de vinul lui Matache și de tortul Adelei. Pricepu ca fusese drogat și că nu apucase să-l avertizeze pe Crăciun.

„Vinul, sau tortul?” fu ultima întrebare pe care și-o puse, apoi liniștea perfectă din hol fu tulburată doar de respirația-i sonoră și egală.

Se trezi buimăcit. Avea impresia că o greutate uriașă îi apasă pe piept sufocându-l și trebui să facă eforturi chinuitoare pentru a deschide ochii. O rază de soare îi juca în obraz. Se afla în camera sa din clădirea anexă și alături de pat ședea locotenentul. Ținea într-o mână țigara, iar în cealaltă o ceașcă de cafea din care se ridicau aburi îmbietori. Îl auzi exclamând ușurat:

— Ați dormit, nu glumă!

— Cât e ceasul?

— Zece fără un sfert.

Sări din pat ca ars și se clătină pe picioare încă amețit de somnul artificial.

— Tovarășe maior, permiteți să raportez: infractorul a fost arestat!

— Matache?

Crăciun fu gata să cadă de pe scaun când auzi întrebarea maiorului. Se înecă cu cafeaua și câțiva stropi îi pătară vestonul.

— Sunteți formidabil!

— Ia încetează! Sunt un... Îți spun eu acum ce sunt. M-am lăsat drogat ca o mazetă. Raportează-mi imediat cum l-ai arestat.

— Ședeam la postul meu de observație, conform indicațiilor date de dumneavoastră. Am auzit toată tevatura din hol. După orele zece s-a instaurat în hol o liniște mormântală. Pe la unsprezece, ușa principală s-a deschis încetisor și în conul de lumină de sub becul de pe verandă și-a făcut apariția Matache. A traversat curtea cu pași de pisică, precaut, oprindu-se mereu pentru a verifica dacă este urmărit. Se îndrepta către clădirea anexă. Să vă spun drept, nu știam ce vi s-a întâmplat, cu alte cuvinte de ce nu apăreați în spatele lui. Mi-am închipuit că-i observați mișcările de la una din ferestrele holului. Mă întrebam ce caută aici. Imediat am luat legătura prin radio cu plutonierul Florescu și i-am ordonat să vină în fața porții principale pentru a-l supraveghea dacă eventual ar fi ieșit din raza mea de vedere. Nu după mult timp a părăsit clădirea anexă și a apucat-o către garaj. Am priceput ce căutase în bucătărie: cheia garajului. A descuiat, a mai aruncat o ultimă privire circumspectă apoi a dispărut înăuntru. L-am chemat pe plutonier și ne-am postat amândoi lângă ușa garajului. Pe sub ușă răzbătea din când în când câte o dâră subțire de lumină și de câteva ori am auzit niște zgomote înăbușite de unelte, ca și când s-ar fi lucrat la

demontarea unui mecanism. Începusem să ne cam pierdem răbdarea. Leșisem din camera lui Danciu nu pe fereastră cum ar fi fost mai puțin riscant în cazul când vreun complice de-al lui Matache ar fi stat de pază în hol, ci pe ușă. Voiam să știu unde sunteți. Mă neliniștea faptul că încă nu dăduseți niciun semn de viață. Dormeați liniștit în fotoliu, ca un prunc. Am încercat să vă trezesc dar n-am reușit.

Exact la orele 0:30, Matache s-a ivit din nou în pragul garajului. De data aceasta, purta sub braț o casetă metalică, ceva mai mare decât un magnetofon. Am bănuir că trebuie să fie vorba de faimoasele obiecte de artă pentru capturarea cărora cursese atâta sânge... I-am făcut semn plutonierului și în aceeași secundă ne-am repezit amândoi la Matache. Surprinderea lui n-a durat mai mult de o clipă, apoi a încercat cu disperare să scape. Florescu s-a ales cu un ochi învinețit și cu doi dinți spărți. Până la urmă, am izbutit să-i punem cătușele. Am chemat mașina și un doctor. Doctorul, pentru dumneavoastră... Mă temeam să nu aibă cine știe ce urmări somnul acela atât de profund. Medicul m-a liniștit, m-a asigurat că nu vi se va întâmpla nimic grav și că cel mai nimerit lucru ar fi să vă las să vă treziți singur. De altfel, împreună cu el am trecut prin fiecare cameră și am constatat că toți dormeau duși, puteai să tai lemne pe ei. Chiar și îngrijitoarea.

— Ne-a drogat. Ar fi trebuit să-mi închipui, prea stăruia să guste toată lumea din vinul lui grozav...

— Nu vinul a fost de vină. Din fericire, tovarășa Mocanu nu avusese răgazul să spele paharele și farfurioarele. Le-am dus la analiză chiar azi-noapte. O să râdeți, dar să știți că vinul nu conținea nimic suspect. În schimb, în tort s-a turnat o porție serioasă de somnifere.

— Ce vorbești?! se miră Alexe. La asta nu m-aș fi așteptat. Cam pricep ce socoteală și-a făcut, blestematul. Astăzi tot am fi

cercetat cauza somnului și am fi bănuir amestecul Adelei sau al îngrijitoarei, pentru că ele au pregătit tortul. Probabil că Matache a intrat în bucătărie, a profitat de o clipă de neatenție din partea lor și a vărsat somniferele în cremă. Este foarte abil, n-am ce zice.

— Tocmai... Din păcate, cazul nu s-a clarificat complet. N-am mărturisit crima și n-am încă dovezi certe contra lui, deși îl știm vinovat. L-am interogat toată noaptea, dar n-am izbutit să-l fac să mărturisească uciderea Evelinei. Susține că Evelina i-ar fi destăinuit secretul ei, cu o zi înainte de a muri, cu scopul de a-l face s-o ajute la căutarea bijuteriilor. Recunoaște că-i vinovat de furt, dar nu și de asasinat.

— Unde era ascunsă caseta?

— O ascunzătoare foarte ingenioasă. Trebuia demontată chiuveta din garaj iar în spatele ei, sub țeava de apă, era un fel de nișă mascată cu dibăcie unde se afla caseta. Nu lipsește nimic, am verificat fiecare piesă conform listei primite din București. Voi propune ca obiectele de artă să fie expuse de acum încolo în muzeul din orașul nostru. Ceea ce nu sunt în stare să înțeleg este cum de ați presupus vinovăția lui Matache înainte de a fi arestat.

Alexe își aprinse un trabuc, deschise fereastra și privi îngândurat fațada vilei, fără să răspundă imediat. Casa părea nelocuită, toate ferestrele erau închise și niciun zgomot nu tulbura liniștea dimineții. Într-un târziu, se întoarse, îi zâmbi locotenentului și spuse:

— Prea des apărea numele lui Matache în depozițiile celorlalți locatari. Mai ales, în momentele decisive. Îți amintești, el a avut ideea să organizeze în ziua de duminică o excursie în grup la cabana Piatra Albă. N-a propus acest program cu prea mare entuziasm. De fapt, voia numai să afle cam cum își petrece dimineața fiecare locatar. În seara când Virgil Ghețea și-a pierdut nasturele sacoului, printre cei care se găseau lângă el și care au

participat la căutare era din nou Matache. De asemeni, în noaptea când Evelina a fost surprinsă de mine furișându-se în curte, a apărut și Matache la scurtă vreme după ea. Și în toate deplasările ei nocturne era urmărită fie de Matache, fie de Danciu.

— În sfârșit! Bine că am ajuns și la Danciu. Acum, după arestarea lui Matache, putem emite ipoteza complicității dintre el și Danciu. Crima a fost comisă de Danciu al cărui alibi era confirmat în întregime numai de declarația lui Matache. Îngrijitoarea a fost de față când s-a încuiat în garaj în dimineața zilei de duminică, dar ea n-a avut posibilitatea să știe cu certitudine la ce oră a părăsit garajul.

— Firește. Și nici nu avea de unde să știe că atunci când Matache a bătut în ușa garajului pentru a-l chema în vilă pe Danciu, acolo nu se mai găsea nimeni. Gestul lui Matache trebuia să creeze aparența prezenței certe a lui Danciu în garaj. Din nefericire, ideea complicității lor devine evidentă abia în momentul de față. Este adevărat, noi ne-am gândit că ucigașul Evelinei putea să fie acoperit de o a doua persoană. Ne-am gândit la Stamate și Necula sau la Iacoban și Ghețea Virgil, însă niciodată la cuplul Matache-Danciu. Matache a fost „creierul”, cel care a organizat până în cele mai mici amănunte planul uciderii, iar Danciu a fost executantul. Prima dumitale concluzie era: asasinul trebuie căutat printre locatarii vilei Garofița. Perfect adevărat! Și atunci, devenea evident că unul din cei șapte locatari a depus mărturie falsă. Dar care dintre ei? La drept vorbind, încă din prima zi unii aveau câte ceva de ascuns și poate acest fapt ne-a încurcat pe noi, a prelungit ancheta și, involuntar, l-a ajutat pe criminal. Doina nu voia să spună ce văzuse în camera lui Necula. Îi era frică sau, poate îl simpatiza pe scamator și în sinea ei nu simțea amestecul lui în uciderea Evelinei. Ghețea și Violeta aveau

și ei ceva pe conștiință. Se temeau ca de foc de scandalul pe care l-ar fi declanșat Adela aflând de întâlnirile lor. Și aici, trebuie să recunosc că Matache s-a folosit de toate aceste atuuri, i-a studiat temeinic pe colocatari și a contat pe psihologia lor. El știa, desigur, de întâlnirea lui Virgil cu farmacistul în dimineața de duminică precum și faptul că nu vor divulga atât de repede taina lor. Din cauza aceasta a și lăsat la locul crimei acele corpuri delict: nasturele și baticul.

— Iar chiștocul de Specialitate implica în același timp două persoane: pe Stamate și pe Necula. Ca să fiu sincer, eu am exclus la început „asocierea” dintre Matache și Danciu. Planul lor era bine întocmit. S-au certat cu bună știință, ambii au făcut mult tapaj în jurul dușmăniei dintre ei, cu intenția ca nimeni să nu se gândească la vinovăția amândurora. Luați separat, fiecare dintre ei putea fi bănuț, dar bănuțala era înlăturată îndată ce se verificau declarațiile celorlalți. De altfel, ancheta va trebui să dovedească în primul rând complicitatea lor. Poate nu va fi atât de dificil să se stabilească de câtă vreme se cunoșteau.

Părăsi locul de lângă fereastră și începu să se plimbe agitat în jurul mesei. Se opri o clipă pentru a scutura scrumul alb al trabucului, reluă plimbarea și continuă cu voce aspră:

— Dacă mă gândesc bine, pot să afirm că cel mai mult m-a preocupat mobilul crimei. În realitate, ar fi trebuit să-mi îndrept atenția în altă direcție. Asupra modului cum s-a înfăptuit asasinatul...

— Eu nu pricep cum a fost rezolvată de ei problema dispariției lui Danciu din camera victimei. Avem de-a face cu un clasic loc închis.

— Hmm! Tocmai acest caracter aparte al „locului închis”, mai rar întâlnit în practica noastră judiciară, m-a încurcat enorm.

După cum știm, cele trei soluții posibile ale unei enigme dintr-un loc închis sunt următoarele:

- crima este comisă după ce a fost deschis;
- în timp ce se deschide;
- înainte de a fi deschis.

Analizând cu maximă atenție momentul descoperirii cadavrului, putem elimina fără nicio remușcare primele două posibilități. Când îngrijitoarea și Matache au intrat în cameră, era cert că Evelina Măruță nu mai trăia. Pumnalul înfipt în inimă până la plăsele și sângele scurs din rană te făceau să admiți, fără nicio îndoială, moartea ei. Chiar presupunând că îngrijitoarea s-ar fi înșelat, sau că ar fi fost înșelată cu bună știință, tot mai rămânea o dovadă: raportul medicului legist care susținea că victima a fost ucisă în jurul orei 9-9:30. Era deci valabilă cea de a treia ipoteză, și anume că Evelina a fost ucisă înainte de a se deschide camera. Dar acum se ivea un fapt care devenea de-a dreptul de necrezut, aproape de domeniul fantasticului: cum a reușit asasinul să devină invizibil dat fiind că locul fusese închis până la sosirea primilor martori? Firește, se putea admite și altă variantă: ambii martori au mințit. Dar eu locuiam aici de mai multe zile, o văzusem și discutasem mereu cu mătușa Filofteia și mi-am dat seama cu ușurință că nu poate fi o ucigașă sau complicea ucigașului. Așadar, se putea conta pe sinceritatea ei.

Oare asasinul a stat ascuns în cameră fără să fie văzut și a plecat numai după ce Matache și îngrijitoarea au coborât pentru a telefona la miliție? Dacă faptele s-ar fi petrecut astfel, însemna că el trebuia să părăsească vila trecând în mod obligatoriu prin fața celor doi martori după ce cobora scările. Altă cale nu exista deoarece fereastra fusese găsită închisă. Când ai sosit dumneata se aflau în vilă numai trei persoane: îngrijitoarea, Matache și Danciu. Primii doi descoperiseră cadavrul iar cel de al treilea

intrase în hol venind dinspre curte, conform spuselor îngrijitoarei. Deci Danciu nu coborâse de la etaj după ieșirea celor doi martori din camera victimei. Mătușa Filofteia a declarat că până la venirea dumitale niciun obiect nu fusese mutat de la locul său. Singurele locuri în care asasinul ar fi putut sta ascuns erau dulapul și dormeza. Dulapul avea ușa larg deschisă și, fără să fi fost un observator prea perspicace, constatai îndată că nimeni nu se afla acolo. Cutia dormezei, de asemeni, era goală. Somiera era dată la o parte, parcă dinadins, pentru a demonstra că nicio ființă nu se ascunde în ea. Nu exista absolut nicio intrare sau ieșire secretă. Atunci? Cum se explica enigmatică dispariție a asasinului? Reușise el să devină invizibil? Firește că nu... În cazul acesta, problema trebuie privită din alt unghi de vedere. Singura rezolvare era următoarea: locul nu a fost închis, iar asasinul nu se mai găsea în cameră în clipa când primele două persoane, au pătruns înăuntru. Înscenarea era bine realizată, totul trebuia să ne convingă pe noi că avem de-a face cu un loc închis și că infractorul s-a volatilizat pur și simplu. Această soluție, unica soluție valabilă, putea fi luată în considerație numai în cazul când Matache era complicele ucigașului. Dar cine era ucigașul? Ieri, după ce am fost, în sfârșit, în posesia ultimelor alibiuri, și după ce s-a descoperit cadavrul lui Danciu, am realizat faptul că el trebuie să fi fost autorul crimei. La începutul anchetei n-am sesizat un amănunt prețios, anume că numai Danciu (în afară de îngrijitoare și Matache care s-au văzut unul pe altul în tot cursul dimineții) se afla în incinta vilei, și înainte de descoperirea morții Evelinei, și după. El a rămas în garaj doar câteva minute, n-a putut fi văzut decât de Matache. În câmpul vizual al îngrijitoarei se înscriseră numai curtea și ușa principală. Vasăzică, iese din garaj, ocolește clădirea și se strecoară înăuntru pe ușa de serviciu. Probabil între el și Matache a existat o înțelegere, un cod sonor

prin care i se comunica momentul ieșirii din garaj. Urcă deci scara tiptil, atent la cel mai mic zgomot, și bate la ușa viitoareii victime. Îmi închipui că dacă din întâmplare ar fi apărut pe neașteptate Necula sau alt locatar întors din oraș, planul lor s-ar fi schimbat complet, sau ar fi fost amânat. Poate era pregătită altă variantă... În sfârșit... Danciu avea întâlnire cu Evelina care începuse să aibă încredere în el. Conform planului, infractorul își exprimă dorința să bea o cafea iar Evelina deschide fereastra și o roagă pe îngrijitoare să-i aducă două cafele, la ora 11. Din nefericire, nu vom ști niciodată ce au discutat ei până când Danciu a ucis-o. Doina a auzit numai un fragment de frază, pronunțat de viitoarea victimă. Între orele 9 și 9 și jumătate se comite crima. Apoi, Danciu este nevoit să rămână încă în cameră, până când va sosi îngrijitoarea care mai târziu va declara că găsisese ușa încuiată și cheia în broască, pe dinăuntru. Reacția ei în fața acestei situații nu era greu de ghicit. Avea să se alarmeze imediat, să discute cu unicul locatar aflat în incinta vilei, deci cu Matache, care ședea în curte la postul său de observație. Așa s-a întâmplat. Și dintr-o dată, Matache devine foarte activ, foarte întreprinzător. Îi cere șperaclul, știa că există, apoi bate la ușa garajului (unde nu se află nimeni) și-i strigă lui Danciu să vină în vilă. Pe urmă, urcă scara însoțit de mătușa Filofteia și se opresc în fața camerei Evelinei. Între timp, Danciu ieșise din cameră, coborâse scara și ședea undeva în hol, ascuns. De data aceasta mătușa Filofteia nu mai încearcă ușa, fiindcă Matache preia conducerea operațiunilor. El se uită pe gaura cheii, o strigă pe Evelina cu disperare, apasă pe clanță, se face că împinge cu umărul în ușă, având însă grijă să n-o deschidă. Este ușor de mimat acest gest și probabil a fost repetat mai înainte de nenumărate ori pentru a părea cât mai natural. O înscenare, pentru a o convinge pe îngrijitoare că situația a rămas la fel ca în

momentul când ea adusese cafelele, câteva minute mai înainte, împinge cu limba briceagului cheia din broască și „descuie” cu șperaclul. Ceea ce a urmat, cunoaștem perfect și nu mai constituie un mister pentru anchetă. Pentru a rămâne singurul posesor al miniaturilor, și pentru a face să dispară un complice periculos, Matache stabilește o întâlnire secretă cu Danciu și îl ucide. Își imagina că, procedând astfel, ultima legătură dintre el și cazul Evelinei Măruță a fost ruptă cu desăvârșire.

— Acum înțeleg, spuse Crăciun cu voce gravă. Sunt sigur că fără ajutorul dumneavoastră cercetările ar fi durat multă vreme...

— Cine știe?! În ceea ce mă privește sunt fericit că totul s-a terminat. Mătușa Filofteia poate să-și vadă în liniște de treburile ei. De azi înainte cazul îți aparține în întregime numai dumatăle. A sosit și ziua când pot să-mi reiau concediul. Măine plec iarăși într-o excursie de câteva zile. De data asta, în munții Făgărașului. La întoarcere, îmi va face plăcere să ne mai vedem. Când ești liber, îmi dai un telefon și discutăm unde să ne întâlnim.

Locotenentul oftă și vru să spună ceva dar în ultimul moment se răzgândi, înălțând din umeri, parcă supărat pe sine însuși. Înainte de a ieși, zâmbi cordial și-i ură:

— Vă doresc o excursie cât se poate de plăcută!

Se întoarce din excursie pe la mijlocul săptămânii, spre seară. Când intră pe poarta vilei văzu câțiva tineri adunați în jurul mesei de pe verandă și în aceeași clipă își aminti de prima dimineață petrecută la Garofița. În acea dimineață urcase cele șase trepte din fața intrării principale și asistase la partidele de

șah dintre Necula și Doina, fără să bănuiască evenimentele în care avea să fie amestecat mai târziu.

Vechii locatari pleaseră, acum alții le luaseră locul și se bucurau din plin de concediu. Totul reintrase în normal.

Mătușa Filofteia îl întâmpină cu căldură, emoționată, ca pe o veche cunoștință, se învârti bine dispusă în jurul lui și-i povesti pe nerăsuflăte ceea ce se mai întâmplase la vilă, dar el o ascultă numai pe jumătate, distrat, gândindu-se la excursie.

A doua zi, își luă undița și plecă la pescuit. Peste câteva ore, apărură locotenentul Crăciun, care, după ce-l salută regulamentar, zise:

— V-am căutat la vilă. Mi-a spus tovarășa Mocanu unde vă găesc...

Se așeză alături de maior și începu să deseneze, preocupat, cu degetul, cercuri concentrice în nisipul auriu.

— Hai, dă-i drumul! îl îndemnă Alexe. Văd că arzi de nerăbdare să-mi relatezi mersul anchetei. Cum stai?

— Bine. Cazul „Agenda cenușie” s-a încheiat. Matache a mărturisit uciderea lui Danciu și complicitatea sa în asasinatul Evelinei Măruță.

— Cum ai reușit să-l faci să mărturisească?

— Am studiat de mai multe ori toate datele și în cele din urmă am ajuns la concluzia, recitind dosarul, că Matache trebuia să fi aflat de existența miniaturilor pe vremea când își ispășea pedeapsa pentru contrabandă. Într-adevăr, la închisoare a stat o perioadă în aceeași celulă cu Beldea Anton și acesta i-a descris ce s-a întâmplat în noaptea când a fost jefuită vila, în 1942, precum și bănuiala sa că Scutaru trebuie să știe de soarta obiectelor de artă. Un ajutor prețios l-am primit din partea tovarășei Ionescu Emilia, adică a femeii cu care Necula s-a văzut în dimineata crimei. Probabil vă amintiți, ea locuiește la București în același

bloc unde șade Necula și unde șade și Matache. Era chiar vecină de apartament cu acesta din urmă. De la Necula ea a auzit de arestarea lui Matache. S-a prezentat la miliție și mi-a relatat că fostul ei vecin de palier fusese deseori vizitat de un bărbat ale cărui semnalmente erau identice cu cele ale lui Danciu. În felul acesta am putut dovedi că Matache era bun prieten cu Danciu, că se cunoșteau de mai mulți ani. Deci, a căzut afirmația lui referitoare la faptul că până a sosi aici nu-l văzuse niciodată pe Danciu. Apoi, după ore întregi de căutări minuțioase, am dat de un martor care îl zărise pe Matache în compania radiologului, pe malul Oltului, în seara când Danciu a izbutit să scape de supravegherea noastră. După aceste probe, Matache a fost nevoit să se recunoască înfrânt. A mărturisit. Totul s-a petrecut întocmai cum ați descris dumneavoastră...

Urmărea câteva clipe de tăcere, întrerupte brusc de exclamația lui Alexe care trase undița din apă. La capătul ei se zbătea un pește. Îl desprinse cu îndemânare și-l aruncă în coșul de lână el, mormăind încântat:

— O să iasă o ciorbă grozavă. La masa de prânz ești invitatul meu...

